ALI BABA ȘI MOȘ NAE
(N. BATZARIA)
POVEȘTI
DE
AUR

Copertă și ilustrații:
RUSZ LIVIA

ALI BABA ȘI MOȘ NAE
(N. BATZARIA)

POVEȘTI DE AUR

EDITURA TINERETULUI

CAVALERUL DE AUR

Poveste din Pădurea Neagră

Conrad, fiul contelui de Breitau, din Pădurea Neagră, fusese odată bogat şi puternic, dar pe urmă a fost sărăcit şi slăbit din pricina multelor războaie ce le-a avut cu duşmanii. Aceştia năvăliseră în ţară, ca să treacă în partea cealaltă a Rinului şi, intrînd în Franţa, să pustiască oraşele bogate din Alsacia şi Lorena.

Sărmanului Conrad nu-i rămăsese din întreaga avere decît o mîrţoagă, o sabie ruptă şi o lance puţin solidă. Îmbrăcămintea sa de război, odinioară strălucitoare şi tivită toată cu aur, era acum numai zdrenţe, aşa încît ceilalţi cavaleri îl disprețuiau şi nu voiau să-l primească nici la jocurile lor, nici în oastea care mergea la război. Şi adevărul este că bietul Conrad ajunsese în acest hal de sărăcie numai din pricină că îşi apărase ţara împotriva năvălitorilor.

Într-una din zile se primi vestea că duşmanii, trecînd din nou Dunărea, înaintau spre Pădurea Neagră, ca să înceapă iar jafurile şi măcelurile.

Împăratul Germaniei chemă pe toţi nobilii cu trupele lor, ca să alcătuiască oaste mare şi să se împotrivească sălbaticilor năvălitori. Atunci Conrad îşi luă lancea, sabia şi porni călare pe calul său, aşa de slab că-i numărai oasele. Cînd îl văzură ceilalţi nobili, începură toţi să rîdă şi să-şi bată joc de dînsul.

«La ce mai vine şi zdrenţărosul acesta? îşi ziceau ei. Dacă împăratul nostru n-ar avea decît astfel de oşteni, ar face mai bine să fugă departe înainte de a sosi duşmanul.»

Împăratul însuşi fu tare supărat, cînd văzu pe Conrad. «Să fie alungat de aici, porunci el, nebunul acesta care este o ruşine pentru oastea mea. Dacă l-ar vedea vrăjmaşii, ar simţi mare dispreţ pentru mine că am soldaţi ca nişte cerşetori şi ar prinde mult mai mult curaj.»

Însă tocmai cînd această poruncă era să fie adusă la îndeplinire, străinii se iviră pe neaşteptate pe ţărmurile Rinului. Nimeni nu se mai gîndi la Conrad, deoarece trebuiau să se pregătească de luptă. Conrad rămase, aşa dar, în mijlocul oştenilor.

Năvălitorii, al căror număr sporea mereu, uciseră o mulţime mare de nobili şi de soldaţi. Împăratul se gîndea să fugă cu ce-i

mai rămăsese din oaste, cînd pe neaşteptate se zări venind un războinic îmbrăcat în zale de aur şi călare pe un armăsar alb ca zăpada. Cu sabia sa care strălucea ca o rază de soare, făcu prăpăd printre gloatele vrăjmaşe, şi învioră curajul oastei împăratului.

Înspăimîntaţi la vederea acestui cavaler, pe care îl credeau ca o făptură de nebiruit, duşmanii fugiră în mare neorînduială, părăsind toată prada ce făcuseră pînă atunci, părăsind corturile şi căruţele lor şi lăsînd un mare număr de morţi pe cîmpul de luptă.

După această biruinţă neaşteptată, împăratul strînse pe nobili şi pe ofiţeri şi-i întrebă: «Oare cine este acest războinic în zale de aur, care s-a bătut cu atîta vitejie şi ne-a scăpat de la o înfrîngere ruşinoasă? Vreau să-i mulţumesc şi să-i dau răsplata vrednică de fapta sa.»

Nimeni n-a putut da vreo veste despre războinicul misterios şi in zadar a fost căutat în toată oştirea. După trecere de cîtva timp, nimeni nu se mai gîndea la el şi părea că ţara o să aibă acum parte de vremuri liniştite, cînd năvălitorii, înfuriaţi de înfrîngerea suferită, veniră din nou cu oştiri mult mai numeroase

şi prădară oraşele, castelele şi tot ţinutul de-a lungul Rinului. Împăratul chemă din nou toată oastea şi pe nobilii din împărăţie.

Şi iată, Conrad de Breitau veni din nou călare pe mîrţoaga sa şi cu armele sale pe jumătate rupte. Cu toţii şi-au bătut joc de el, iar împăratul vroia să-l arunce la închisoare. «Este, zise el, îngăduit unui cavaler să vie la război în halul acesta? E o ruşine să-l primesc în rîndurile oştirii mele. Duşmanii au să creadă că sînt aşa de slab, încît am nevoie şi de un nenorocit care vine cu o sabie ruginită şi cu o lance ruptă. Să fie pus în lanţuri!»

Însă năvala neaşteptată a vrăjmaşului l-a scăpat pe nenorocitul Conrad de a se vedea pus în lanţuri şi aruncat în închisoare.

Covîrşite de numărul duşmanilor, oştirile împărăteşti au început să fugă în toate părţile, cînd iată că se ivi pe neaşteptate războinicul misterios călare pe calul său alb. Smulse din teacă lunga sa sabie, făcînd cu fiecare lovitură un adevărat prăpăd în rîndurile duşmane. Aceştia strigau îngroziţi: «Cavalerul de aur! Cavalerul de aur!»

Fugiră spre Pădurea Neagră, pe cînd oastea împăratului, prinzînd curaj la vederea minunatului cavaler, se porni să-i urmărească, fără să le dea o clipă de răgaz. În chipul acesta biruinţa împăratului a fost desăvîrşită.

Împăratul văzuse din vîrful unui turn din apropiere purtarea vitejească a cavalerului de aur. «Vreau să-l cunosc! strigă el. Înconjuraţi-l, puneţi mîna pe el şi aduceţi-l la mine. Vreau să ştiu cine e viteazul care mi-a scăpat de două ori împărăţia.» Cavalerii cei mai curajoşi din jurul împăratului se repeziră spre cavalerul de aur, dar acesta, dînd calului său pinteni, rupse rîndurile lor şi fugi făcîndu-se nevăzut. Totuşi una din mînuşile sale căzu pe pămînt; cavalerii o luară şi o duseră împăratului.

Împăratul, supărat că n-a putut să cunoască pe cavalerul cel atît de viteaz, se întoarse în cetatea sa de scaun Friburg şi de acolo dete de veste în toată ţara că dă pe fiică-sa de soţie aceluia căruia i se va potrivi mînuşa găsită.

Au venit din toate părțile voievozi și cavaleri bogați, chipeși, vestiți, doritori de a lua în căsătorie pe fiica împăratului. Cu toții se măguleau cu nădejdea că mînușa li s-ar potrivi, dar această nădejde a fost zadarnică: nici unul dintr-înșii n-a putut băga măcar degetul cel mare în mînușa cavalerului de aur.

Și iată că veni și sărmanul cavaler Conrad de Breitau. Paznicii de la palat nici nu vroiau să-l lase să intre, iar împăratul nu mai putea de supărare. «Ce, strigă el. Zdrențărosul acesta îndrăznește să se gîndească să ia în căsătorie pe fiică-mea și vrea să ne facă să credem că el ar fi cavalerul de aur? Nenorocitul de el n-avea decît o mîrțoagă și arme care nu foloseau nici cît o coadă de măturoi.»

Cu toate acestea domnița se rugă de împărat să-l primească și pe Conrad. Sub îmbrăcămintea sărăcăcioasă a lui Conrad ea băgase de seamă că se ascunde un adevărat viteaz. «Este bine, zise ea, ca toți cavalerii tineri sau bătrîni, bogați sau săraci, să fie primiți să încerce mînușa! Tată, te rog nu-l alunga pe Conrad de Breitau, din pricină că e sărac și nenorocit.»

Împăratul ținea mult la domniță. Îi ascultă, așadar, rugămintea și în mijlocul rîsetelor și huiduielilor celorlalți cavaleri, dete voie lui Conrad să încerce mînușa. Ne închipuim însă lesne uimirea tuturor, cînd au văzut că mîna lui Conrad intră ușor în mînușa, care părea anume făcută pentru el. În aceeași clipă îmbrăcămintea și armele lui Conrad se schimbară, iar el se ivi pe calul său alb ca zăpada, îmbrăcat în zale de aur și cu sabia strălucind ca o rază de soare. Așa dar, Conrad era Cavalerul de aur!

«M-ați alungat, zise el, fiindcă eram prost îmbrăcat și prost înarmat. M-a împiedicat oare lucrul acesta să fiu viteaz și vrednic de a lupta? Oare înfățișarea mea a sporit sau a micșorat puterea și curajul meu? Nașa mea, care este zîna din Pădurea Neagră, m-a schimbat de două ori pe cîmpul de luptă, ca să întărească încrederea voastră în mine. Însă Conrad îmbrăcat în aur n-a făcut decît ceea ce ar fi făcut Conrad îmbrăcat în zdrențe, dacă ați fi avut încredere în el!»

Împăratul și ceilalți cavaleri mărturisiră că greșiseră și își aduseră aminte de zicătoarea care spunea că nu haina face pe om.

După aceasta se făcu cu mare alai căsătoria lui Conrad cu fiica împăratului.

FLOAREA DE PE MORMÎNT

O femeie bătrînă avea un singur fiu. Trăiau amîndoi în sărăcia cea mai neagră. Cînd i se apropie ceasul morţii, femeia chemă pe fiul său şi-i zise printre lacrimi: «Dragul meu, du-te în lumea largă şi caută-ţi acolo norocul; eu voi muri în curînd, iar aici în sat tu n-ai pe nimeni care să-ţi spună măcar un cuvînt bun, fiindcă tu eşti copilul unor oameni săraci. Numai nu uita că după ce mă duci pe mine la cimitir, să vii din nou la miezul nopţii la mormîntul meu şi să culegi floarea ce va fi crescut pe dînsul. Dar să ai grijă de floarea aceasta ca de ochii tăi, fiindcă ea îţi va arăta drumul norocului tău.»

Curînd după aceea muri biata bătrînă, iar fiul său o înmormîntă cu toată cinstea. La miezul nopţii se duse din nou la cimitir şi văzu că pe mormîntul mamei sale înflorise o floare albastră şi nespus de frumoasă. Băiatul o rupse şi o puse cu toată băgarea de seamă în buzunarul hainei.

A doua zi flăcăul nostru porni în lumea largă şi întîlni pe drum un lup care mergea şchiopătînd şi care i se rugă zicîndu-i: «Flăcăule, fii bun şi scoate-mi glonţele din picior!»

Tînărul îi scoase glonţele, iar lupul îi zise din nou: «Nu pot să-ţi răsplătesc numaidecît binele ce mi-ai făcut, dar smulge un fir de păr din blana mea şi cînd ai vreodată nevoie de ajutorul

meu, suflă într-însul!» Băiatul îi smulse un fir de păr, îl puse în buzunar lîngă floarea cea albastră şi îşi căută mai departe de drum.

Multă vreme bătu el drumurile, dar de noroc nu dete nicăieri. Îşi aduse aminte de cuvintele ce-i spusese maică-sa în ceasul morţii şi scoase din buzunar floarea cea albastră şi o puse cam supărat jos pe pămînt. Însă, ce-i fu dat să vadă? Floarea se ridică în sus în văzduh şi-i zise cu grai omenesc: «Vino după mine! Să ştii că afară de tine nimeni nu mă poate vedea, de aceea urmează-mă foarte liniştit, fiindcă eu te voi duce la norocul tău.»

Şi aşa floarea zbură înaintea băiatului care mergea după ea. Pe înserate intrară într-o pădure şi tînărul văzu acolo o vulpe care îi vorbi în felul următor: «Dragul meu prieten, scoate-mi, rogu-te, viespea care mi-a intrat în ureche şi din pricina căreia nu mai pot de durere.»

Tînărul îi scoase viespea, iar vulpea îi zise din nou: «Nu pot să mă plătesc într-altfel de binele ce mi-ai făcut decît să-ţi spun ceva care te priveşte. Ştiu că umbli după noroc. Mai înainte de a-l găsi, trebuie să slujeşti la o zînă rea, căreia va trebui să-i duci trei zile la păşune o vacă cu coarnele de aur. Va mai trebui să ai grijă ca vaca să nu se întoarcă singură acasă, căci altfel vei fi rău mustrat de către stăpîna ta. Dar dacă izbuteşti să ţii vaca în livadă şi să nu o laşi să-ţi fugă singură acasă, să-i ceri zînei ca plată căciula care atîrnă în cuiul de după sobă. Cine îşi pune căciula aceasta, se face nevăzut de toată lumea.» Aşa îi zise vulpea care după aceea pieri, iar băiatul îşi puse floarea în buzunar şi se culcă pe iarba verde.

Ziua următoare scoase din nou floarea şi se luă după dînsa. Nu după mult timp sosiră înaintea unui palat de fier, unde floarea se opri şi-i spuse băiatului: «Pune-mă în buzunar şi să nu mă scoţi decît atunci cînd te chem eu». Dar abia o puse în buzunar, că poarta palatului de fier se deschise şi pe prag se ivi o babă groaznic de urîtă: «Ce cauţi aici?» întrebă pe băiat. «Vreau să mă bag slugă», îi zise băiatul. «Bine, te primesc, îi zise baba. Vei duce la păşunat vaca mea cu coarnele de aur, dar să ştii că-ţi tai capul dacă îmi vine acasă măcar o singură dată, fără să fie însoţită de tine. Dacă izbuteşti, însă, ca trei zile la rînd să te întorci cu dînsa de la livede, ai dreptul să-ţi alegi şi să iei din palatul meu tot ce îţi place mai bine.»

Flăcăul voinic se învoi bucuros şi duse la păşunat vaca năzdrăvană. Dar abia o duse la livadă, că vaca se şi pregăti să o ia la picior şi să fugă singură îndărăt la palat. Văzînd aceasta, băiatul scoase din buzunar firul de păr al lupului şi suflă într-însul. Şi iată că veni lupul cu multe alte mii de lupi, care o încercuiră şi nu o lăsară să se mişte din loc. Seara, tînărul o duse înapoi la palat şi apoi se culcă şi el. La fel se întîmplă şi a doua şi a treia zi. Vrînd, nevrînd, zîna îi spuse acum să-şi aleagă din palat ce-i place, iar el puse mîna pe căciula cea năzdrăvană şi o luă din cui. Văzînd aceasta, zîna începu să ţipe şi vroi să i-o smulgă din mîini,

dar tînărul o puse numaidecît pe cap, aşa că zîna nu putea să-l vadă. Cînd ieşi afară din palat, o scoase din nou din cap şi o puse în buzunar, auzi însă glasul florii celei albastre, care îi zise: «Acum scoate-mă pe mine din buzunar!» O scoase, floarea începu să plutească în văzduh, iar băiatul se luă după ea.

Multe zile de-a rîndul bătători tînărul nostru drumurile şi cărările fără să-şi găsească norocul, cînd iată că ajunse la un munte înalt. Obosit de atîta umblet, şezu jos şi auzi că floarea îi zise: «Pune-mă la loc în buzunar!»

Aşa făcu şi el se culcă apoi la umbra unui arbore. Ziua trecuse de mult, iar băiatul dormea mereu. Luna se ivi strălucitoare, luminînd stîncile cenuşii ale muntelui. Nu se auzea nici un glas şi muntele întreg zăcea ca mort cufundat în somnul cel mai adînc.

Dar deodată răsună un ţipăt înfricoşător, care trezi pe băiat. Cînd privi speriat în jurul său, văzu o broască ţestoasă foarte mare, care trăgea de picior un omuleţ mic cît o şchioapă. Băiatul sări în sus, dete cu o piatră în broasca ţestoasă şi aceasta îl lăsă pe omuleţ. Văzîndu-se scăpat de broască, omuleţul se rugă de băiat să-l ia în braţe. Aşa făcu şi băiatul, iar omuleţul îi zise: «M-ai scăpat, decît acum unde să ne ascundem, fiindcă broasca ţestoasă este o vrăjitoare rea şi are să cheme multe sute de broaşte ţestoase, care ne vor omorî.»

Băiatul scoase din buzunar căciula cea fermecată şi o puse în cap. Abia făcu aceasta, că din toate părţile deteră năvală mii de broaşte ţestoase, care îl căutau pe tînăr, dar nu puteau să-l vadă. Şi aşa, flăcăul nostru cu omuleţul au putut să meargă înainte pînă ce ajunseră la intrarea unei peşteri. Acolo, omuleţul zise băiatului: «Acum pune-mă jos şi vino după mine. Vreau să te fac bogat şi fericit.»

Intrară în peşteră, iar omuleţul lovi de trei ori în pereţii stîncii şi zise:

«Să-mi deschideţi, fraţi,
'Ndat' alergaţi!»

Se deschise o poartă, iar omuleţul îi spuse băiatului: «Scoate-ţi căciula de pe cap, pentru ca să te poată vedea şi fraţii mei.» Băiatul îşi puse căciula în buzunar şi după aceea fu dus de omuleţ într-o frumoasă odaie de lemn. Dintr-însa intrară într-o odaie

de argint şi, în sfîrşit, se deschise încă o uşă şi tînărul nostru intră cu omuleţul într-o odaie de aur.

În odaia aceasta erau strînşi o mulţime de pitici în jurul regelui lor, care nu era mai mare decît dînşii, dar care purta o barbă lungă, argintie.

Omuleţul duse pe băiat înaintea regelui şi grăi zicînd: «Prea înălţate stăpîne! Tînărul acesta m-a scăpat de la moarte. Vrăjitoarea cea rea din munte se prefăcuse într-o broască ţestoasă şi cît p-aci să mă omoare.»

Regele piticilor se uită la băiat şi-i zise: «Ai scăpat viaţa celui mai bun dintre servitorii mei. Acum vreau să te răsplătesc aşa, încît cu darurile ce vei primi, să ajungi a fi fericit.» Zicînd aceasta, îşi smulse din barbă un fir de păr argintiu, îl dete băiatului şi-i zise: «Cînd vei fi la grea strîmtoare, suflă în firul de păr şi voi veni eu cu tot poporul meu, ca să-ţi dau o mînă de ajutor.» Îl duse apoi în odaia de argint, îi dete o sticlă de argint şi-i zise: «De cîte ori stropeşti cu apă din sticla aceasta — apă care nu se isprăveşte niciodată — o piatră oarecare, chiar în clipa aceea piatra se preface în aur curat.» De acolo îl duse în odaia de fier, îi dete o puşcă şi-i zise: «Cu puşca aceasta nu greşeşti niciodată ţinta. Umblă acum sănătos, căci nici un pămîntean n-are voie să stea la noi mai multă vreme.»

Între acestea veni şi omuleţul dintîi, îl duse pînă afară şi-i zise: «Drumul tău te va duce în curînd la muntele de sticlă, unde un balaur ţine închise trei fete, care sînt cele mai frumoase de pe pămînt. Dacă ajungi acolo la strîmtoare, cheamă-ne pe noi în ajutor!» Îl sărută de trei ori şi se întoarse la peşteră.

Se auzi acum glasul florii care zise: «Scoate-mă din buzunar». Băiatul o scoase şi se luă după ea.

Cam pe înserate veni la un lac şi se culcă la marginea lui. Dar nici nu se lungise încă bine, că zări deodată trei gîşte de aur care zburau deasupra lacului. Băiatul duse numaidecît puşca la ochi şi trase asupra gîştei celei mai mici. Celelalte două zburară speriate, dar gîsca cea mică se prefăcu într-o fată frumoasă care

zise: «Mi-ai dat din nou chipul meu omenesc pe care balaurul din muntele de sticlă mi-l luase mie şi celor două surori ale mele. M-aş mărita bucuroasă după tine, însă dacă poţi să faci ca surorile mele să-şi capete din nou chipul omenesc.»

Ziua următoare flăcăul nostru şi cu fata cea frumoasă se duseră la muntele de sticlă unde locuia balaurul şi cele două surori ale fetei. Tînărul scoase din buzunar firul de păr argintiu şi suflă într-însul. Deodată se iviră ieşind din pămînt mii şi mii de pitici, avînd în frunte pe regele lor, care zise băiatului: «Ştiu ce vrei. Vrei să intri în muntele de sticlă şi nu poţi. Dar lasă că îţi ajutăm noi.»

Şi piticii începură să bată, să ciocănească, să sfredelească, aşa că în scurtă vreme făcură o gaură mare în muntele de sticlă. Cînd deschizătura fu gata, pieriră tot aşa de iute după cum veniseră. Dar în muntele de sticlă troznea şi tuna şi două gîşte aurite ieşiră dintr-însul

zburînd. Tînărul nostru puse mîna pe puşcă, trase şi cele două gîşte căzură la pămînt în chip de două fete frumoase.

Iată că veni şi balaurul şi se repezi ca o vijelie asupra tînărului. Acesta trase însă şi într-însul, îl nimeri şi balaurul se prefăcu în praf şi în fum pe care îl împrăştie vîntul.

După ce se întîmplară toate acestea, zbură şi floarea cea albastră şi-i zise băiatului: «Copilul meu, rămîi cu bine! Eu sînt sufletul mamei tale care a murit şi acum trebuie să mă întorc îndărăt la cerul de unde venisem.» Şi pieri floarea cea albastră, iar tînărul luă în căsătorie pe cea mai tînără dintre cele trei surori, nu după mult se măritară şi celelalte două şi trăiră cu toţii în belşug şi în fericire.

CE POVESTESC SOARELE ŞI VÎNTUL

Poveste italiană

Într-o dimineaţă frumoasă, Soarele s-a trezit din somn şi a mers să lumineze vîrful unui munte, care era acoperit cu iarbă verde şi proaspătă. Însă iată că în vîrful muntelui era Vîntul. O, un vînt uşor de tot. Aşa de uşor şi aşa de blînd, că abia pleca spre pămînt tulpinile florilor şi firele de verdeaţă.

Toată noaptea Vîntul stătuse în acel vîrf de munte. Se jucase cu iarba stropită de roua dimineţii; murmurase printre ramurile copăceilor; cîntase un cîntec lung, lung, însoţit de greierii, care stăteau ascunşi. Iar cîntecului său îi răspundea cîntecul privighetorii.

Cînd Soarele văzu că Vîntul e în vîrful muntelui, alergă să se ascundă îndărătul unui nor. Dar Vîntul îl chemă din nou, zicîndu-i: «Soare, Soare, ci vino încoa'! Şi verdeţii şi florilor li e dor de tine. O, să nu-ţi fie frică de mine! Ştii că sînt bun şi blînd.»

«Dar Soarele este mai bun decît tine!» zise încet o margaretă albă, legănîndu-se pe tulpina sa lungă şi subţire.

«Să taci din gură, tu, floare de nimic!» îi strigă Vîntul, care se supără şi începu să sufle din ce în ce mai puternic, deoarece, precum îl ştim, Vîntul este tare supărăcios.

Însă Soarele nu vroia să iasă dindărătul norului. Atunci Vîntul suflă, goni norul şi descoperi frumoasa faţă a luminosului Soare.

Aşa face, micuţule, şi mămica ta, cînd dimineaţa îţi este lene să te scoli din pat. Dă la o parte pătura şi îţi descoperă chipul tău drăguţ. Tu vrei să te faci că mai dormi, nu-i aşa? Dar iată că rîzi, iar mămica înţelege atunci că te-ai trezit şi te face să te scoli.

Şi Soarele a rîs vesel, cînd Vîntul i-a dat la o parte norul. A rîs şi a alergat numaidecît la verdeaţă şi la flori, care îl binecuvîntară.

Vîntul i-a zis: «Din cînd în cînd, am putea fi prieteni. Hai să stăm puţin împreună.» «Bucuros!» răspunse Soarele.

Au stat unul lîngă altul în poienile înflorite. Soarele dă o căldură plăcută, iar Vîntul, suflînd încetişor, le răcoreşte. Atunci florile şi firele de verdeaţă se sărută şi îşi urează o zi bună în acea frumoasă dimineaţă din luna aprilie.

Fireşte, e o mare bucurie cînd Soarele şi Vîntul sînt prieteni. Soarele e căldicel şi vesel; Vîntul e răcoritor şi drăguţ. Cînd se plimbă împreună prin poienile înflorite, îşi povestesc unul altuia o mulţime de lucruri frumoase.

Aşa, Vîntul zice: «Priveşte, prietene Soare, la garofiţa din livadă, la garofiţa cea roşie şi atît de graţioasă. Vezi că e şi plăcut parfumată... O mai cunoşti?» «A, da, îmi pare că o cunosc», răspunde Soarele, căutînd să-şi aducă aminte. «Da, este chiar ea, zice mai departe Vîntul. Îmi amintesc bine. Era într-o dimineaţă din luna martie, iar tu, leneşule, te sculai din somn tîrziu. Atunci am găsit o sămînţă de floare, care m-a chemat. Ce vrei? am întrebat-o eu. Vreau, îmi răspunse ea, să merg în vîrful acelui munte. Trebuie să fie frumos colo sus. Am luat-o pe aripile mele şi am adus-o aici, în vîrf. Şi ţi-am zis: Soare, priveşte această sămînţă mititică şi ai grijă de ea. Încălzeşte-o bine. Tu ai încălzit-o, sămînţa a crescut şi s-a făcut floare. Nu-i aşa, garofiţo?»

Garofiţa a dat din căpşorul său roşu, în semn că aşa este, iar Soarele i-a zîmbit şi a sărutat-o.

Dar iată că s-a auzit o voce subţire de plînset. «Ce este?» întreabă numaidecît Soarele cel bun şi milostiv.

«Sînt eu, care plîng», răspunse aceeaşi voce slabă şi subţire.

Era o floare mică de lăcrămioară. Plîngea fiindcă vîntul o rupsese în timpul nopții cu o suflare mai mînioasă. Acum, biata floricică, despărțită de mămică-sa, care o hrănea, se veștejea și murea.

«Vîntule, i se plînse lăcrămioara, care își pierduse foile ei albe, cu garofița ta ai fost așa de bun, pe cînd cu mine te-ai purtat așa de rău!»

Vîntul tăcea; se căia și el că fusese așa de nebunatic. Însă drăguțul Soare mîngîie pe lăcrămioară și îi zise: «Ei, lasă, nu mai plînge! Am să te încălzesc mai mult și am să te fac să-ți crească altă floare.»

Ca și Soarele, așa fac și frații cei buni între dînșii. Dacă unul se plînge de altul, vine fratele mai mare și mai bun, potolește plînsul frățiorilor mai mici și-i împacă.

Însă Vîntul era tare necăjit de nebunia ce făcuse cu plăpînda lăcrămioară. Povestea încet isprăvile sale.

«Da, sînt un zvînturat. Ieri am supărat rău pe o femeie foarte bună. Sărmana! Își întinsese rufele la uscat, însă eu: frr! frr! suflam cu putere și făceam să zboare rufele prin livezi.

Dar eu vroiam să te ajut la uscat pe tine, prietene Soare. Mi se întîmplă cam des așa ceva. Cînd îmi închipui și eu că fac o treabă bună, iată că îmi dau seama că aduc necazuri și nenorociri. Fără doar și poate, sînt un zvăpăiat.»

Soarele zîmbea plin de bunătate. Cunosc și eu un copil (oare îl cunoști și tu?), care face ca și Vîntul. Cînd vrea să dea și el mămichii sale o mînă de ajutor, este așa de grăbit și pripit, că totul iese pe dos. Dacă, bunăoară, ajută pe mămică-sa cînd pune ori ridică masa, ori sparge vreo farfurie sau vreun pahar, ori trîntește jos cu zgomot cuțitele și furculițele. Dacă e trimis să aducă ouă, scapă cîte unul din mînă și cade pe parchet, spărgîndu-se. Dacă aduce cuiva un pahar de apă, îl varsă pe jumătate pe covor.

«Zvăpăiatule! Zvăpăiatule!» îi spune mămica sa. Ca și Vîntul care nu bagă de seamă la ceea ce face.

‹Totuşi povesti Vîntul mai departe, nu toată lumea vorbeşte rău despre mine. Îl cunoşti pe pescarul Maso? Bietul bătrîn! I-a murit un fiu în război. Şi i-au rămas în casă cinci nepoţi, cu toţii mici, mereu flămînzi, ca şi puişorii în cuib, care deschid ciocurile ori de cîte ori se întoarce mama lor. El, Maso, e bătrîn şi obosit. Totuşi, trebuie să meargă cu luntrea sa departe, departe, în largul mării, la pescuit. Se duce seara şi se înapoiază a doua zi în zori. Însă, deseori nu prinde mai nimic. S-ar părea că peştii se fac din ce în ce mai şireţi şi nu se lasă prinşi. Atunci Maso se uită la cei cinci nepoţi ai săi, cărora le e foame, şi suspină.

Acum două nopţi, era singur, singurel pe mare. Vîslea de zor cu lopeţile, dar nu mai putea de oboseală. Eu însă i-am şoptit la ureche: Moşule, lasă la o parte lopeţile şi întinde pînzele; îţi dau eu o mînă de ajutor. El a întins pînzele, iar eu am suflat în ele. Cît de repede mergea acuma luntrea! Maso încrucişă braţele pe piept şi zise: Vîntule, fii binecuvîntat! Am simţit o adevărată mîngîiere, pentru că e o mare bucurie să auzi că te binecuvîntează cineva.»

Soarele asculta şi zîmbea. Îi cunoştea şi el pe nepoţii lui Maso, pe orfanii din căsuţa de lîngă mare, al căror tată a murit în război. Îi cunoştea, pentru că îi vedea cum se vede în toate zilele cu nisipul de la ţărmul mării. Iar el, bun cum este, încălzeşte trupuşoarele lor aproape goale.

De aceea, Soarele asculta, zîmbea şi tăcea. Bine că şi Vîntul aduce cuiva mîngîiere şi alinare!

Vîntul povesti mai departe, zicînd: «Azi dimineaţă, pe cînd tu, prietene Soare, te pregăteai să răsari, am găsit aci, în poiană, un mieluşel, care se rătăcise. Era mic, mititel şi cu totul alb. Şi behăia în aşa fel, încît se părea că plînge. Oare unde era mamă-sa? Am coborît coasta muntelui, căutînd-o. Tocmai jos în vale am întîlnit o oaie grasă, care chema şi striga mereu şi privea în jurul ei . . . Era mama mieluşelului!

Atunci, eu am luat pe aripile mele vocea mieluşelului rătăcit şi am dus-o pînă la urechile mamei sale. O, dacă ai fi văzut-o

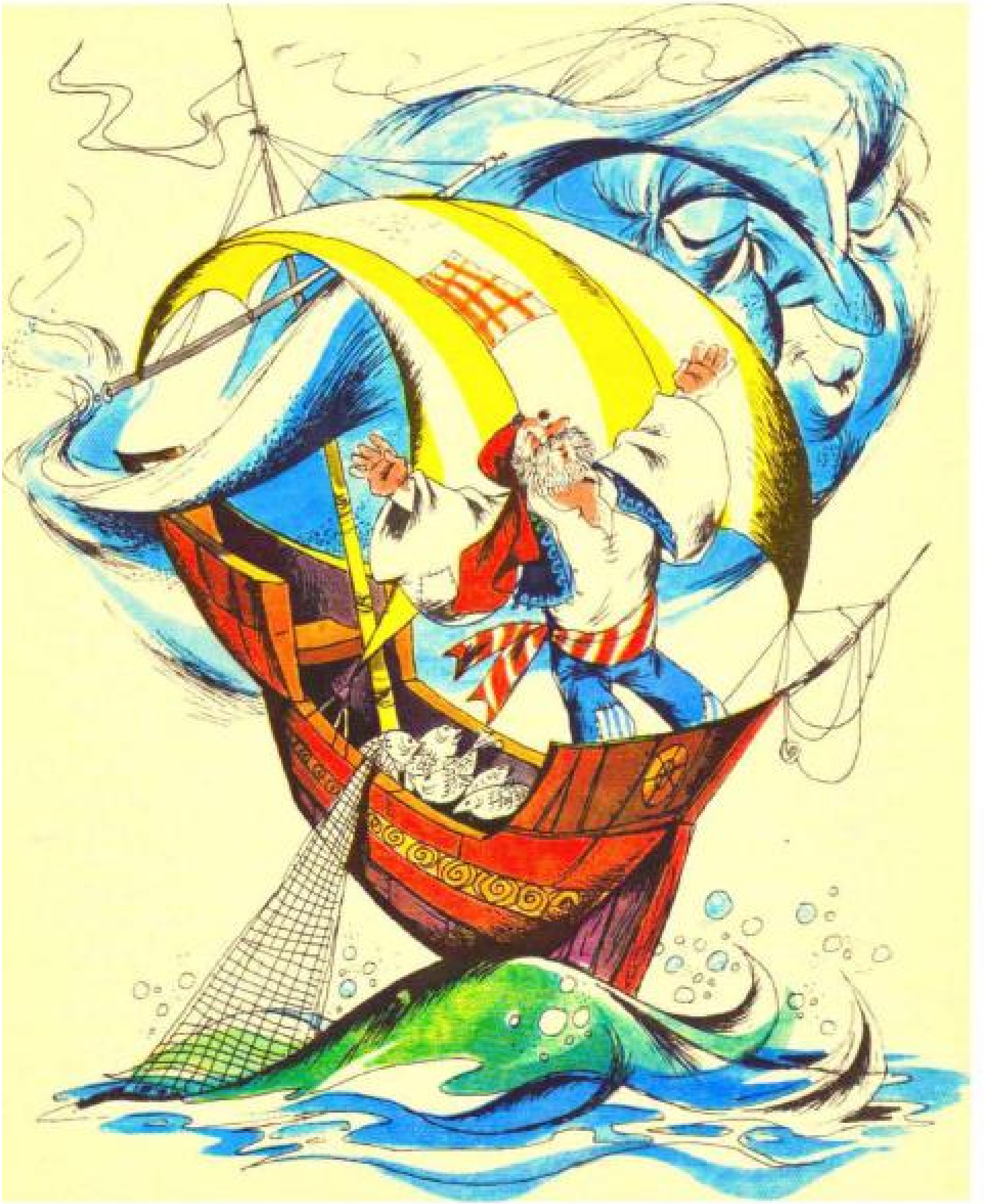

pe mama mieluşelului! A dat fuga şi a alergat fără măcar să răsufle pînă în vîrful muntelui. Şi-a găsit pe iubitul ei copil şi l-a mîngîiat pe botişorul roşu, încît se părea că-l sărută. Şi i-a dat numaidecît din laptele ei căldicel şi dulce. Aşadar, prietene Soare, vezi că nu sînt chiar aşa de rău.»

«Dar nici eu nu spun că eşti rău», îi întoarse Soarele vorba, plimbîndu-se cu Vîntul prin poiana înflorită.

De jur împrejur, îşi vorbeau florile, verdeaţa, arborii, păsările. Ziceau că de multe ori şi Vîntul e bun, numai că Soarele e şi mai bun, că totdeauna este bun.

Verdeaţa zicea: «Aceste fire fragede ale noastre n-ar fi aşa de verzi, aşa de înalte şi aşa de frumoase, dacă Soarele nu le-ar săruta într-una.»

Florile ziceau: «Vîntul cam rece de azi-noapte închisese foile noastre, însă tu, drăguţule Soare, abia ai venit şi le-ai deschis din nou. Fii, dar, binecuvîntat!»

Iar fragile ascunse sub frunze ziceau: «Da, da, fii binecuvîntat, drăguţule Soare! În fiecare zi simţim cum strecori în inimile noastre o nouă dulceaţă. Şi ne facem tot mai mari, mai roşii şi mai frumoase... La fel a spus şi ciocîrlia, care a venit azi-dimineaţă să ne ciugulească puţin, vrînd să prindă puteri mai înainte de a umple văzduhul cu cîntecele ei vesele.» Şi cireşele, care sînt în cireşul de colo jos şi care se fac zi de zi mai mari, mai vioaie şi mai dulci, cîntă mereu, legănîndu-se în bătaia vîntului: «Soare scump, Soare frumos, Soare bun!»

Dintr-un lan de grîu se auzea vocea a mii şi mii de spice: «Ah, ziceau ele, Soarele ne umple de bogăţie. Acum sîntem mici şi verzi, însă el ne va face să creştem; el ne face să ajungem a fi de aur, de aur curat. Şi cît de fericit va fi ţăranul, care ne-a semănat! Însă tu, Vîntule, să n-arunci asupra noastră norii cei mari şi negri, încărcaţi de grindină. Să-ţi fie milă de noi! Las-că te ştim noi! Cînd cerul se întunecă, iar tu, Vîntule, sufli cu putere şi ne îndoi, plecîndu-ne pînă la pămînt, ţăranul, prietenul nostru, tremură şi se roagă. Vîntule, fii şi tu aşa de bun, cum este Soarele!»

Vîntul începe să cam bombăne. Atîtea mustrări cît p-aci să-l facă să-şi iasă din fire. Însă dimineaţa aceea era aşa de zîmbitoare! Nu e oare mai bine să stai liniştit, cînd totul de jur împrejurul tău este aşa de vesel?

Da, da, ştiu! Cam la fel se întîmplă deseori şi în familie. Se găseşte cîte un copil, care tocmai cînd ceilalţi din casă sînt veseli şi mulţumiţi, cînd tăticul e la masă şi mănîncă cu poftă, cînd mămica obosită, şade, în sfîrşit, să se mai odihnească . . . Ştiu, ştiu! Se găseşte cîte un copil, care tocmai atunci începe să bombăne, să se supere şi să strice toată liniştea şi veselia.

Însă tu, drăguţule, care mă citeşti, să nu faci aşa cum face copilul acela. Alungă de la tine astfel de capricii, fii cu voie bună şi lasă pe tăticul tău să zîmbească şi pe mămica ta să se odihnească.

Dar nu sînt numai florile, verdeaţa, fructele şi spicele de grîu, care înalţă în cinstea Soarelui cîntecul de laudă.

Iată o albină, care salută cu zumzetul ei de bucurie raza caldă a Soarelui, pentru că această rază caldă face să deschidă florile; iar ea le suge mierea.

Mai era un fluture, care strălucea de bucurie cu aripile sale de purpură şi de aur, deoarece Soarele îl luminează şi-l face să arate şi mai frumos.

Ba mai era, pitulat printre crăcile arborelui, un cuib de puişori.

Puişorilor li-e frig, fiindcă sînt mici, abia născuţi. Iar cînd mama puişorilor zboară din cuib, ca să caute mîncare pentru dînşii, vine Soarele de aur, Soarele binefăcător şi încălzeşte trupuşoarele lor goale.

«Soare, Soare iubit!» spunea ciripind mama puişorilor. Şi îi învăţa şi pe dînşii să cînte cu vocile lor subţiri în felul ce urmează: «Binecuvîntat fii, Soare, pentru bucuria ce ne dai!»

Şi aşa, totul în dimineaţa senină de mai aminteşte binele ce vine de la Soare. Iar Vîntul, care ştie că lucrul acesta e adevărat, e foarte adevărat, nu este gelos din pricina aceasta.

Însă tu, drăguţule copilaş, tu cînd aştepţi gustarea de dimineaţă, cînd te odihneşti seara în pătucul tău; cînd stai la adăpost

în casa ta singură şi liniştită, te gîndeşti, oare, des că tot binele acesta îţi vine de la tăticul tău şi de la mămica ta?

Şi spune-mi, dacă te-ai distrat puţin, citind această poveste, spune-mi: îţi aminteşti, oare, puţin că binefacerea de a şti să citeşti îţi vine de la învăţătoarea ta sau de la învăţătorul tău, care s-au căznit să te înveţe?

Iar dacă verdeaţa, florile, păsările şi toate celelalte vietăţi binecuvîntează Soarele, tu să cînţi, cel puţin, în sufletul tău: «Binecuvîntaţi să fiţi de trei ori binecuvîntaţi toţi cîţi îmi umpleţi viaţa de bucurie!»

PASĂREA ADEVĂRULUI

Poveste din Andaluzia - Spania

Trei surori tinere şi toate frumoase stăteau într-o seară de vorbă în curtea căsuţei lor sărăcăcioase.

«Aş dori, zicea cea mai mare din ele, să mă mărit cu bucătarul regelui, ca să mă pot îndopa cu mîncărurile cele mai bune şi cele mai gustoase.»

«Eu, zise a doua, vreau să mă mărit cu cofetarul regelui, ca să pot mînca toată ziua prăjituri şi să beau siropuri din cele mai dulci.»

Sora cea mai mică şi care era cea mai frumoasă, zise la rîndu-i: «Eu aş dori să mă mărit cu regele însuşi. I-aş naşte un băieţel viteaz ca el şi o fetiţă frumoasă ca ziua.»

«Eşti o îngîmfată! Eşti o proastă!» îi răspunseră cele două surori mai mari.

Însă regele, care în seara aceea se plimba prin oraş, auzi spusele celor trei surori. Ziua următoare, le chemă la palat şi îndeplini mai întîi dorinţa celor două mari, măritîndu-le, pe cea mai mare cu bucătarul său, iar pe cea mijlocie cu cofetarul său. Luă apoi de mînă pe sora mai mică şi arătînd-o sfetnicilor şi curtenilor săi, le zise: «Aceasta este aleasa inimii mele». Şi în aceeaşi zi se făcură trei nunţi.

După trecere de un an, regele părăsi cetatea de scaun, mergînd la război. Puţine zile după plecarea lui, regina născu doi gemeni: un băieţaş şi o fetiţă, amîndoi de o frumuseţe fără seamăn. Însă

cele două surori mai mari, care nu mai puteau de necaz că sora lor mai mică ajunsese regină, furară într-o noapte pe cei doi copilaşi, îi puseră într-un coşuleţ şi aruncară coşuleţul în rîu. După această faptă ticăloasă, trimiseră la rege pe un om de-al lor, care să-i spună că regina şi-a mîncat copiii.

Cînd află această veste, regele se înapoie degrabă şi fără să cerceteze mai de aproape spusele mincinoase ale celor două surori, închise pe sărmana regină într-un beci întunecos şi jură să nu o ierte şi să nu o mai vadă toată viaţa.

În timpul acesta, apa rîului duse coşuleţul cu cei doi copii pînă la marginea grădinilor, care erau ale unui negustor bătrîn şi foarte bogat. Negustorul văzu coşuleţul, îl luă, îl deschise

şi rămase uimit de frumuseţea copilaşilor. Îi duse îndată la soţia sa, căreia îi zise: «Iată ce ne-a trimis soarta. Îngrijeşte de aceşti copii, care vor fi mîngîierea bătrîneţilor noastre.»

Copiii au fost botezaţi şi fiindcă s-a nimerit ca ziua aceea să fie sărbătoarea Sfîntului Ion, li s-a dat numele de Juanillo şi Juanilla.

Negustorul şi soţia sa i-au îngrijit şi i-au crescut, cum nu i-ar fi putut îngriji şi creşte mai bine, chiar dacă ar fi fost copiii lor. Aşa au trecut cincisprezece ani, cînd soţia negustorului a murit. Nu după mult, simţi şi negustorul că i se apropie sfîrşitul. Atunci chemă la dînsul pe cei doi copii şi după ce le povesti cum îi găsise, le zise: «Vă las toate averile mele. Daţi-vă însă cuvîntul să nu vă despărţiţi niciodată unul de altul. Cînd veţi creşte mai mari, încercaţi să găsiţi pe părinţii voştri adevăraţi şi purtaţi-vă cu dînşii cu aceeaşi dragoste cu care v-aţi purtat cu noi.» Cîteva ore după aceasta, bătrînul negustor închise ochii şi îşi dete sufletul.

Timp de un an, Juanillo şi Juanilla n-au ieşit din casă. La împlinirea acestui an, Juanillo, luînd cu dînsul şi pe soră-sa, de care nu vroia să se despartă, plecă într-o zi la vînătoare. Întîmplarea a făcut să fie văzuţi de soţia bucătarului. Speriată la culme, dete fuga la soră-sa, soţia cofetarului, şi îi zise: «Să ştii că s-a isprăvit cu noi! Copiii reginei trăiesc!»

Totuşi, nu se lăsară bătute, ci tocmiră o vrăjitoare bătrînă, care le încredinţă că ea va face în aşa fel, încît cei doi copii să piară cu desăvîrşire.

Şi iată că într-o dimineaţă, pe cînd Juanillo plecase singur la vînătoare, vrăjitoarea bătrînă merse la poarta casei lor şi zărind în grădină pe Juanilla, îi zise: «Copila mea, frumoasă este această grădină, dar ar fi de o mie de ori mai frumoasă, dacă ai turna în eleşteul din mijlocul ei cîteva picături din apa de argint, pentru că atunci toată apa din eleşteu va străluci ca argintul. «Şi unde se găseşte această apă? întrebă Juanilla curioasă.»

«La Fîntîna de Argint din Muntele Minunilor. Cere fratelui tău să meargă şi să-ţi aducă.»

Seara, cînd Juanillo se înapoie de la vînătoare, Juanilla îi povesti ce-i spusese vrăjitoarea şi-l rugă să meargă şi să-i aducă din apa de argint: «Nu pot să plec şi să te las singură, îi răspunse el, pentru că mă tem de vreo nenorocire.» Însă Juanilla se porni să plîngă şi atunci, ca să o liniştească, Juanillo îi promise să meargă după apa de argint. Luă un ulcior şi călare pe armăsarul său cel mai sprinten, plecă a doua zi spre Muntele Minunilor. Cînd ajunse la picioarele acestui munte, întîlni un pustnic bătrîn, care şedea la umbra unui copac.

«Cine ţi-a dorit pieirea şi te-a trimis pe aceste meleaguri?» îl întrebă pustnicul.

«M-a trimis soră-mea, care, totuşi, mă iubeşte mult. Dar o vrăjitoare bătrînă — blestemat să-i fie numele — a trezit în sora mea dorinţa de a avea apa de argint.»

«Copilul meu, îi zise pustnicul, află că din toţi cîţi au venit la acest munte, nici unul nu s-a mai întors cu zile. Pe tine însă, fiindcă ai venit de dragul sorei tale, am să te ajut. Urcă muntele pe cărarea ce se vede de aici. La jumătatea drumului vei întîlni un leu ascuns printre stînci. Dacă ţine ochii închişi, stai locului, fiindcă te pîndeşte, însă dacă are ochii deschişi, mergi înainte cu tot curajul, fiindcă doarme. Umple repede ulciorul cu apă de argint şi vino şi mai repede înapoi, mai înainte de a se trezi leul, care are somnul uşor.»

Juanillo mulţumi frumos pustnicului şi începu să urce muntele pe cărarea ce-i arătase. După o bucată de drum, ajunse la o fîntînă, a cărei apă strălucitoare curgea printre nişte stînci verzi şi străvezii ca smaragdul. La marginea apei stătea lungit un leu, care ţinea ochii deschişi.

Juanillo trecu uşor pe lîngă leu, care nu se trezi, umplu ulciorul şi fugi înapoi alergînd.

Juanilla nu mai putea de bucurie, văzînd că dorinţa îi fusese îndeplinită. Vărsă în eleşteu cîteva picături de apă şi îndată toată apa eleşteului se făcu aşa de strălucitoare, că nu te mai puteai sătura privind-o şi minunîndu-te de frumuseţea şi strălucirea ei.

O zi după aceasta, vrăjitoarea bătrînă veni din nou şi îngălbeni toată de necaz, văzînd că Juanillo nu fusese sfîşiat de leu. Totuşi, se stăpîni şi zise Juanillei: «Grădina ar fi şi mai frumoasă, dacă ai avea şi stejarul cu frunzele de aur. Cere fratelui tău să-ţi aducă o ramură din acest stejar. Sădeşte-o în grădină şi a doua zi se va preface într-un stejar ale cărui frunze vor cînta fiecare un cîntec. Pînă acum, nimeni n-are un arbore aşa de minunat.»

Iarăşi se rugă Juanilla de fratele său, iarăşi plînse şi iarăşi Juanillo plecă în căutarea stejarului cu frunze de aur. Drumul îl duse iarăşi la pustnicul bătrîn, care îi zise: «Te voi ajuta şi acum. Cînd ajungi la stejar, ai să vezi un şarpe uriaş. Dacă ţine capul ascuns, e semn că te pîndeşte, însă dacă îl ţine ridicat şi cu ochii deschişi priveşte la soare, e semn că doarme. Rupe repede o ramură, fără să te dai jos de pe cal, şi fugi înapoi şi mai repede.»

Aşa făcu Juanillo şi izbuti să ducă sorei sale o ramură din stejarul cu frunzele de aur. Juanilla sădi ramura în grădină şi îndată răsări un stejar măreţ, ale cărui frunze de aur cîntau cîntecele cele mai frumoase.

În dimineaţa zilei a treia, urîcioasa vrăjitoare veni din nou. Mai, mai să turbeze de necaz, văzînd că Juanillo scăpase teafăr şi de rîndul acesta. Totuşi, se stăpîni şi zise Juanillei: «Ca să fii pe deplin fericită, trebuie să ai şi Pasărea Adevărului. E albă şi luminoasă ca zăpada luminată de soare. Cunoaşte toate tainele lucrurilor şi cui o are, îi dă fericire pentru toată viaţa.»

Însă cînd Juanilla ceru lui Juanillo să meargă şi să i-o aducă, Juanillo răspunse amărît: «Văd că mă trimiţi la pieire. Totuşi, am să-ţi fac şi acum în voie, cu toate că e o nebunie din partea mea. Ia însă această oglindă şi priveşte-o în fiecare dimineaţă. Dacă vezi că se întunecă, e semn că eu sînt în primejdie. Atunci, iubita mea surioară, roagă-te pentru mine, căci n-ai să mă mai vezi.» Juanillo plecă, merse din nou la pustnicul bătrîn şi îi povesti pentru ce venise.

«Fiul meu, îi zise pustnicul, mulţi au venit să prindă Pasărea Adevărului, dar au pierit cu toţii. Dar te voi ajuta şi de rîndul

acesta. Caţără-te pe Muntele Minunilor, treci de fîntîna cu apă de argint şi de stejarul cu frunzele de aur şi mergi, pînă ce ajungi la o grădină mare. În această grădină, mii de păsări vor cînta în jurul tău. Să nu prinzi nici una, ci să te duci pînă în mijlocul grădinii. Acolo vei vedea grămezi de pietre mari înşirate într-un luminiş. Opreşte-te şi priveşte. Ai să vezi că o frumoasă pasăre albă cu penele ca zăpada va zbura pe o piatră rotundă, va da din aripi, va cînta şi, la sfîrşit, îşi va pune capul sub aripi. Să nu pui mîna pe ea, pînă ce nu adoarme bine. Altfel, dacă o scapi, să ştii că vei fi prefăcut în stană de piatră. aşa cum au fost prefăcuţi toţi cîţi s-au dus înaintea ta.»

Juanillo făcu după cum îl povăţuise pustnicul, intră în grădina cea mare, merse pînă la mijlocul ei şi văzu că o frumoasă pasăre albă se aşeză pe o piatră rotundă şi începu să cînte şi să zică: «Sînt Pasărea Adevărului. Cine mă va prinde? Cine mă va prinde? Dacă nu mă vrea nimeni, să mă lase-n pace, să mă lase-n pace!» Apoi tăcu şi îşi puse capul sub aripi.

Şi acum se întîmplă nenorocirea. Juanillo n-aşteptă ca pasărea să adoarmă, ci întinse mîna să o prindă. Pasărea zbură, iar el fu prefăcut într-o stană de piatră, la fel cu celelalte pietre din grădină.

În dimineaţa zilei următoare, Juanilla, uitîndu-se la oglinda ce-i lăsase Juanillo, văzu că înnegrise toată. «Frăţiorul se găseşte în mare primejdie!» strigă ea vărsînd şiroaie de lacrimi. «Du-te după el şi-l caută», o sfătui vrăjitoarea cea bătrînă, care venise din nou.

Juanilla plecă pe drumul pe care plecase Juanillo. Ajunse şi ea la pustnicul bătrîn, pe care îl întrebă: «Cum pot găsi şi scăpa pe fratele meu, chiar dacă eu m-aş prăpădi?»

Înduioşat de curajul ei, pustnicul o povăţui precum urmează: «Află că vei întîlni leul şi şarpele, care se vor arunca asupra ta ca să te sperie. Mergi înainte, fără să-ţi fie frică, şi du-te drept la grădina păsărilor. Fratele tău e acolo, însă nu-l vei vedea, decît dacă izbuteşti să prinzi Pasărea Adevărului. Numai ea ţi-ar putea spune ce ai de făcut.»

Ţinîndu-se întocmai de toate poveţele, ce-i dete pustnicul, Juanilla izbuti să prindă Pasărea Adevărului şi o întrebă îndată: «Unde este fratele meu?»

«Printre pietrele înşirate în acest luminiş», răspunse ea, adăugînd: «Ca să-l înviezi, trebuie să torni pe el cîteva picături de apă de la Fîntîna de argint. Însă acum, fiindcă îmi eşti stăpînă, te voi ajuta. Să mergem deci la fîntînă.»

Cînd leul văzu pe Juanilla, care, îmbrăcată băieţeşte şi ţinînd în mînă Pasărea Adevărului, se apropia de fîntînă, se culcă la picioarele ei. Juanilla umplu un ulcior de cleştar, pe care îl găsi lîngă o stîncă de smarald, apoi se întoarse la grădină, ca să stropească stanele de piatră. Era de ajuns să cadă o picătură, pentru ca stana de piatră să capete viaţă şi să se prefacă în om.

Şi aşa, unul după altul, răsăreau tineri chipeşi şi viteji. Învie şi Juanillo, pe care Juanilla îl îmbrăţişă cu toată dragostea de soră şi îi ceru iertare pentru nesocotinţa ei. După aceea, urmaţi de tinerii care nu mai ştiau cum să mulţumească Juanillei şi luînd şi Pasărea Adevărului, se înapoiară la casa lor. Aci, pasărea îşi alese locuinţa în ramurile stejarului cu frunze de aur unde începu să cînte, însoţită de toate frunzele stejarului şi de mari mulţimi de păsări, care se grăbiră să vină de prin poieni şi păduri.

Acum, Juanilla şi Juanillo duceau un trai liniştit şi fericit. Cît despre vrăjitoarea bătrînă, e drept că a venit încă odată, dar Pasărea Adevărului s-a repezit la ea, vrînd să-i scoată ochii. Urîcioasa babă abia a putut scăpa prin fugă, pentru ca după cîteva zile să moară de inimă rea.

Într-o zi Pasărea Adevărului zise lui Juanillo: «Du-te la palat şi roagă pe rege să poftească aici şi să vadă cele trei minuni ce aveţi.»

Juanillo merse la palat, iar regele, atras de frumoasa lui înfăţişare, promise să meargă a doua zi. Cînd a intrat în grădină, a fost mai întîi izbit de frumuseţea Juanillei, apoi şi-a zis, oftînd amărît: «Şi copiii mei, dacă nu i-ar fi mîncat regina, ar fi fost acum de aceeaşi vîrstă.»

Juanillo şi Juanilla îl conduseră în grădină. Dintr-o dată, frunzele de aur ale stejarului s-au pornit să cînte: «Bine-ai venit, rege, bine-ai venit!» Iar după ce au tăcut ele, începu Pasărea Adevărului, însoţită de celelalte mii de păsări: «Bine-ai venit, rege, bine-ai venit!»

Regele cădea din uimire în uimire. «E ceva de necrezut!» zise el după ce frăţiorul şi surioara îi povestiră cum de au ei minunile ce vede. Însă Pasărea Adevărului, care îl auzise, îi răspunse, de sus, din stejar: «E un lucru şi mai de necrezut.» «Ce anume?» o întrebă regele. «Este de necrezut ca un rege să creadă că o mamă şi-ar fi mîncat copiii», răspunse Pasărea Adevărului. «Ce ai vrut să spui cu aceste vorbe?» o mai întrebă regele mirat. «Rege, îi zise Pasărea Adevărului, adu-ţi aminte de cuvintele ce ai auzit într-o seară la poarta unei case sărăcăcioase: «Eu aş dori să mă mărit cu regele însuşi. I-aş naşte un băiat viteaz ca el şi o fetiţă frumoasă ca ziua.»

La aceste amintiri, regele îşi ascunse capul între mîini şi se porni să plîngă.

«Şi cum ai putut crede, zise mai departe pasărea, că acea care vorbise în felul acesta, ar fi putut săvîrşi grozăvia de care a fost învinuită? Regina este nevinovată, iar copiii tăi stau înaintea ta.»

Regele nu mai ştia pe ce lume se găseşte de bucurie, iar Pasărea Adevărului a trebuit să-i spună întreaga poveste a celor doi copii, care s-au aruncat în braţele lui.

În aceeaşi zi, cele două surori mai mari ale reginei stăteau la masă împreună, cînd Pasărea Adevărului, venind în zbor, se aşează pe fereastră şi le strigă cu glas ca de tunet: «Regele, care şi-a găsit copiii, vă cheamă la palat!»

Cuprinse de nespusă spaimă, soţia bucătarului se înecă cu un os, care i se prinse în gît, pe cînd soţia cofetarului merse şi se aruncă în puţ.

Pasărea Adevărului nu mai plecă de la palat, iar regele, regina, Juanillo şi Juanilla trăiră, datorită ei, ani mulţi şi fericiţi.

CÎNTĂREŢUL DIN FUNDUL RINULUI

Poveste germană

Trei fraţi, tustrei flăcăi, stăteau odată la o cîrciumă dintr-un oraş de pe Valea Rinului. Plecaseră încă de mici de acasă, aşa că se întîlneau acum după o despărţire de mulţi ani de zile. Fiecare dintr-înşii învăţase cîte o meserie. Cel mai mare se făcuse marinar, mijlociul învăţase să lucreze viile, iar cel mai tînăr se făcuse cîntăreţ. Cînta din lăută şi cînta din gură, fiindcă avea o voce foarte frumoasă. Mergea pe la nunţi şi pe la alte petreceri şi cîştiga bani îndeajuns.

Acum, stăteau tustrei la cîrciumă, bînd din vinul atît de gustos din Valea Rinului. Vorbind de una, de alta, aduseră vorba şi despre viitorul lor. «E vremea, zise fratele mai mare, să ne căsătorim.» «Da, îi întări vorba fratele mijlociu, să ne căsătorim şi să ne întemeiem cîte o gospodărie, fiindcă ajunge traiul de hoinar ce am dus pînă acum. Dar unde am putea găsi fete, care să ţină la noi, să fie frumoase şi totodată gospodine harnice?» «Am auzit, zise la rîndu-i fratele cel mai mic, că grădinarul din oraşul Sfîntul Goar, care nu este departe de aici, are o fată — Roza pe nume — fără seamăn de frumoasă şi una din fetele cele mai cuminţi din oraş. Am de gînd să merg la Sfîntul Goar şi să caut a cîştiga inima şi mîna acestei fete.» «Mergem şi noi cu tine, îi răspunseră ceilalţi doi fraţi, fiindcă ajunge cît am trăit despărţiţi.»

Şi aşa, cei trei fraţi merseră la Sfîntul Goar. Aci, fratele mai mare ajunse căpitanul unei corăbii de pescuit, al doilea găsi de lucru la stăpînul unor vii, care erau în apropierea oraşului, pe cînd fratele mai mic, cîntăreţul din lăută şi din gură, nu avu nevoie să se bage la stăpîn. Cîntînd frumos şi fiind, pe deasupra, băiat chipeş, era chemat peste tot la nunţi şi petreceri şi răsplătit cu dărnicie.

Acest frate avu însă grijă să cunoască pe grădinarul, tatăl frumoasei Roza, şi izbuti să fie găzduit la casa lui. Aşa avu el prilejul să vadă pe Roza în toate zilele şi, pe măsură ce o vedea, găsea că este tot mai frumoasă. Ajunsese să-i fie aşa de dragă, încît făcea cîntece, în care o lăuda şi preamărea. El potrivea arii, apoi le cînta pe oriunde mergea. De la el, a învăţat să le cînte toată lumea, aşa că în tot oraşul Sfîntul Goar, şi în oraşele şi satele din împrejurimi nu se auzeau alte cîntece, decît cele făcute de lăutar spre lauda şi preamărirea Rozei, fiica grădinarului.

Dar şi ceilalţi doi fraţi vedeau destul de des pe Roza şi, tot văzînd-o, le căzu şi lor cu drag. Fiecare din ei trei se hrănea cu nădejdea, că el va fi cel ales, aceasta cu atît mai mult, cu cît Roza nu arăta prin purtarea ei că ţine la unul mai mult decît la ceilalţi doi.

Adevărul este că singurul care îi plăcuse era cîntăreţul, numai că păstra aceasta ca un secret adînc.

La rîndul său, cîntăreţul n-avea curajul să-i spună ce simte pentru dînsa sau să o ceară în căsătorie de la tatăl ei. «Cum să mă ia pe mine, un biet cîntăreţ sărac şi fără căpătîi?» îşi zicea el.

Aşa au trecut mai multe luni, cînd, într-o zi, fratele mai mare zise celorlalţi doi fraţi: «Frumoasa Roza ne e la tustrei deopotrivă de dragă. De aceea, eu unul zic să mergem diseară la cîrciuma de la ţărmul Rinului şi acolo să aruncăm zarurile şi să lăsăm să hotărască norocul. Căruia din noi îi va ieşi numărul cel bun, acela să meargă şi să ceară pe Roza în căsătorie.»

Al doilea frate se învoi numaidecît, numai cîntăreţului i-a fost greu să consimtă. Totuşi n-avu nici el încotro.

Aşadar, au mers tustrei seara la cîrciuma de la ţărmul Rinului şi după ce au mîncat şi au băut, au cerut cîrciumarului o pereche de zaruri. Le luă fratele mai mare, să le arunce el întîi, dar mai înainte de a le arunca, zise cu glas tare: «Ajută-mi, Dumnezeule, să cîştig eu pe frumoasa Roza!»

S-a întîmplat însă ca tocmai atunci Roza să vie la cîrciumă, fiind trimisă de tatăl ei să cumpere o cană de vin, aşa că auzi ceea ce spusese fratele marinarului. Însă, s-a mai întîmplat ca zarurile să cadă în apa Rinului, deoarece marinarul le aruncase cu prea multă putere.

Atunci Roza, apropiindu-se de cei trei fraţi, le zise cu glas supărat: «Eu nu sînt o fată pe care să o cîştigaţi voi la jocul de zaruri!» Dar în acelaşi timp, întinse mîna şi se aplecă să scoată zarurile din apă. Şi iată că a fost apucată de o mînă albă, care a ieşit din Rin, şi tîrîtă în fundul Rinului.

Cei trei fraţi au rămas încremeniţi de groază. După ce şi-au mai venit în fire, se porniră să plîngă şi să se vaite, fiind încredinţaţi că Roza se înecase. Însă Roza nu s-a înecat, ci fusese dusă

vie şi teafără la palatul în care locuia Tata Rinului, părintele şi zeul măreţului fluviu. Tata Rinului a primit-o, stînd în scaunul său făcut din mărgeanul şi sideful cel mai frumos şi avînd lîngă dînsul pe soţia sa.

Tata Rinului zise Rozei, vorbindu-i cu blîndeţe: «Au pătruns pînă la mine cîntecele în care se laudă frumuseţea ta, şi, de aceea, am dorit să te văd şi să te cunosc. Da, eşti frumoasă, eşti mai frumoasă decît toate nimfele şi sirenele din împărăţia mea. Însă te rog să nu te mai întorci pe pămînt, ci să stai aici toată viaţa. Aici vei fi veşnic tînără, vei avea cincizeci de nimfe şi sirene, care să te servească, şi vei fi împodobită cu perlele cele mai frumoase. Uită deci pe toţi cei de pe pămînt şi trăieşte aici ca o fiică iubită a mea.»

Parcă aceste cuvinte ar fi fost cuvinte de vrajă, că, din clipa aceea, Roza uită pe tatăl său, uită pe chipeşul cîntăreţ, pentru care îi bătea inima şi uită toate

amintirile din viața sa de pînă atunci. Începu să se simtă la palatul din fundul Rinului mai bine decît se simțise vreodată acasă la dînsa.

Însă n-au uitat-o cei trei frați. Așa, marinarul — știm că acesta era fratele cel mai mare — zise încleștînd pumnii de mînie: «Am să mă răzbun pe Tata Rinului! Am să merg să-i bat apa cu drugi de fier și n-am să mă las, pînă ce nu ne dă înapoi pe Roza, pentru că sînt sigur că el a răpit-o.» Și făcu așa, precum zise, însă, abia ajunse la mijlocul Rinului, că se stîrni din senin o furtună groaznică. Furtuna răsturnă corabia cu fundul în sus, iar nenorocitul marinar se prăvăli în apă și pieri în valuri.

Totuși, nici al doilea frate nu se lăsă de gîndul de răzbunare. «Eu, zise el, am să arunc în Rin un butoi cu vinul cel mai tare. Tata Rinului va bea acest vin, se va îmbăta, așa că Roza va putea să fugă și să vie înapoi.» Făcu el așa cum hotărîse. Merse cu o barcă pînă la mijlocul Rinului, dar cînd vru să arunce butoiul, barca se răsturnă, iar el pieri în valuri ca și fratele său.

Al treilea frate zise: «Eu nu pot face altceva, decît să-mi cînt durerea.» Merse deci la marginea Rinului și, însoțindu-se din lăută, începu să cînte cîntecele cele mai triste.

Și iată că i se păru că vede pe Roza stînd în apă. «Mai bine mor lîngă dînsa decît să trăiesc fără dînsa», își zise el și fără să stea o clipă pe gînduri, se aruncă în apa Rinului.

—Dar ce-i aceasta? În loc să se înece, se pomeni viu și teafăr lîngă scaunul împărătesc al Tatălui Rinului, unde văzu și pe cei doi frați ai săi, care erau în viață. Ba mai văzu pe Roza, numai că Roza nici nu-și arunca asupra lui vreo privire și nici nu răspundea la întrebări. Arăta ca și cum nu l-ar fi văzut niciodată.

Atunci Tata Rinului vorbi precum urmează: «Voi, doi frați mai mari, ați fost niște nebuni, cînd v-ați închipuit că m-ați putea birui pe mine. Aflați însă și află și tu, cîntărețule, că Roza nu mai vrea să știe de voi, fiindcă v-a uitat cu desăvîrșire. Totuși, va fi a aceluia dintre voi, care va putea să o dezlege de vraja ce o stăpînește.»

Cei doi fraţi mai mari nu se încumetau la aşa ceva, ci se rugară să fie trimişi înapoi pe pămînt. Tata Rinului le îndeplini rugămintea. Însă cîntăreţul zise: «Eu voi îndrăzni să o dezleg de vrajă!»

Şi unde începu să cînte din gură şi din lăută nişte cîntece aşa de înduioşătoare, că Roza nu mai putu robda, ci se repezi la el strigînd: «O, da, te recunosc! Tu eşti alesul inimii mele!»

Din minunaţii ei ochişori, lacrimile s-au pornit să-i curgă în şiroaie. Dar vrăjite de frumuseţea cîntecelor, s-au pornit să plîngă şi nimfele şi sirenele.

...Însă, ce a văzut Tata Rinului? A văzut că toate lacrimile ce cădeau în fundul apei, pe cînd cînta cîntăreţul, se prefăceau în mărgăritare strălucitoare. Văzînd această minune, zise cîntăreţului: «Nu vă mai dau drumul nici Rozei, nici ţie. Vă cunun şi vă ţin la mine pentru totdeauna. Vei cînta în toate zilele cîntece tot aşa de triste şi înduioşătoare şi vei face să plîngă Roza şi nimfele şi sirenele mele. Mi-au plăcut mărgăritarele făcute din lacrimi, aşa că doresc să am cît mai multe.»

Povestea mai spune, că pînă în ziua de astăzi cîntăreţul cîntă la palatul din fundul Rinului.

CELE DOUĂSPREZECE DUMICATURI DE PÎINE

Poveste sîrbească

A fost odată un împărat căruia îi murise împărăteasa şi rămăsese văduv cu un băiat de vîrstă mică. Băiatul, ca toţi copiii mici, plîngea foarte mult.

Într-una din zile, pe cînd împăratul se pregătea să se ducă la vînătoare, copilul i se aruncă de gît şi se porni să plîngă şi mai tare.

Împăratului i se rupse inima de milă şi hotărî să se însoare din nou, nu de altceva, dar pentru ca nevasta a doua să aibă grijă de copil. Şi după ce-l linişti pe copil, cît putu mai bine, se duse la vînătoare. Pe drum întîlni la un izvor de munte o femeie frumoasă, care umplea apă în douăsprezece tigve. Împăratul o întrebă mirat de ce umple apă în tigve. Femeia îi răspunse: «Fac aşa ca să mă hrănesc; pentru fiecare tigvă cu apă mi se plăteşte un dumicat de pîine şi în felul acesta cîştig în toate zilele cîte douăsprezece dumicaturi de pîine.»

Împăratul o întrebă mai departe dacă se satură cu atîta pîine. «Ar fi chiar prea multă, îi răspunse ea, dar îi dau mai întîi fiicei mele să mănînce şi după aceea mănînc şi eu, aşa că ne mai ajunge tocmai pe tocmai.»

Împăratul se miră şi mai mult şi fiindcă femeia era şi tînără şi frumoasă, îşi zise în sinea sa: «Această femeie ar fi bună pentru

casa mea şi pentru copilul meu.» Îi spuse după aceea că e împăratul ţării şi o întrebă dacă n-ar vrea să se mărite cu el.»

Ea consimţi numaidecît, iar împăratul o duse la palat, se cunună cu dînsa şi aşa ajunse să fie împărătească.

Fetiţa împărătesei era mai tînără decît fiul împăratului. Cei doi copii se înţelegeau foarte bine între ei şi ţineau mult unul la celălalt. Cînd împăratul căpăta ceva deosebit de frumos, îl dăruia copiilor, care şi-l împărţeau cinstit şi frăţeşte.

Împărătesei însă nu-i era pe plac o astfel de viață, fiindcă se socotea în gînd: «De ce şi copilul, care mi-e străin, să se bucure de toate bunătățile la fel cu copilul meu?» De aceea, îşi puse în cap să-i învrăjbească pe tată cu fiu şi să-l facă pe împărat să-l gonească pe fiul său. Acest gînd aşa de rău îl şi îndeplini în curînd. Mai întîi începu să povestească împăratului că visează în toate nopțile visuri groaznice. Cică vedea că băiatul crescuse dintr-o dată, că îl răsturna pe tatăl său de pe scaunul împărătesc şi că făcea din tatăl său şi din împărătească nişte slugi de rînd.

Vorbele acestea îl neliniştiră mult pe împărat, iar acum împărăteasa nu înceta să-i împuieze capul cu tot felul de poveşti. Se hotărî deci să-l alunge pe băiat de la curtea împărătească.

Şi aşa feciorul cel de împărat, şi care era acum un flăcău destul de mare, fu nevoit să se îmbrace în haine de cerşetor şi cu inima frîntă de durere să plece în țări străine.

Într-una din seri, îşi căută adăpost lîngă o peşteră în care trăia un pustnic foarte bătrîn şi cu o barbă albă ca zăpada. Pe la miezul nopții, auzi răsunînd din peşteră plînsete jalnice.

Dintru început se sperie, îşi veni însă în curînd în fire şi se socoti în sinea sa: «Oricine ar fi, e vădit că nu plînge de plăcere, ci de nevoie mare şi grea.»

Feciorul de împărat intră, aşadar, în peşteră şi-l văzu pe pustnic gemînd bolnav şi însetat. Flăcăul nostru dete fuga la rîu, luă apă în pumni şi veni alergînd la peşteră. Pe drum, se poticni, căzu şi se lovi la genunchi, cu toate astea, tot îi aduse pustnicului ceva apă în pumni. Bătrînul pustnic se bucură foarte mult şi-i zise: «Fiule, nu gem şi nu oftez din pricina că sînt bolnav şi că mi-e sete, ci fiindcă ştiu cîtă răutate şi ticăloşie este pe pămînt. Dar acum mă bucur văzînd că mai sînt oameni — şi chiar în pustietatea aceasta — care au milă de durerile semenilor lor. Din parte-mi, cere-mi ce vrei şi am să-ți dau.»

Feciorul de împărat îi răspunse: «M-a lovit o mare supărare şi dacă ştii vreun leac împotrivă, rogu-te, spune-mi-l!» Pustnicul îi dete un fluieraş şi-i zise: «Nimic nu e mai uşor! Fluieraşul acesta

te va înveseli mereu şi inima ta, năpădită de bucurie, va porni să salte şi va juca atîta vreme cît vei cînta din fluier.»

Feciorul de împărat îi mulţumi, plecă, dar nu mai putea de nerăbdare să fie singur şi să cînte din fluier. Şi aşa se duse el departe, tot mai departe şi cînd văzu că era cu totul singur, luă fluierul şi încercă; inima se porni să salte de bucurie şi văzu cum în depărtare o veveriţă juca la cîntecul fluierului său.

Merse mai departe şi aşa trecu vremea, pînă ce se tocmi ca păstor la un boier bogat. Deseori îl apuca dorul de cîntat, dar se ferea să cînte cînd era cu oile la păşune, căci oile, auzind fluierul, n-ar mai fi păscut, ci ar fi jucat şi sărit.

Într-o seară, cînd se întorcea acasă cu turma de oi, auzi de departe plînsete şi bocete şi cînd veni la casa boierului, ce-i fu dat să vadă? Boierul se dusese în noaptea din ajun la locul unde zînele jucau şi se prindeau în horă, iar împărăteasa zînelor îi scosese amîndoi ochii; de aceea, plîngea şi se bocea bietul om şi toţi ai casei.

Feciorul de împărat se hotărî atunci să pornească la drum şi să caute ochii boierului. Îşi lăsă oile, luă o traistă în care pusese pîine, sare şi nişte ceapă, îşi mai luă fluierul şi merse după urme aşa cum auzise de la boier. Nu spuse nimănui ce are de gînd şi încotro se duce. Cînd sosi la locul unde se strîngeau zînele, se sperie de ceea ce văzu: împărăteasa zînelor stătea trîntită într-un luminiş de pădure, iar douăsprezece zîne îi pieptănau şi-i împleteau părul, care strălucea.

Voinicul se apropie şi mai mult de ele, zînele se opriră din pieptănat şi împletit, dar împărăteasa lor, care abia aţipise, deschise din nou ochii. Atunci înţelese că-l văzuseră, scoase îndată fluierul cel năzdrăvan şi începu să cînte, mai întîi mai încet, apoi mai tare, tot mai tare. De frică îi tremura inima, dar zînele, după ce se uitară una la alta, izbucniră într-un rîs zgomotos, încinseră apoi o horă şi începură să joace ca scoase din minţi. El îi dădu înainte cu cîntatul, pînă ce zînele nu se mai ţineau pe picioare. Atunci împărăteasa lor strigă: «Ah, nu mai pot!» Dar cînd nu

vrea feciorul de împărat, poftim să te opreşti din jucat şi din săltat.

Cînd văzură că stau rău de tot, strigară toate într-un glas: «Oricine ai fi, te rugăm încetează!» El le răspunse: «Spuneţi-mi unde sînt ochii stăpînului meu!»

Împărăteasa zînelor se jură pe cer şi pe pămînt că ea nu ştie, dar băiatul nu se lăsă încîntat. Ea îi zise atunci să se ducă la bradul pe care luna îl luminează mai puternic şi să dea jos din brad o pungă de aur; în punga aceea va găsi o cutie de argint, iar în cutie, înfăşuraţi în vată, ochii ce-i caută.

Feciorul de împărat porni într-acolo, dar nu-şi lua ochii de la zîne şi îndată ce vedea că nu se mişcă, sufla în fluier, iar ele începeau din nou să sară ca nebune. Aşa se duse el pînă la brad, dete jos punga de aur, găsi într-însa cutia de argint, iar în cutie ochii stăpînului său înfăşuraţi în vată. După aceea, se întoarse acasă foarte vesel şi cîntînd mereu din fluier.

Ajuns acolo, îi dete stăpînului său ochii, iar stăpînul său, cînd putu să vadă, îl încărcă cu aur şi cu tot felul de lucruri de mare preţ. Feciorul de împărat îi zise că nu doreşte altceva decît un cal bun şi arme, căci îi place să se ducă în lumea largă şi să facă binele. Stăpînul său îi îndeplini bucuros dorinţa şi aşa voinicul porni din nou prin lume.

Departe de tot merse vestea despre el, ca despre un viteaz, care poartă lupte grele şi ocroteşte pe săraci. Şi aşa, începură oamenii să-l cheme în ajutor cînd într-un loc, cînd într-altul. Într-una din zile primi chiar o chemare din partea împăratului, tatăl său, care trimise oameni să-i zică următoarele:

«Viteazule necunoscut, am auzit de tine şi de isprăvile tale şi te rugăm, în numele lui Dumnezeu, să ne vii şi nouă într-ajutor; a năvălit un balaur groaznic şi ne cere să-i dăm pe fiica noastră şi chiar toată împărăţia.»

Auzind acestea, feciorul de împărat porni numaidecît. Pe drum se gîndea şi se socotea cam ce fiică a împăratului putea să fie şi îşi închipui că nu poate fi alta decît aceea pe care mama sa

vitregă o adusese în casă şi care fusese aşa de drăguță cu dînsul. Cu astfel de gînduri, sosi el în împărăția tatălui său şi se duse drept la palat, unde găsi totul aşa cum lăsase. Numai tatăl său îmbătrînise prea mult, de asemenea slugile şi mamă-sa vitregă. Dar fiica acesteia se făcuse o fată nespus de frumoasă.

Şi iată că se ivi balaurul cel groaznic şi zărindu-l pe feciorul de împărat, se repezi asupra lui strigîndu-i de departe: «Tocmai tu eşti acela pe care îl căutam de atîta vreme!»

Săgeți aprinse ieşiră din balaur, dar calul feciorului de împărat căzu în genunchi, aşa că săgeţile zburară peste capul lui. Feciorul de împărat îi aruncă sulița, dar sulița se rupse în două şi nu-i făcu balaurului o zgîrietură. La fel i se rupseră toate armele şi acum stătea cu mîinile goale, pe cînd balaurul rîdea şi înainta asupra lui.

Feciorul de împărat puse atunci mîna pe fluier şi începu să cînte. Tot ce era viu de jur-împrejur porni să joace şi să salte.

Balaurul însă începu să tremure, să şuiere şi să se facă din ce în ce mai mic, pînă ce se făcu o băşicuţă care sărea încoace şi încolo. Feciorul de împărat se repezi asupra ei, o strivi cu piciorul stîng, băşica plezni şi cu aceasta se sfîrşi şi puterea balaurului.

Cînd oamenii văzură ce se întîmplase, se bucurară foarte mult, împăratul îl îmbrăţişă şi-l întrebă cine şi de unde este. Voinicul îi povesti totul din fir în păr. Împăratul, auzind acestea, se făcu foc pe împărătească şi vroi să o omoare îndată, dar fiul său se rugă să-i cruţe viaţa. Împăratul nu o omorî, ci o trimise din nou la muntele de unde venise, să umple iarăşi la izvor douăsprezece tigve şi să se hrănească cu dumicaturile de pîine ce ar cîştiga din vînzarea apei.

Pe fiica ei o dete însă fiului său de nevastă şi aşa voinicul acesta se urcă în scaunul tatălui său.

BUCLE DE AUR

Poveste norvegiană

În îndepărtata şi recea ţară a Norvegiei, a fost odată un oraş, al cărui nume era, pare-mi-se, Woro, un oraş trist, cum nu-i găseai nicăieri perechea. Cerul nu era mai niciodată albastru, fiind zi şi noapte acoperit de nori cenuşii. Şi totul era cenuşiu şi mohorît în oraşul Woro. În grădini nu răsărea nici o floare, în păduri nu se auzea nici un cîntec de păsări. Şi ploua, ploua aproape fără încetare.

Nimeni nu rîdea şi nu era vesel în oraşul acela. Pînă şi nunţile erau triste, fiindcă erau nunţi fără lăutari şi fără cîntece. Doar — ceea ce se întîmpla o dată, sau cel mult de două ori pe an — cînd soarele izbutea să străpungă perdeaua groasă de nori cenuşii şi să se ivească în strălucirea sa pe un colţ de cer albastru, era pentru locuitorii oraşului sărbătoarea cea mai mare. Atunci li se înseninau şi lor feţele şi mai vedeai cîte un zîmbet fluturîndu-se pe buze. Numai că aşa cum am spus, astfel de zile erau foarte rare. Încolo, tot timpul locuitorii din Woro erau trişti ca o zi ploioasă de toamnă. Trişti şi îmbrăcaţi în haine cenuşii, aşa cum era şi culoarea cerului cenuşiu, ce apăsa asupra oraşului.

Numai Cristina, o femeie tînără, se deosebea şi ca îmbrăcăminte şi ca purtare de toate femeile şi de toţi bărbaţii din oraşul Woro. Numai Cristina nu era tristă, ci pururi veselă şi zîmbitoare. În loc de haine cenuşii, ea se îmbrăca toamna în rochii de culoare

deschisă. Cînd ploua, mergea încet pe stradă, şi adăpostindu-se sub o umbreluţă roşie sau galbenă.

Şi iată că într-o zi, Cristina născu o fetiţă, care i se părea Cristinei că este copilul cel mai frumos din tot oraşul. Însă Cristina dorea ca fetiţa ei să fie pe întreg pămîntul fetiţa cea mai frumoasă. Pentru aceasta, două zile şi două nopţi nu se culcă şi nici nu mîncă. Stătu să se gîndească. Se gîndea ce să ceară berzei năzdrăvane.

Barza aceasta era o barză bătrînă, bătrînă şi care aducea cîte un dar fiecărui copil nou-născut. Aducea darul, pe care îl cereau părinţii copilului. Unii îi cereau pentru copiii lor sănătate, alţii noroc, alţii viaţă lungă, alţii bogăţie.

«Nu vreau nimic din toate acestea, îşi zise Cristina vorbindu-şi singură. Dar ce să cer, pentru ca fetiţa mea să fie cea mai frumoasă de pe pămînt?»

In sfîrşit, după ce se frămîntă cu gîndul două zile şi două nopţi, zise sărind de bucurie prin odaie: «Am găsit! Am găsit!»

Şi aşa, cînd veni barza, Cristina îi zise: «Doresc să dai fetiţei mele păr de aur adevărat şi care să fie tot atît de strălucitor ca şi aurul adevărat.»

Barza fu nemulţumită de cererea Cristinei. Totuşi, îi făcu în voie. Deasupra leagănului fetiţei desfăşură aripile sale mari, făcu de cîteva ori cu ciocul nişte semne tainice în aer, apoi zise Cristinei: «Dorinţa ta s-a îndeplinit. Să ştii însă că ai fost o nesocotită. Va veni ziua în care te vei căi şi vei plînge că ai cerut pentru copilul tău păr de aur adevărat. Eu acum te las, dar mai ţine minte ceva: să ştii că fetiţa va muri în clipa în care îi vei tăia sau îi vei smulge măcar un fir din părul ei.»

Barza plecă, zburînd pe fereastra deschisă, iar Cristina rămase cîteva minute, zăpăcită şi uluită de cuvintele auzite. Cînd îşi veni din nou în fire şi se aplecă asupra leagănului fetiţei, dete un strigăt de bucurie: capul fetiţei strălucea ca soarele, buclele de păr răspîndeau raze de lumină, fiind de aur adevărat. Ca să se încredinţeze şi mai bine, Cristina puse mîna în păr şi văzu că fiecare fir era de aur adevărat.

În bucuria sa uită de amenințarea berzei și ieși din casă, mergînd să ducă vestea la femeile din vecini. În curînd, vestea aceasta se răspîndi în tot orașul și în celelalte orașe și sate. Cît era ziua de mare, venea mulțime de oameni din toate părțile țării, ca să vadă minunea nemaivăzută: o fetiță cu păr de aur adevărat. Fetiței i s-a dat numele de Bucle de aur și numele acesta i-a rămas.

Au trecut anii. «Bucle de aur» a crescut, făcîndu-se din ce în ce mai frumoasă. Ajunsese să fie în adevăr cea mai frumoasă de pe pămînt.

In acelaşi timp însă, îi creştea părul, iar pe măsură ce creştea, se făcea, cum lesne se înţelege, mai greu, tot mai greu. Era doar păr de aur adevărat. Greutatea părului o silea pe «Bucle de aur» să meargă ţinînd capul aplecat în jos, ba chiar încovoiată. Din pricina aceasta se ferea să umble şi stătea mai toată ziua cu capul pe pernă.

In loc să fie veselă şi mulţumită, era, dimpotrivă, tristă şi amărîtă şi plîngea în ascuns de mamă-sa.

Nici mamă-sa nu era mulţumită. Îşi dădea seama de greşeala ce făcuse şi se căia amar, decît era o pocăinţă tîrzie şi fără folos. Cît despre tăiat părul, nu putea fi nici vorbă: ştia doar că în aceeaşi clipă «Bucle de aur» ar fi murit.

Într-o dimineaţă, Cristina intră în camera în care dormea fata ei. «Bucle de aur» visa şi vorbea în somn, zicînd: «O, cît sînt de mulţumită şi fericită că nu mai am păr de aur adevărat şi că părul meu este acum uşor, aşa că pot să umblu, pot să umblu, pot să umblu, pot să sar şi să alerg în voie!»

Auzind aceste vorbe, ochii Cristinei se umplură de lacrimi, care începură să cadă pe părul fetiţei... Dar, minune! Îndată ce lacrimile atinseră părul frumoasei «Bucle de aur», se formă în jurul capului un fel de nor auriu. Norul acesta se ridică în sus, ieşi pe fereastră şi se înălţă în văzduh. Puţin după aceea, se trezi şi «Bucle de aur» şi pipăindu-şi părul, simţi că nu mai este de aur, ci e un păr uşor şi mătăsos. Mişcă de cîteva ori capul şi văzu că nu simte nici o greutate.

Nebună de bucurie, sări din pat şi se îmbrăţişă cu mamă-sa, vărsînd amîndouă şiroaie de lacrimi, numai că lacrimile acestea erau lacrimi de fericire.

Privind apoi pe fereastră, văzură cum barza luă în cioc norul de aur şi zburâ lin cu el, pierind în înălţimile cele albastre ale văzduhului.

CUTIA DORINȚELOR

Poveste spaniolă

A fost odată un tînăr, căruia îi plăcea să cerceteze orașe și țări, așa ca să se afle mereu pe drumuri. Într-una din zile, pe cînd mergea pe jos pe drumul mare, izbi cu piciorul o cutie. O ridică și o deschise.

Însă, îndată ce o deschise, cutia îi vorbi, zicîndu-i în limba spaniolă: «Que queris, senor?» ceea ce înseamnă: «Ce dorești, stăpîne?»

Tînărul nostru s-a speriat, auzind că o cutie vorbește. Dar în loc de a o arunca, o închise și o băgă în buzunar. După aceea, își văzu înainte de drum. Însă, pe cînd mergea, își vorbea singur, zicînd: «Dacă mă mai întreabă ce doresc, am să știu ce să-i răspund.»

Și așa, după o bucată de drum, o scoase din buzunar și o deschise din nou. Iarăși se auzi glasul cutiei, care îl întrebă: «Que queris, senor?»

«Doresc, răspunse tînărul, ca pălăria mea să se umple de bani de aur.» Și numaidecît pălăria i se umplu pînă sus de tot cu bani de aur.

Tînărul călător era încîntat. Știa că de acum încolo n-are să mai ducă lipsă de nimic. Și-a văzut, așadar, de drum înainte, trecînd prin păduri dese, pînă ce, în sfîrșit, sosi la un palat de toată frumusețea. În palatul acesta locuia un împărat. Tînărul făcu de mai multe ori ocolul palatului, fără să se îngrijească dacă îl vede cineva.

L-a văzut însă împăratul şi l-a întrebat ce treabă are, de se tot învîrteşte în jurul palatului. «Aşa, mă uitam şi eu la palat, zise tînărul.»

— «Nu cumva ai dori să ai şi tu unul la fel?» îl întrebă iarăşi împăratul.

Tînărul nu răspunse la această întrebare, ci, îndepărtîndu-se de palat, aşteptă să se însereze.

După ce s-a înserat, a scos din nou cutia şi i-a deschis capacul. «Que queris, senor?» îl întrebă ea. «Doresc să-mi clădeşti un palat cu cărămizi de aur, cu ţigle de diamant, iar toată mobila să fie numai de aur şi argint.»

Nici nu isprăvi bine de spus aceste vorbe, şi iată că peste drum de palatul împărătesc s-a ridicat un palat, clădit întocmai aşa cum îl dorise. În dimineaţa zilei următoare, cînd împăratul s-a sculat din somn, a rămas uimit, văzînd măreţia de palat, care strălucea la lumina soarelui. Slugile de la palat nu mai puteau să-şi vadă de treabă, fiindcă toată vremea priveau cu gura căscată la palatul de peste drum.

Împăratul a mers să facă o vizită tînărului nostru. I-a povestit, că deşi împărat, este însă foarte sărac şi i-a spus că ar fi mai bine să trăiască împreună, fie într-un palat, fie în celălalt. Ba i-a mai spus că-i dă de soţie pe domniţa, singura sa fiică.

Flăcăul nostru a primit să facă aşa cum i-a cerut împăratul. A luat în căsătorie pe domniţă, locuind însă numai cu ea în palatul de aur şi de diamant.

Dar împărăteasa mamă nu mai putea de necaz şi de pizmă. Fiică-sa îi povesti despre cutia năzdrăvană, iar împărăteasa dete bani unei servitoare şi o înduplecă să fure cutia. Servitoarea căută mai întîi să afle unde pune tînărul cutia în timpul nopţii. Şi aşa, într-o noapte, cînd toată lumea adormise, servitoarea fură cutia şi o duse împărătesei.

Oh, cît de fericită era împărăteasa! Deschise cutia şi la întrebarea despre ce doreşte, răspunse numaidecît: «Doresc să mă iei pe mine, pe soţul meu, împăratul, pe servitorii noştri şi frumo-

sul palat al ginerelui meu şi să ne duci în partea cealaltă a Mării Roşii. Însă fiică-mea şi ginerele meu să rămînă aici». Şi s-a făcut întocmai.

Dimineaţa, cînd tînăra pereche s-a trezit din somn, au văzut că sînt în palatul cel vechi şi fără cutia năzdrăvană. Au căutat-o peste tot, dar, cum lesne înţelegem, n-a fost chip să o găsească.

Atunci tînărul înţelese că nu e vreme de pierdut. Îşi umplu buzunarele cu galbeni, încălecă pe calul său cel mai sprinten şi porni la drum numaidecît. Merse fără să se oprească, însă în zadar căută cutia în împărăţiile vecine. Merse şi mai departe,

isprăvi toți banii, dar el nu se opri. Mergea înainte, trăind din pomana ce-i dădea unul și altul.

Îi spuse însă cineva că trebuie să meargă și să întrebe Luna, fiindcă umblă mult, vede multe, așa că se poate să fi aflat ceva despre cutie. Tînărul a pornit-o spre Lună. A umblat el multe luni de zile, pînă ce, în sfîrșit, a ajuns în țara Lunii.

Acolo i-a ieșit întru întîmpinare o bătrînă, foarte bătrînă, care i-a zis: «Ce cauți aicea? Nu știi că fiica-mea, Luna, mănîncă pe orice om întîlnește? Dacă ții la viață, întoarce-te și fugi cît mai e vreme.»

Însă tînărul i-a povestit bătrînii tot pasul ce-l mînase pe drumuri. I-a vorbit despre cutia năzdrăvană și i-a spus că se poate ca Luna, care umblă mult și vede multe, să știe ceva despre palatul cu ziduri de aur și cu acoperișul de diamant.

Dar tocmai cînd să isprăvească de povestit, iată că sosi și Luna, spunînd

că-i miroase a carne de om viu. Însă mamă-sa îi spuse despre nenorocirea tînărului, despre cutie şi despre palatul care i s-a furat. Şi a venit să întrebe dacă nu cumva ea, Luna, n-a văzut palatul acesta.

«Nu, n-am zărit vreun palat în felul acesta, răspunse Luna, însă Soarele umblă mai mult şi merge mai departe decît mine, de aceea, tînărul să meargă la el şi să-l întrebe.»

Tînărul plecă de la Lună şi merse înainte, umblînd mult, foarte mult, pînă ce, în sfîrşit, sosi în ţara Soarelui. Şi acolo i-a ieşit întru întîmpinare o băbuţă bătrînă, foarte bătrînă, care i-a zis: «Ce cauţi aicea? Nu ştii că fiul meu, Soarele, mănîncă pe orice om întîlneşte? Dacă ţii la viaţă, întoarce-te şi fugi cît mai e vreme.»

Dar şi acestei băbuţe tînărul îi povesti tot păsul şi toate nenorocirile sale. Pe cînd povestea, iată că pică şi Soarele, care spuse că-i miroase a carne de om viu şi se bucură, fiindcă va avea ce să mănînce la masă. Dar băbuţa îl potoli, vorbindu-i despre nenorocirile tînărului şi întrebîndu-l dacă n-a văzut palatul cu zidurile de aur şi cu acoperişul de diamant.

«Nu, n-am văzut nici un palat în felul acesta, răspunse Soarele, dar se poate ca Vîntul, care pătrunde peste tot şi află lucruri pe care nu le ştie nimeni altul, să fi mers şi la palatul tînărului.»

Tînărul porni din nou la drum, cerşind cîte o bucăţică de pîine, pînă ce, în sfîrşit, sosi şi în ţara Vîntului. Găsi şi acolo o băbuţă bătrînă, care muncea de zor, ca să umple cu apă nişte butoaie de o mărime nemaipomenită.

Şi această băbuţă îi spuse să se întoarcă şi să fugă, fiindcă fiul ei, Vîntul, îl va mînca şi că se va întoarce flămînd şi urlînd de mînie. Dar şi tînărul nostru îi povesti păsul şi îi spuse că mai bine ar fi să moară, decît să rămînă fără cutia sa şi fără palatul său cum nu se mai găseşte un al doilea pe toată suprafaţa pămîntului.

Băbuţei i se făcu milă de el şi-l ascunse sub scara din casă. Nu trecu mult şi se auzi cum vine Vîntul strigînd şi urlînd. Toată casa în care fusese ascuns tînărul fu zguduită din temelii.

În fiecare seară, cînd se întorcea acasă, Vîntul avea obiceiul să bea mai întîi cîteva butoaie de apă — atîta era de însetat — şi apoi să mănînce. Însă acum strigă: «Mamă, îmi miroase a carne de om! Dă-l încoace pe omul acesta, ca să-l mănînc numaidecît!»

Însă mamă-sa i se rugă să-l cruţe, spunîndu-i că este un tînăr nenorocit, care a fost trimis de Soare şi că Vîntul ar face mai bine să-l asculte şi să-i dea o mînă de ajutor.

«Să iasă înaintea mea, că nu-l mănînc şi nu-i fac nici un rău!», zise Vîntul potolindu-se.

Tînărul ieşi de la locul de sub scară, unde stătea ascuns, şi îi povesti cum i-a fost furat palatul cu cărămizi de aur, cu acoperişul de diamant şi cu toată mobila de aur şi argint.

«Vîntule atotputernic, zise mai departe tînărul, la tine m-a trimis Soarele, căci numai tu, care faci mereu ocolul pămîntului şi pătrunzi peste tot, mi-ai putea spune unde se găseşte acum palatul, care mi-a fost furat.»

«Da, am văzut palatul despre care îmi vorbeşti, îi răspunse Vîntul. L-am văzut şi în ziua aceea, am suflat în el cu toată puterea. Am suflat de sus în jos, de jos în sus, am suflat din faţă, am suflat din spate, dar cu toate acestea, n-am putut să-i mişc din loc măcar o ţiglă.»

«Fii bun, i se rugă tînărul, şi spune-mi mai repede unde, în care parte a pămîntului se găseşte?»

«E departe, este foarte departe de aici, îi zise Vîntul. Este tocmai în partea cealaltă a Mării Roşii.»

Însă tînărul nostru nu-şi pierdu curajul că mai are de făcut un drum aşa de lung. Îşi luă, aşadar, rămas bun, mulţumind Vîntului şi mamei Vîntului de mii şi mii de ori şi merse luni, multe luni de zile. În sfîrşit, trecu în partea cealaltă a Mării Roşii şi ajunse la palatul său. Intră în curtea palatului şi întrebă, dacă n-au nevoie de vreo slugă. I s-a răspuns că este nevoie de un grădinar.

«Mă pricep foarte bine la grădinărit», zise tînărul. Şi ce mulţumire simţi, cînd a văzut că a fost tocmit ca grădinar!

Tot văzîndu-şi de treabă, căuta mereu să intre în vorbă cu servitorii şi servitoarele de la palat, întrebînd despre traiul stăpînilor lor şi despre lucrurile minunate de acolo. Mai ales, a izbutit să cîştige încrederea unei servitoare. Aceasta îi spuse povestea despre cutia năzdrăvană, iar el, făcîndu-i tot felul de promisiuni, o înduplecă să ia cutia, fără să fie văzută de altcineva, şi să i-o arate lui.

Într-una din nopţi, servitoarea izbuti să fure cutia şi să o ducă tînărului, care o aştepta într-un loc mai ascuns din grădină. Ne închipuim lesne bucuria tînărului, cînd văzu că, în sfîrşit, a pus din nou mîna pe cutie. O deschise numaidecît, iar cutia îl întrebă: «Que queris, senor?»

«Mă mai întrebi ce doresc? răspunse el. Vreau ca în această clipă să merg cu palatul meu la locul unde a fost, iar împăratul, împărăteasa şi toţi servitorii lor — afară de această servitoare — să fie înecaţi în Marea Roşie.»

Nici nu isprăvi bine de vorbit, că s-a şi găsit cu palatul la locul vechi, unde îl aştepta domniţa, soţia sa, pe cînd împăratul, împărăteasa şi toţi servitorii de la palat zăceau înecaţi în fundul Mării Roşii.

FATA RĂPITĂ DE SIRENE

Văduva unui pescar n-avea alţi copii decît o fetiţă mică şi drăguţă cu care locuia într-o căscioară de la marginea mării. Fetiţei nicăieri nu-i plăcea să se joace mai mult decît în nisipul de lîngă mare. Marea avea pentru dînsa un farmec, de care parcă nu era chip să scape. Cu cîtă bucurie intra în apă şi stătea să fie mîngîiată de valuri!

Mamă-sa era foarte îngrijorată de dragostea fetiţei sale pentru apa mării. Biata femeie nu putea să uite că soţul său fusese răpit de mare şi înecat.

«Odorul meu, îi zicea ea în fiecare dimineaţă, nu intra în mare, fiindcă marea e trădătoare. Ea a înghiţit pe tatăl tău. De aceea, nu te apropia prea mult, fiindcă se prea poate ca marea să aibă gînduri rele şi pentru tine.»

Însă femeia n-avea timp să fie toată ziua cu fetiţa. Şi aşa într-o zi, la prînz, după ce pusese mîncarea pe masă, văzu că fetiţa nu mai vine. O aşteptă, o aşteptă mult, dar fetiţa nu se vedea venind. Cuprinsă de mare spaimă, femeia ieşi şi o căută pretutindeni. Merse, strigînd-o mereu pe nume, în lungul şi în latul nisipului de la marginea mării, întrebă pe toţi pescarii pe care îi întîlnea, însă totul a fost în zadar. Fetiţa nu era nicăieri, nu o văzuse nimeni. Zdrobită de durere, femeia nu se întoarse acasă decît seara tîrziu.

Valurile mării se ridicau în sus, revărsîndu-se pe nisip. Dar iată că se auzi venind din mare un cîntec nespus de frumos. Mama fetiței ieşi grăbită din casă şi merse cît mai aproape de mare. Acolo văzu o sirenă cu părul lung şi plin de flori de apă aşa de frumoase, cum pînă atunci femeia nu văzuse niciodată.

Sirena ieşi pe jumătate din apă, cîntînd cîntecul ce urmează:

«Ca palatul meu nu e altul
mai frumos,
E făcut tot din cristal lucios,
În el cîntă frumoasele sirene
Şi mulțime de fetițe pămîntene.»

Cînd văduva pescarului auzi despre palatul de cristal şi despre fetițe pămîntene, se gîndi că se prea poate ca printre ele să fie şi fetița sa. Căzu, aşadar, în genunchi şi cu lacrimi în ochi se rugă de sirenă, să-i spună dacă nu cumva a văzut undeva pe fetița care se juca în toate zilele în nisipul de la marginea mării.

«Ştiu foarte bine unde este fetița ta, îi răspunse sirena. E în palatul meu de cristal din fundul mării. N-avea nici o grijă,

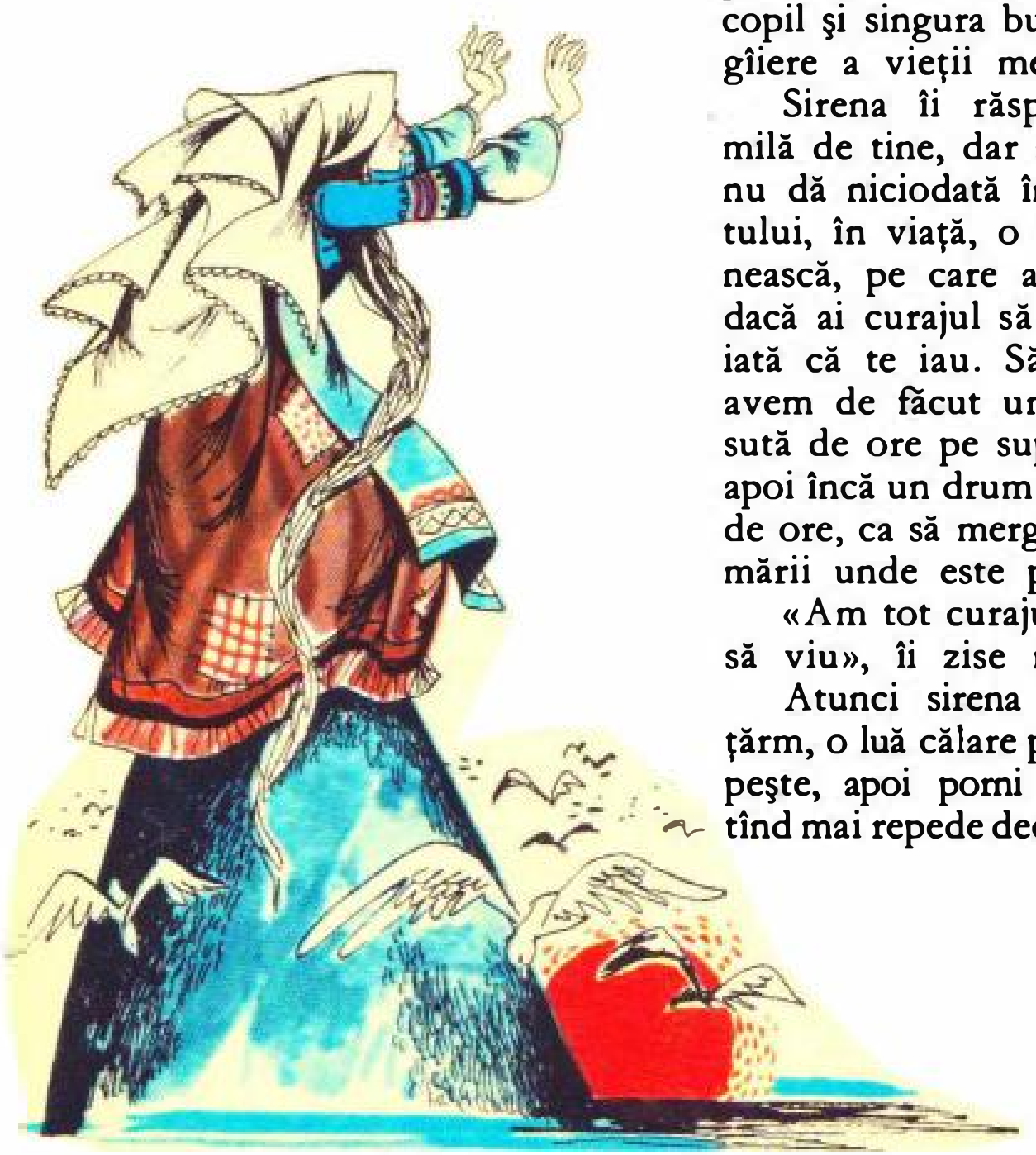

fiindcă este sănătoasă şi voioasă şi se joacă foarte frumos cu alte fetiţe de vîrsta ei.»

Auzind acestea, femeia se porni să plîngă şi mai tare şi să se roage de sirenă să-i dea înapoi fetiţa. «Este singurul meu copil şi singura bucurie şi mîngîiere a vieţii mele», zise ea.

Sirena îi răspunse: «Mi-e milă de tine, dar află că marea nu dă niciodată înapoi pămîntului, în viaţă, o făptură omenească, pe care a luat-o. Însă dacă ai curajul să vii cu mine, iată că te iau. Să ştii însă că avem de făcut un drum de o sută de ore pe suprafaţa mării, apoi încă un drum de alte o sută de ore, ca să mergem în fundul mării unde este palatul meu».

«Am tot curajul şi sînt gata să viu», îi zise mama fetiţei.

Atunci sirena veni pînă la ţărm, o luă călare pe coada sa de peşte, apoi porni în larg, înotînd mai repede decît vaporul cel

mai iute. Se făcuse o noapte întunecoasă peste întinsul nemărginit al mării. Sirena însă mergea mereu înainte, spre soare-apune. În sfîrşit, văzură strălucind din adîncul mării o lumină minunată.

«Aici e locul unde trebuie să începem a merge la fund, îi zise sirena. Respiră încă o dată, cît poţi mai adînc, şi nu-ţi pierde curajul. Acum începem să ne afundăm.»

Partea aceasta a drumului s-a făcut mult mai repede, decît partea de pe suprafaţa apei. În cîteva clipe erau în fundul mării înaintea unui palat aşa de măreţ, cum noi, oamenii pămîntului, nici n-am putea măcar să-l visăm. Acoperişul palatului era de apă, iar zidurile de cristal. O puternică lumină aurită ţîşnea din palat luminînd pînă la depărtări mari. Însă gîndurile şi ochii sărmanei femei nu se îndreptau spre măreţia palatului. Ea se gîndea numai la fetiţă şi o căuta peste tot cu privirile.

Însă nu vedea nici o fiinţă vie. Dar sirena o duse într-o sală mare pardosită cu argint. Străbătură sala şi ajunseră la o poartă de sticlă nespus de frumoasă. Prin poarta aceasta văzură o mare mulţime de copii, fetiţe şi băieţaşi, care săreau şi se jucau plini de voie bună.

Mama fetiţei avea voie să stea la poarta aceasta şi să privească oricît de mult, însă n-avea nici un fel voie să facă un pas mai încolo. N-a putut să-şi vadă fetiţa, însă mai tîrziu, după ce privi cu toată băgarea de seamă pe toţi copiii, o văzu în mijlocul unei cete de fetiţe care rîdeau şi se jucau. Fetiţa era roşie la faţă, ca un măr roşu şi arăta aşa de veselă, că de veselia ei se simţi năpădită de o nespusă fericire. Se rugă de sirenă să-i dea voie să locuiască şi ea în palat, pentru ca în chipul acesta să fie aproape de fetiţă. Sirena îi dete bucuros această voie. Acum femeia putea privi toată ziua prin poarta de sticlă. Şi niciodată nu se sătura privind.

În fiecare zi cădea în genunchi înaintea sirenei, rugîndu-se să o lase să se întoarcă acasă pe pămînt cu fetiţa ei. Dar la toate rugăminţile ei, sirena răspundea: «Nu, asta nu se poate!»

Totuşi, la urma urmelor, s-a înduioşat de lacrimile femeii şi i-a zis: «Îţi dau înapoi fetiţa, însă numai atunci cînd vei ţese pentru

mine o manta din părul tău din cap. Iată aici un borcănaş cu alifie, cu care ungîndu-te, părul îţi va creşte din nou şi foarte repede.»

Sărmana mamă s-a apucat numaidecît de lucru. Ţesea şi ziua şi noaptea fără să se odihnească măcar o clipă. Însă, după ce îşi tăiase părul pînă la rădăcină şi-l ţesuse tot, a văzut că mantaua era gata abia pe jumătate. Ce putea face acolo? Îşi zise în gînd că, poate, sirena se mulţumeşte cu o jumătate de manta. Dar toate rugăminţile şi toate lacrimile ei nu i-au folosit la nimic. Sirena i-a răspuns scurt şi hotărît: «Rămîne aşa cum ne-am învoit. Pînă nu faci mantaua întreagă, nici să nu te gîndeşti că ai putea lua fetiţa.»

Aproape nebună de durere, biata femeie se întoarse în camera sa. Şi a trebuit să aştepte mult, foarte mult, pînă cînd părul să-i crească îndeajuns. În fiecare seară şi în fiecare dimineaţă îl ungea cu alifie şi se uita în oglindă ca să vadă dacă i-a crescut.

Aşa au trecut cîţiva ani. Ea însă nu s-a lăsat, ci a ţesut mereu. În sfîrşit, iată că sosi şi ziua cînd mantaua era gata şi întreagă. Femeia dete fuga la sirenă. Sirena cercetă mantaua cu de-amănuntul. Îi plăcu foarte mult şi lăudă pe mama fetiţei pentru măiestria ei.

«Acum, hai cu mine!» îi zise ea. Merseră la poarta de sticlă, care se deschise singură. Şi iată că veni fetiţa, numai că acum nu mai era o fetiţă mică, ci o fecioară de toată frumuseţea. Nu e chip să arătăm în cuvinte bucuria şi fericirea mamei sale.

Sirena porunci ca două alte sirene să se înhame la o trăsură de aur. În trăsura aceasta mama şi fiica ei au fost duse pînă la ţărmul mării, aproape de căsuţa lor.

CRIZANTEMA DE AUR

Poveste japoneză

Mohitoma era un tînăr putred de bogat, frumos la înfăţişare şi vestit în tot ţinutul pentru vitejia sa şi curajul său. Cu toate acestea, nu era fericit şi nici măcar mulţumit. Se plictisea grozav, nu-i pria şi nu-i plăcea nimic.

Dar într-o dimineaţă, chemă pe servitorul său Torito, care era de aceeaşi vîrstă cu el şi care era mai mult un prieten decît un servitor, şi îi zise: «Balaurul din muntele Fugima mi s-a arătat în vis şi mi-a spus că dacă vreau să fiu fericit, să merg şi să găsesc crizantema de aur, pe care să i-o duc unei fete de general, care locuieşte la capătul celălalt al ţării şi care este cea mai frumoasă din toată Japonia. Nu i se mai ştie numele adevărat, deoarece toată lumea nu-i spune decît Floare de piersică. Vrei să mă însoţeşti? Îţi spun însă că ne aşteaptă primejdii mari şi multe.»

«Chiar dacă aş şti că mă aşteaptă moartea, şi tot aş veni fără să stau o clipă la îndoială», îi răspunse Torito, care nu era mai puţin curajos decît stăpînul său.

Porniră deci amîndoi la drum. Merseră de dimineaţă pînă seara, fără să li se întîmple ceva deosebit, iar noaptea îi apucă într-o pădure, în care era un templu căzut în ruine. Hotărîră să doarmă printre ruinele acestui templu.

Dimineaţa, mai spre revărsatul zorilor, Torito se trezi mai devreme şi lăsînd pe stăpînul său să doarmă, merse să caute prin

pădure fructe, cu care să-şi potolească foamea. Aproape fără să-şi dea seama, se depărtă de ruinele templului.

Dintr-odată, cerul, care pînă atunci fusese senin, se acoperi de nori negri şi începură să se audă bubuituri de tunet. Era semn de ploaie şi furtună. Ba chiar a şi început să plouă.

Torito a vrut să se întoarcă la stăpînul său, dar iată că privirile îi căzură pe o poartă mare, înfiptă într-un zid aşa de înalt, încît vedeai că ajunge pînă la cer. Torito se apropie de poarta aceea, vrînd să se adăpostească de ploaia, care cădea acum în şiroaie mari.

Însă nu mică i-a fost mirarea şi spaima cînd a văzut că poarta era păzită de balauri groaznici. Dar balaurii dormeau duşi şi nu făceau nici o mişcare.

Văzînd aceasta, Torito căpătă curaj, trecu printre dînşii şi intră pe poartă. Se pomeni într-o sală mare, foarte mare şi plină cu ceea ce nu v-ar trece prin gînd.

Sala era plină cu vietăţile de pe pămînt şi cu păsările din văzduh. Era o pereche de fiecare vietate şi de fiecare pasăre.

Unul lîngă altul, vedeai tigri, lei, elefanţi, crocodili, şerpi, vulturi, cocoşi, cămile, lupi, maimuţe, cîini, pisici, rinoceri, girafe şi altele.

Ne închipuim noi cum a rămas înlemnit de groază bietul Torito. Însă şi-a venit în fire, cînd a băgat de seamă că nici una din vietăţile acelea nu se repede la el şi nu se mişcă. Îţi venea să crezi că nu sînt vii, ci împăiate.

Dar din pricină că nu dormise îndeajuns, Torito căscă odată lung şi tare. În aceeaşi clipă, căscară cîte o dată toate vietăţile. Auzindu-le, Torito dete un ţipăt de spaimă. Însă, ce i-a fost dat să vadă sau mai bine-zis să audă? Toate vietăţile au început să ţipe, fiecare în felul său! Nici în iad nu putea fi atîta zgomot şi atîta zarvă. Torito îşi astupă urechile şi strigă: «Ajunge! Ajunge!» Şi să vezi minune! Toate vietăţile tăcură într-o clipă.

«Nu e lucru curat aici!» îşi zise Torito în culmea mirării. Dar iată că zări o altă sală, în care intră cu nădejdea de a găsi ceva merinde, fiindcă foamea îl chinuia rău de tot. În loc de merinde

însă, văzu că în mijlocul sălii este o masă, iar pe masă o coală mare de hîrtie, pe care stătea scris:

«Cine va avea curajul să dezlege de vrajă vietăţile din sala cealaltă, va face o faptă bună şi va avea noroc în viaţă.»

«Am să încerc eu să fac fapta aceasta, îşi zise Torito. Cît despre noroc, doresc să treacă asupra stăpînului meu.»

Nici nu-şi spuse bine aceste cuvinte, că se pomeni înconjurat de toate vietăţile şi păsările din sala cealaltă. Săreau de bucurie şi îi ziceau: «Ne-ai scăpat! Ne-ai scăpat! Să ştii că n-o să uităm binele ce ne-ai făcut!»

Însă un căţeluş alb şi drăgălaş îl linse pe mîini şi îi zise: «Vreau să fiu al tău şi să nu mă mai despart de tine». Şi se luă după Torito, care se înapoie la stăpînul său şi căruia îi povesti tot ce se întîmplase.

Porniră din nou la drum, iar căţelul le servea de călăuză. Aşa ajunseră la un palat, al cărui stăpîn nu numai că îi primi cu bucurie, ci îi rugă să stea la el măcar un an de zile, fiindcă se simţea singur şi se plictisea. La masă, le servi mîncărurile cele mai gustoase şi vinurile cele mai alese. N-a fost uitat nici căţeluşul, căruia i s-a dat o porţie, din *care ar fi putut mînca trei dulăi.*

Văzînd belşugul acesta, Torito zise stăpînului său: «Aici e de noi: Dacă nu un an, să stăm măcar o lună de zile!»

«Ba, trebuie să plecăm chiar mîine dimineaţă, îi răspunse Mohitoma. Palatul acesta este palatul ispitei, căreia văd că e mai greu să te împotriveşti, decît primejdiilor ce ne ameninţă viaţa.» Şi plecară a doua zi dimineaţă, spre părerea de rău a lui Torito şi spre marea bucurie a căţelului, care mergea mereu înainte, vrînd să le arate drumul.

Drumul îi duse acum într-un ţinut pustiu, unde nu se găsea nici o locuinţă omenească, nici un arbore şi nici un fir de verdeaţă. Dar iată că le-a ieşit înainte un moşneag îmbrăcat în zdrenţe, slab, încovoiat şi cu o barbă albă, ce-i cădea pînă la pămînt.

«Bine că văd şi eu oameni! strigă moşneagul, care tremura din tot trupul. Cînd am venit în aceste locuri, care pînă atunci

nu fuseseră călcate de nici un picior omenesc, eram un tînăr chipeş şi voinic de douăzeci de ani, iar astăzi vedeţi ce căzătură sînt. Şi aceasta din cauză că am vrut să găsesc crizantema de aur, blestemată să fie!

«Dar şi noi tot pentru crizantema de aur am venit! răspunse Mohitoma.

«Fugiţi, fugiţi, nenorociţilor!» îi sfătui moşneagul.

Însă nici Mohitoma, nici servitorul său, Torito, nu ţinură seama de acest sfat. Călăuziţi de căţel, merseră înainte.

Pustiul se făcu acum şi mai groaznic. Nu găseau nici cu ce să-şi înşele foamea, care îi sfîşia, şi nici o picătură de apă, cu care să-şi astîmpere setea, care le ardea gîtlejul. Ei doi şi căţelul ajunseră ca nişte umbre.

Dar Mohitoma strigă dintr-odată: «Crizantema de aur! o zăresc în fundul prăpastiei!» Şi fără să se sperie de primejdia ce-l ameninţa, porni să coboare în fundul prăpastiei. La fiecare pas era ameninţat să alunece şi să se prăvălească zdrobit de stînci. Totuşi, nu se lăsă.

Nu se lăsă nici credinciosul său servitor, ba nici căţelul. Merseră şi ei după Mohitoma.

În sfîrşit, ajunseră cu bine în fundul prăpastiei la locul unde era crizantema de aur. Văzură însă că de jur împrejurul crizantemei erau şerpi, lei şi tigri, care o păzeau. Dar dihăniile acestea, îndată ce văzură pe Torito şi căţelul, se deteră frumos la o parte şi lăsară pe Mohitoma să rupă crizantema de aur.

Aceasta însemna sfîrşitul primejdiilor şi suferinţelor. Drumul era acum neted şi trecea printr-un ţinut unde se găseau din belşug mîncare şi apă.

Aşa sosiră tustrei cu bine la locuinţa frumoasei Floare-de-Piersică. Mohitoma îi dete crizantema şi îi ceru mîna. Se căsătoriră şi trăiră fericiţi pînă la adînci bătrîneţe.

COPILUL PRINȚESEI SAVITRI

Poveste indiană

Prințul Narpola a luat în căsătorie pe prințesa Savitri, prințesa cea mai frumoasă din toată întinderea Indiei. Tatăl prințesei Savitri, pe cît de puternic, pe atît de înțelept, a vroit ca la această nuntă să fie ospețe și petreceri cum nu se mai văzuseră pînă atunci. Două săptămîni în șir au ținut aceste ospețe și petreceri, la care fusese chemată mulțime mare de popor. La sfîrșitul ospețelor și petrecerilor, tinerii căsătoriți trebuiau să plece și să locuiască într-un palat, care era departe de locul de naștere al prințesei Savitri.

În seara din ajunul plecării lor, măreața grădină de la palatul tatălui prințesei Savitri era încă iluminată cu mii și mii de lampioane. Pe terase, cîntau și dansau vestitele dansatoare indiene numite baiadere. Prințesa Savitri stătea în balcon, lîngă soțul ei, zîmbitoare și frumoasă ca o arătare din vis. Era îmbrăcată într-o rochie albă, făcută dintr-o stofă rară, și țesută cu fire de argint. Și cît de strălucitoare de frumusețe era prințesa, cînd privea cu ochii săi mari și negri și cînd deschidea buzele în zîmbetul cel mai dulce!

Însă, la un moment dat, Savitri se întoarse spre partea dinlăuntrul a palatului și întrebă pe o servitoare: «Unde este doica mea, Nair, iubita mea Nair, care m-a alăptat și m-a legănat în

brațele ei? Cheam-o, pentru că n-am mai văzut-o de azi dimineață.»

Prințesa Savitri intră în salon în așteptarea doicii. După puțin, veni și o femeie bătrînă și gîrbovită de ani.

«Nair, îi zise prințesa înduioșată, noaptea aceasta e cea din urmă pe care o petrec în palatul tatălui meu, iar de mîine va începe pentru mine o viață nouă. Tu, care ești pricepută la ghicitul norocului, trebuie să-mi spui ce soartă mă așteaptă.»

Nair înălță spre Savitri ochii din care îi curgeau lacrimi și răspunse, vorbind încet și rar: «Tocmai în seara aceasta am căutat să citesc în stele viitorul tău, dar nu vreau să te întristez, spunîndu-ți tot ce am putut citi.»

«Spune-mi tot, spune-mi tot adevărul! stărui Savitri.

«Ei, bine, am să-ți spun. Vei fi iubită de soțul tău, vei fi fericită, iar după un an vei naște un copil de o frumusețe rară, însă cînd copilul va împlini vîrsta de doi ani, va veni un duh rău, și-l va lua și-l va duce în împărăția Morții și a Umbrelor.»

La auzul acestor preziceri, Savitri rămase cîteva clipe tulburată și zăpăcită. După aceea, se înseninâ din nou la față și răspunse cu vocea ei dulce și grațioasă: «Buna mea Nair, vom căuta un duh bun, care să pună pe fugă pe duhul cel rău.»

Atît de frumoasa prințesă Savitri fu în adevăr fericită și după un an de la căsătorie născu un copil, care avea ochii tot așa de negri și frumoși. Pentru cei din jurul ei, Savitri se părea că este foarte mulțumită. Adevărul însă e că era chinuită de o îngrijorare adîncă: se va îndeplini oare ceea ce îi prezisese Nair?

Micul Namur, căci așa își botezase copilașul, era să împlinească peste trei zile vîrsta de doi ani. Această zi era așteptată de Savitri cu spaimă și groază.

Și iată că sosi ziua aceea, o zi ce trebuia să fie o zi de sărbătoare, pe cînd Savitri nu mai știa cum să-și ascundă groaza de care era cuprinsă. Îndepărtă pe servitoare și merse singură cu copilul la tufișul umbros din fundul grădinii palatului.

«Să mergem, îi zise ea lui Namur, mîngîindu-l și alintîndu-l, să căutăm flori frumoase și fluturi zugrăviți în tot felul de culori.»

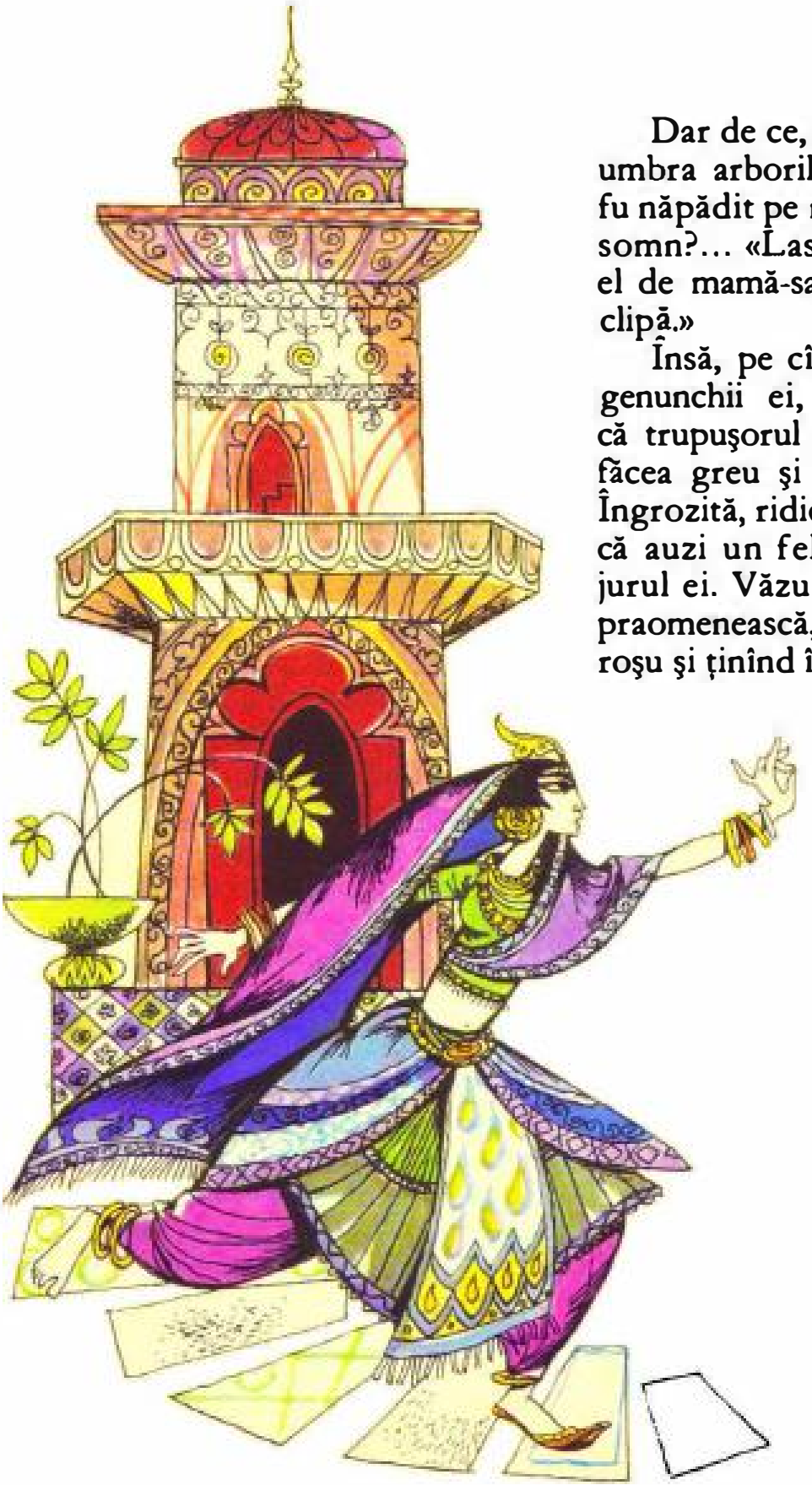

Dar de ce, abia aşezaţi la umbra arborilor, şi Namur fu năpădit pe neaşteptate de somn?... «Lasă-mă, se rugă el de mamă-sa, să adorm o clipă.»

Însă, pe cînd îl ţinea pe genunchii ei, Savitri simţi că trupuşorul lui Namur se făcea greu şi se înţepenea. Îngrozită, ridică ochii, fiindcă auzi un fel de foşnet în jurul ei. Văzu o făptură supraomenească, îmbrăcată în roşu şi ţinînd în mînă o coli-

vie de aur. În colivie era închisă o porumbiță albă; porumbița aceasta era sufletul micului Namur. Făptura ce venise şi care era duhul cel rău, începu să se depărteze, fugind cît mai iute.

Savitri aşeză în iarbă trupul neînsufleţit al lui Namur, iar ea se porni să alerge după duhul cel rău şi să se roage de el. Alergă multă vreme, fără să-şi dea seama de lungul drum ce străbătea. Se înnoptase, ieşise luna, iar Savitri alerga mereu. Alerga şi se ruga de duhul cel rău: «Dă-mi, dă-mi înapoi copilaşul meu!»

Oare de unde găsea atîta putere, ca să alerge, fără să se osteneascâ? Alergă toată noaptea, iar cînd se iviră din nou zorile zilei, Savitri se pomeni într-o poiană de o frumuseţe de neîn-

chipuit. În iarba verde şi fragedă răsăriseră mii şi mii de flori, care de care mai frumoase şi mai plăcut mirositoare.

În poiana aceea era o mulţime mare de copii, care, purtînd cununi de trandafiri, dansau şi cîntau cîntece de o frumuseţe îngerească. Copiii aceştia chemară şi pe Savitri să danseze şi să cînte cu dînşii.

Duhul cel rău se opri şi zise: «Savitri, stai, te odihneşte şi lasă-te de drumul pe care îl faci în zadar. Stai şi alege-ţi pe cel mai frumos din copiii aceştia. Ia-l cu tine şi el te va face să uiţi de copilul, pe care l-ai pierdut.»

Însă Savitri îi răspunse: «Te voi urma prin munţi şi prin văi şi nu mă voi lăsa, pînă ce nu-mi dai înapoi sufletul copilului meu.»

Duhul cel rău porni din nou la drum. Picioarele bietei Savitri se umflaseră şi se umpluseră de sînge. Însă ea alerga înainte. Alergă, alergă pînă ce o furtună năpraznică îi întunecă vederea. După aceea, se găsi într-o grădină întinsă şi plină de pomi roditori.

Aci duhul cel rău se opri din nou şi îi zise: «Savitri, pe pomii aceştia sînt fructele cele mai gustoase, fructe care îţi astîmpără foamea şi îţi potolesc setea. Mănîncă, odihneşte-te, apoi întoarce-te acasă. Soţul tău te aşteaptă îngrijorat, iar pe mine nu mă poţi urmări în lumea Morţii şi a Umbrelor.»

Dar Savitri îi răspunse: «Te voi urmări, pînă cînd îţi va fi milă de mine şi îmi vei da înapoi sufletul copilului meu.»

Duhul cel rău porni din nou la drum şi alergînd mîniat şi înfuriat, trecînd prin zăpezile veşnice ale munţilor. Picioarele sfîşiate ale prinţesei Savitri însemnau cu pete roşii de sînge drumul prin zăpadă.

Deodată, duhul cel rău se opri din alergat. În coasta înzăpezită a muntelui se făcea o deschizătură mare, un gang nesfîrşit, prin care treceau mulţimi mari de pitici, fiecare pitic purtînd cîte o lădiţă plină de pietre preţioase.

«Aicea, zise duhul cel rău, sîntem în împărăţia piticilor din munţi. Opreşte-te aicea, Savitri, căci nu poţi trece de graniţele

acestei împărăţii! Piticii, care sînt făpturi bune, au să-ţi potolească foamea şi setea cu mîncări gustoase şi băuturi alese şi au să-ţi dea atîtea pietre preţioase, că ai să ajungi prinţesa cea mai bogată de pe pămînt.»

«Pentru mine, strigă Savitri, nu există bogăţii şi nici fericire fără copilul meu. Dă-mi-l înapoi! Fie-ţi milă de durerea mea!»

Duhul cel rău se opri să privească mai bine pe Savitri. Erau priviri de mirare şi de admiraţie. Ochii săi nu mai erau ochi de un duh rău. «Fie cum vrei! zise el. Vitejeasca ta dragoste de mamă a ieşit biruitoare asupra morţii.»

Un bubuit puternic făcu ca Savitri să cadă la pămînt în nesimţire. Cînd îşi căpătă din nou cunoştinţa, arborii din fundul grădinii de la palatul soţului ei o acopereau cu umbra lor. Savitri îşi ţinea în braţe pe iubitul său copil Namur, care deschidea încet ochişorii săi dulci şi negri, ca şi cum s-ar fi deşteptat dintr-un somn lung şi liniştit.

LIMBA MUȚILOR

Poveste sîrbească

A fost odată un păstor, care ani de-a rîndul îi slujise stăpînului său cu cinste şi credinţă. Într-una din zile, pe cînd păstorul îşi păştea turma de oi, auzi ieşind din pădure un ţipăt ascuţit şi se duse înspre partea aceea, ca să vadă ce este.

Ce să vadă? Pădurea se aprinsese, iar în mijlocul focului era un şarpe cuprins din toate părţile de flăcări.

Păstorul stătu să privească, dar şarpele îi strigă rugîndu-l: «Ciobane, scapă-mă în numele lui Dumnezeu!» Păstorul îi întinse atunci băţul peste foc. Şarpele se agăţă de băţ, se tîrî pe el, ajunse pînă la braţul păstorului, de acolo la umeri şi după aceea se încolăci strîns în jurul gîtului bietului om.

Văzînd acestea, păstorul îi zise mirat şi speriat: «Ce-i asta, şarpe blestemat? Eu te-am scăpat de la moarte, iar tu vrei să mă răsplăteşti sugrumîndu-mă?»

«Nu te teme, îi răspunse şarpele, că nu-ţi fac rău. Du-mă numai acasă la mine. Să ştii că tatăl meu este împăratul şerpilor.»

Păstorul începu să i se roage şi să-i spună că n-are cu cine să-şi lase turma de oi.

Dar şarpele îi răspunse zicîndu-i: «Să nu duci grija oilor, că nu li se întîmplă nimic, ci porneşte mai degrabă.»

Vrînd, nevrînd, păstorul porni cu şarpele de gît prin pădure şi după mult umblet, ajunse la o poartă făcută toată din şerpi vii. Cînd fură acolo, şarpele de la gît şuieră odată şi toţi şerpii care formau poarta se deteră în lături.

Înainte de a intra în palat, şarpele zise păstorului: «Să ştii că tatăl meu are să-ţi dea tot ce doreşti: argint, aur, piepre preţioase. Tu însă să nu ceri altceva decît limba muţilor. El are să se codească mult, la urma urmelor însă tot are să ţi-o dea.»

Cînd ieşiră înaintea împăratului şerpilor, acesta, văzîndu-şi fiul, strigă plin de bucurie: «Pentru Dumnezeu, unde mi-ai fost, fiule?» Iar şarpele îi povesti de-a fir a păr tot ce i se întîmplase şi cum păstorul îl scăpase din foc şi de la moarte.

«Ce vrei să-ţi dau că mi-ai scăpat pe singurul meu fiu?» îl întrebă împăratul şerpilor pe păstor.

«Nu vreau altceva decît limba muţilor,» îi răspunse acesta.

«Asta nu e pentru tine, îi zise împăratul şerpilor, pentru că, dacă ţi-o dau şi se întîmplă să spui cuiva că ai astfel de lucru,

chiar în clipa aceea ai să pici mort la pămînt. Vezi, aşa dar, că e spre binele tău să-mi ceri altceva.»

Decît ţi-ai găsit. Ciobanul nu ştia decît una şi bună: «Ori îmi dai limba munţilor, ori de nu, nu primesc nimic.» Şi se făcu că pleacă pe uşă afară.

Văzîndu-l aşa de încăpăţînat, împăratul şerpilor îl opri zicîndu-i: «Stai că am să-ţi fac în voie: deschide numai gura.» Păstorul făcu aşa iar împăratul îi scuipă în gură şi îi zise: «Acum scuipă şi tu în gura mea.»

Ciobanul scuipă şi aşa făcură de trei ori, scuipîndu-şi unul în gura celuilalt.

Împăratul şerpilor îi zise după aceea: «Acum iată că ai limba muţilor, păzeşte-te numai să spui cuiva, pentru că, cum ai spus, cum ai murit.»

Păstorul se întoarse la turma sa de oi, luînd drumul prin pădure. Pe unde trecea însă, auzea şi înţelegea tot ce-şi vorbeau între ele păsările, florile, ierburile şi tot ce este viu în lume. Cînd ajunse la oile sale, văzu că păşteau liniştite şi că nu lipsea nici una. Atunci se culcă şi el, ca să se odihnească puţin.

Nici nu se culcase bine, şi iată că aude doi corbi care stăteau pe craca unui arbore din apropiere. Unul dintre cei doi corbi zise: «Cînd ar şti ciobanul că tocmai sub plopul unde stă culcat iedul cel negru se găseşte o comoară plină de bani de aur şi de argint!»

Îndată ce auzi aceasta, păstorul, care, pe lîngă altele, era un om foarte cinstit, se duse la stăpînul său şi îi spuse totul. Stăpînul merse la locul arătat, cu lopeţi, cazmale şi o căruţă mare. Găsi într-adevăr comoara şi o cără acasă.

Dar stăpînul acesta era un om foarte cumsecade. De aceea nu opri nimic pentru dînsul, ci îi dete păstorului toată averea găsită zicîndu-i: «Ţie ţi se cuvine, însoară-te şi trăieşte din banii aceştia.»

Păstorul făcu întocmai, luîndu-şi o nevastă. Nu după mult ajunse să fie omul cel mai bogat din tot ţinutul. Avea în slujba

sa o mulţime de păstori, văcari, porcari, grajduri şi avere fără număr.

Odată, în ajunul Crăciunului, îi zise nevestei sale: «Pregăteşte vin, rachiu şi tot ce trebuie de-ale mîncării, că mîine vreau să mergem la stînă, la ciobanii noştri, ca să-i bucurăm şi pe dînşii cu ceva.»

Femeia pregăti tot ce-i ceruse bărbatul.

Cînd a doua zi se duseră la stînă, omul cel bogat îi chemă pe ciobani şi le zise: «Acum voi să vă strîngeţi cu toţii la un loc, mîncaţi, beţi şi petreceţi după pofta inimii. Toată noaptea am să păzesc eu turmele.»

Cam pe la miezul nopţii, mai mulţi lupi se apropiară de turmă şi începură să urle; iar cîinii le răspundeau lătrînd cu furie. Dar lupii, în limba lor, grăiră cîinilor, zicîndu-le: «Nu ne lăsaţi să dăm năvală în turmă, că are să fie carne şi pentru voi?»

Cîinii le răspunseră în graiul lor: «Veniţi ca să avem ce mînca şi noi!»

Printre cîini era însă unul mai bătrîn, căruia nu-i rămăsese decît vreo doi dinţi în gură. Şi acest cîine bătrîn, dar credincios, le zise lupilor: «Căraţi-vă de aci, spurcăciunilor! Cît mai am ăşti doi dinţi în gură, nu vă las să faceţi pagubă stăpînului meu.»

Iar stăpînul asculta şi înţelegea tot ce-şi vorbeau cîinii şi lupii între dînşii.

În ziua următoare porunci să fie omorîţi toţi cîinii şi să nu fie lăsat în viaţă decît cîinele cel bătrîn.

Păstorii i se rugau zicîndu-i: «Stăpîne, e păcat, de ce să omorîm cîinii?»

«Să faceţi aşa cum vă poruncesc», răspunse el.

După aceea porni din nou cu nevastă-sa să se întoarcă acasă. El mergea călare pe un cal, iar nevastă-sa pe o iapă.

Calul era mai iute la picior şi mergea înainte, pe cînd iapa rămase la urmă de tot.

Cînd depărtarea dintre ei era mai mare, calul necheză şi zise iepei: «Haide, mişcă mai repede!»

«Ţi-e uşor să vorbeşti aşa, îi răspunse iapa; tu nu duci în spinare decît pe stăpînul singur, pe cînd eu port trei: pe stăpîna, pe copilul ce-l are într-însa şi pe mînzul din burtă-mi.»

Stăpînul înţelese şi rîse, iar nevastă-sa, văzîndu-l, dete pinteni iepei, îl ajunse şi îl întrebă de ce rîde.

«Pentru Dumnezeu, nu-mi mai bate capul, nevastă! Ce tot mă întrebi pentru ce am rîs? Îţi spun odată că nici eu nu ştiu pentru ce.»

Dar cu cît se apăra el, cu atît mai mult nevastă-sa nu-l slăbea cu întrebările. La urmă de tot omul îi spuse: «Dacă îţi spun, să ştii că am să mor numaidecît.»

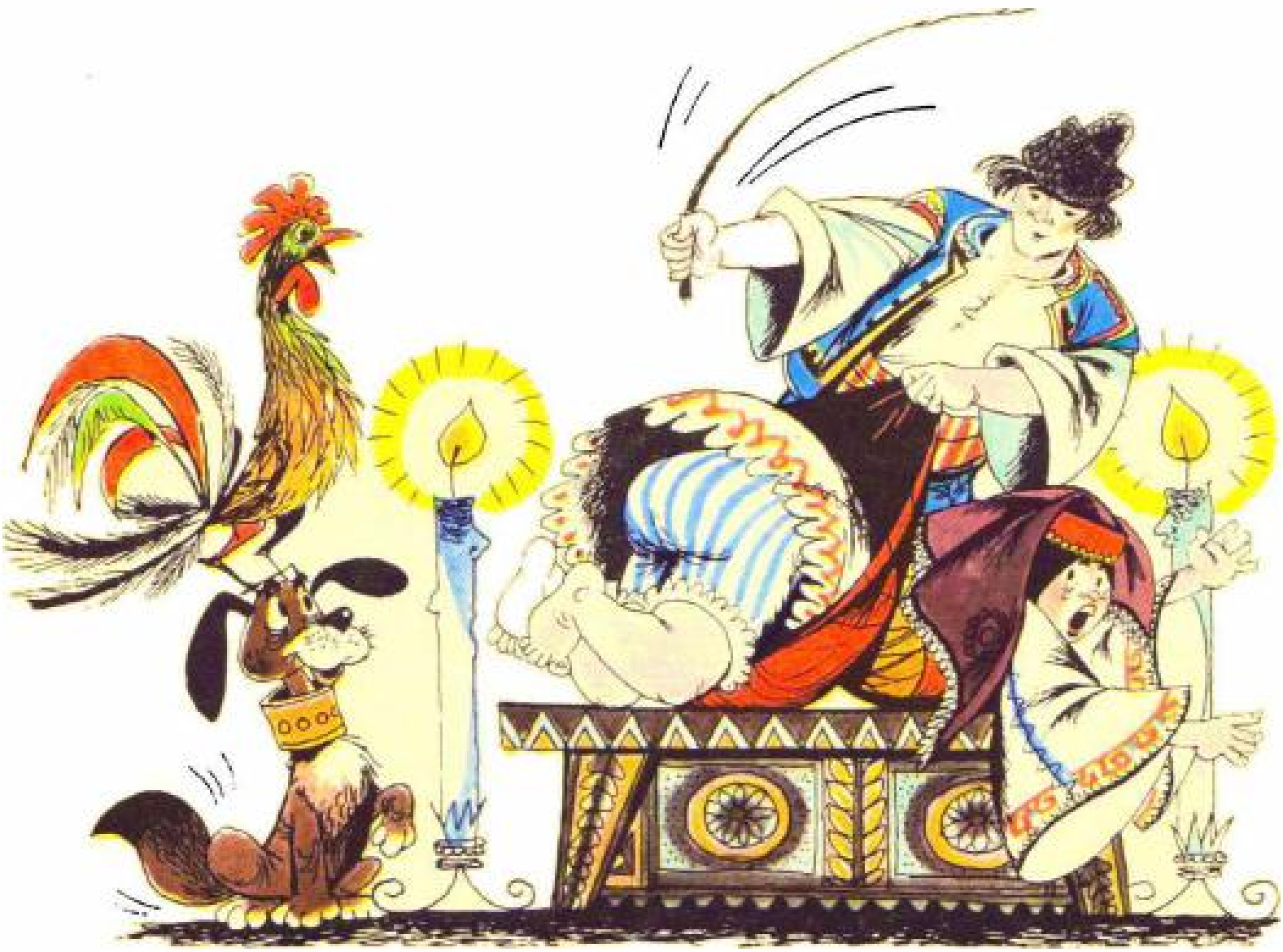

Şi tot vorbind şi certîndu-se, ajunseră ei acasă.

Îndată ce descălecă de pe cal, bietul om porunci să-i facă un coşciug şi cum e gata, să-l aducă la poarta casei.

După aceea zise nevestei: «Iată, acum mă culc în coşciug şi am să-ţi spun pentru ce am rîs; să ştii numai că închid ochii pentru vecie, îndată ce-ţi spun.»

Decît, femeia n-a vrut să ţie seamă de aşa ceva! Să-i spună şi să-i spună, că de nu-i spune, are să se întîmple aşa şi pe dincolo.

Intră în coşciug şi se mai uită o dată în jurul său. Văzu atunci că bătrînul cîine venise de la stînă şi se aşezase plîngînd la capul lui.

Omul, văzînd aceasta, îi zise nevestei: «Adă o bucată de pîine şi dă-i cîinelui.»

Femeia aduse pîine şi o aruncă înaintea cîinelui. Bătrînul şi credinciosul cîine nici nu se uită la pîine.

Dar iată că veni cocoşul şi începu să mănînce din pîine. Cîinele se întoarse atunci spre dînsul şi-i zise: «Nu ţi-e ruşine obrazului, cocoş blestemat! Îţi arde de mîncare, cînd stăpînul trage să moară!»

Cocoşul răspunse: «Dacă e nebun, n-are decît să moară! Eu am o sută de găini şi le chem pe toate, cînd găsesc un grăunte; dar cînd vin ele, îl înghit eu grăuntele. Iar dacă vreuna dintr-însele se supără, o şi ciocănesc pînă se astîmpără; el însă nu-i vrednic să cumînţească o singură nevastă.»

Cînd omul auzi acestea, sări din coşciug, luă un băţ şi o chemă pe nevastă-sa în odaie.

«Vino, muiere, vină să-ţi spun!» Şi dă-i cu băţul şi dă-i: «Na, ca să ştii, na, ca să ştii!» Şi îi dete pînă ce femeia se potoli cu desăvîrşire şi nu-l mai întrebă niciodată de ce a rîs.

PALATUL NOROCULUI

Doi prieteni, sculîndu-se cu noaptea în cap, porniră la drum în căutarea norocului. Amîndoi erau flăcăi tineri şi voinici, numai că unul dintre ei era cam leneş şi trîntor, pe cînd celălalt era harnic şi muncitor.

Pînă la ora cînd razele soarelui începuseră să lumineze vîrfurile munţilor, cei doi prieteni zăriră în depărtare un palat mare şi strălucitor. Palatul acesta era clădit în vîrful muntelui celui mai înalt. Nu se văzuse pînă atunci pe faţa pămîntului un palat mai frumos şi mai măreţ. Avea acoperişul de aur, zidurile numai din marmură mai albă decît zăpada, iar geamurile de la sutele de ferestre erau din cristalul cel mai fin.

Cei doi tovarăşi de drum nu-şi mai luau ochii de la mîndreţea de palat şi ardeau de dorinţa de a se apropia cît mai mult de el.

Insă, pe cînd stăteau cu ochii ţintă spre palatul îndepărtat, iată că ceva ca un fluture mare, dar un fluture ce părea a fi făcut din aur şi din argint, venea în spre dînşii, cu toată iuţeala. Cînd se apropie mai bine, cei doi prieteni văzură că nu e fluture, ci o fecioară de o nespusă frumuseţe. Era îmbrăcată într-o rochie albă ca pînza de păianjen iar pe cap purta o coroană de diamant ori din roua dimineţii luminată de razele soarelui.

Fecioara aceasta, zveltă şi subţirică, stătea pe o minge mare de aur strălucitor, care fugea şi se rostogolea mai iute decît vîntul.

Cînd trecu pe lîngă cei doi prieteni, fecioara se opri o clipă, se uită la dînşii, apoi le zise zîmbind: «Veniţi după mine!»

«N-am altă treabă, decît să alerg după dînsa ca un nebun!» zise tînărul cel leneş, fără să se mişte de pe locul unde se trîntise.

Însă tovarăşul său de drum se luă după fecioară şi izbuti chiar să apuce cu mîna o margine din rochia ei. Apoi o întrebă: «Cine eşti?»

«Sînt Zîna Norocului, răspunse frumoasa fecioară, iar palatul ce se zăreşte în vîrful muntelui este locuinţa mea. Dacă vrei, poţi şi tu să vii

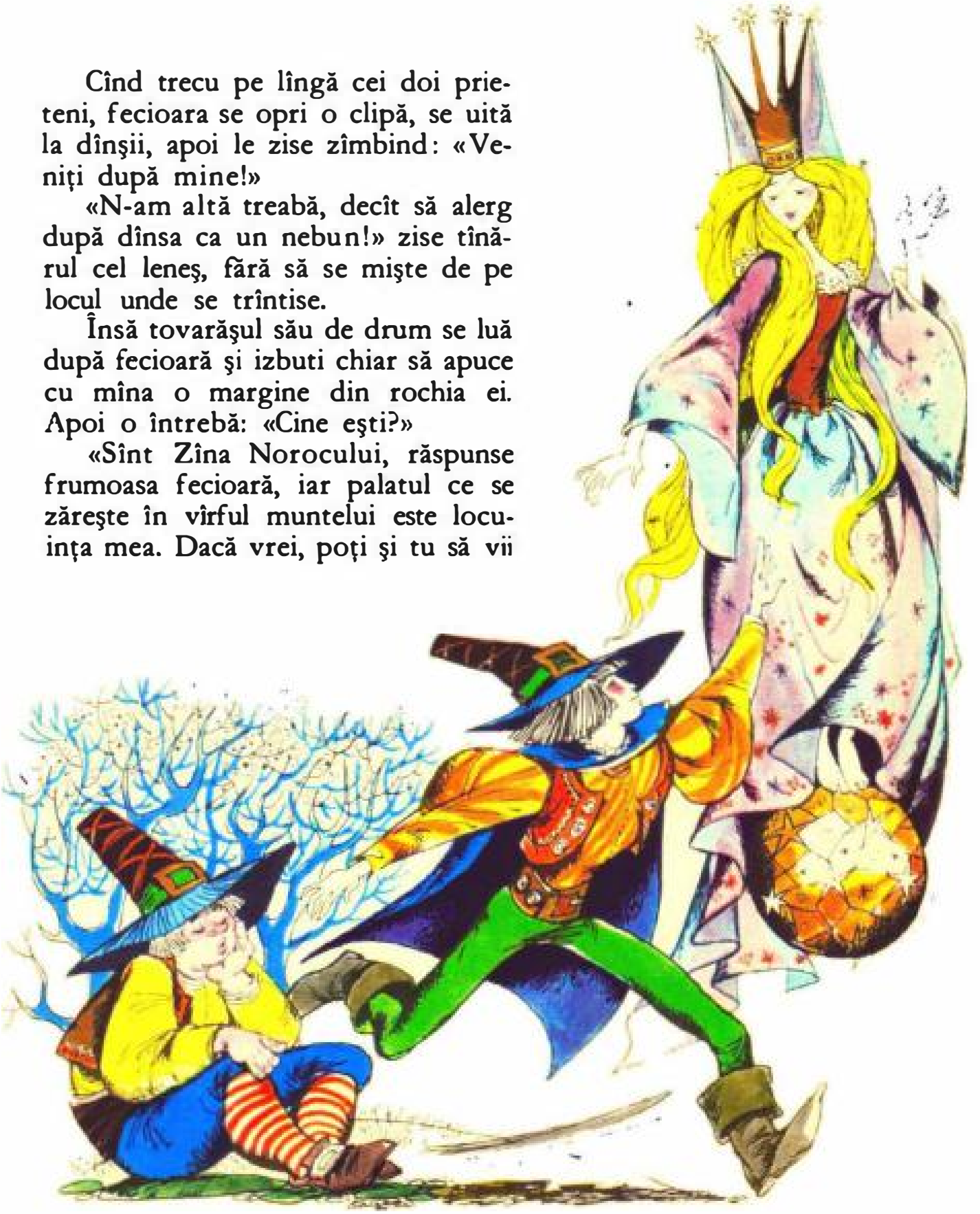

astăzi la palatul meu. Îţi spun numai că n-ai timp de gîndit şi de odihnit. Să mai ştii că dacă intri pe poarta palatului mai înainte ca ceasornicul să bată cea din urmă lovitură de miezul nopţii, te voi primi şi-ţi voi fi prietena şi ocrotitoarea ta. Dar o să fie prea tîrziu, dacă vii chiar o clipă după ce a bătut miezul nopţii.»

După ce a vorbit în felul acesta, frumoasa zînă, smulgîndu-şi rochia din mîna tînărului, s-a îndepărtat cu toată iuţeala. Tînărul nostru se întoarse atunci la prietenul său şi-i povesti tot ce-i spusese zîna.

«Vă mulţumesc şi ţie şi zînei, răspunse căscînd prietenul său, dar mai bine mă las păgubaş, decît să-mi rup picioarele. Altceva dacă din întîmplare s-ar fi găsit pe aici vreun cal, care să mă ducă.»

«Dacă nu vrei tu, merg eu, îi răspunse tînărul harnic şi muncitor. Să auzim de bine!» Şi porni întins la drum, mergînd spre palatul din vîrful muntelui.

După ce rămase singur, tînărul cel leneş zise încă o dată: «Aş fi mers şi eu, dacă s-ar fi găsit pe aicea vreun cal, care să mă ducă», apoi se lungi şi mai bine în verdeaţă.

Şi iată că în aceeaşi clipă auzi lîngă dînsul un nechezat uşor. Întoarse capul şi ce-i fu dat să vadă? Un cal cu şa şi cu frîu stătea înaintea lui.

«Iată ce va să zică să ai noroc!» îşi zise el şi sări în şaua calului. Calul porni cu un pas sprinten, îndreptîndu-se spre palatul Norocului. În cîteva minute ajunse şi lăsă în urmă pe tînărul care mergea pe jos. Cam pe la ora prînzului calul se abătu din drum, intră într-un tufiş umbros şi acolo se opri locului.

«Ai făcut bine, căluţule, îi zise călăreţul. Îmi era foame şi mă simţeam cam obosit. De altfel, se ştie că graba strică treaba.» Zicînd acestea, descălecă, se aşeză la umbră şi, scoţîndu-şi din traistă merindele, începu să mănînce. După ce mîncă, zise, vorbindu-şi singur: «N-ar fi rău să-i trag şi un pui de somn. Am tot timpul să ajung la palat.»

Ce mai «pui» de somn îi trase! Îi puteai bate cu toba la urechi că nu s-ar fi trezit. Dormea dus şi visa tot ce se poate închipui

mai frumos. Visa că ajunsese la palatul Norocului şi că fusese primit împărăteşte. I se aducea numaidecît tot ce dorea, muzicile cîntau şi focuri de artificii se aprindeau în cinstea lui.

La urmă, fu trezit de sunetele muzicii. Se ridică în picioare, se frecă la ochi şi văzu că focurile de artificii, ce visase, nu erau decît cele din urmă raze ale soarelui, care apunea, pe cînd muzica era vocea prietenului său, care trecea pe acolo, mergînd pe jos.

«E vremea să pornesc din nou la drum», îşi zise el şi privi în jurul său, ca să vadă unde îi era calul. Însă nu se vedea nici urmă de cal. În locul calului, păşea prin apropiere un măgar bătrîn şi aşa de slab, că îi puteai număra oasele. Omul chemă, fluieră, căută peste tot, dar calul pierise fără urmă. În sfîrşit, văzînd că n-are încotro, încălecă pe măgar şi porni mai departe.

Măgarul mergea încet, încet de tot şi făcea popasuri dese şi lungi. Cu toate acestea, făcu şi el o bună bucată de drum, aşa că turnurile de la palatul Norocului se vedeau şi mai bine.

Dar începuse să se lase întunericul nopţii, iar la palat se aprindeau luminile. Însă acum veni încurcătura cea mare. Măgarul mergea mai încet, tot mai încet, pînă cînd într-un desiş de pădure, unde nu puteai vedea la doi paşi, se opri dintr-odată.

Văzînd aceasta, tînărul se dete jos şi punînd la întîmplare mîna pe un băţ gros, începu să-l lovească fără milă. Dar nici lui nu-i merse bine, fiindcă măgarul, ridicînd picioarele dindărăt, îl izbi drept în piept.

Tînărul căzu jos la pămînt şi rămase în nemişcare cîteva minute, văitîndu-se de durere. Cînd, în sfîrşit, a putut să se ridice din nou, pierise şi măgarul, aşa cum pierise mai înainte şi calul. Tînărul cel leneş se tîrî pe jos, pipăind prin întuneric şi căutînd de jur împrejur.

Ar fi vrut să se culce şi să doarmă, dar auzea urlete de lupi flămînzi, urlete care, bineînţeles, nu erau o muzică plăcută. La urmă, iată că simţi că atinge ceva ce i se păru că este şaua măgarului. «Bine că l-am găsit!» îşi zise el şi se aruncă în ceea ce i se păruse o şa.

Dar ce ciudat era măgarul acesta! Era foarte mic, aşa că picioarele tînărului se tîrau pe jos. Apoi, tînărul simţi de o parte şi de alta ceva umed şi lipicios. Îl trecură fiori şi vru să descalece, însă tocmai în clipa aceea auzi un ceasornic bătînd în depărtare. Ceasornicul bătea orele unsprezece din noapte. Tînărul nostru avea prin urmare, încă o oră pînă să ajungă la palat. De aceea se hotărî să meargă înainte.

De la cei dintîi paşi îşi dete seama că pe noul animal se şedea mai bine. Mai ales şaua părea că este mult mai înaltă la spate, aşa că era bună de rezemat. Numai că noul animal mergea cel puţin de zece ori mai încet decît măgarul. Oricum, tot mergînd aşa încet, ieşi din pădure.

Palatul Norocului se vedea acum bine luminat şi părea să fie aproape. O rază de la lumina ferestrelor căzu pe animalul pe care mergea tînărul cel leneş. Abia atunci văzu acesta pe ce călăreşte: pe un melc uriaş!

Se cutremură şi vroi să sară jos, dar iată că, în depărtare, ceasornicul bătu din nou şi o singură dată: era prima bătaie din orele 12 de noapte!

Auzind această bătaie de ceasornic, leneşului nostru îi veni nebunia şi mai multe nu. Izbi cu picioarele în melc, vrînd să-l facă să meargă mai iute. Însă melcul îşi strînse numaidecît capul în căsuţă şi făcînd apoi o mişcare mai puternică, aruncă de pe el pe tînăr.

Ceasornicul bătu a doua lovitură a miezului nopţii. Dacă tînărul cel leneş s-ar fi sculat şi ar fi pornit-o alergînd, este sigur că ar fi ajuns la timp la palatul Norocului. În loc de aşa ceva, el se uită de jur împrejur, doar, doar zăreşte din nou vreun cal.

«Un cal! Un cal! se văita el. Un cal, un măgar sau orice o fi, ca să mă duc la palat!»

Ceasornicul bătu a treia lovitură. Şi iată că se auzi că se mişcă şi se tîrîie ceva prin întuneric. Tînărul nu stătu pe gînduri, ci sări numaidecît în spinarea acestei vietăţi, despre care nu ştia ce este. Simţi doar că e ceva scund de tot. Cînd să încalece, văzu

că porţile palatului sînt deschise şi că prietenul său stă în prag, făcîndu-i semne cu căciula.

După ce ceasornicul bătu a patra lovitură, porni să se mişte şi vietatea cea nouă. Însă, în ce fel? Cînd ceasornicul bătu a cincea lovitură, dihania aceasta făcu un pas înainte, dar cînd bătu a şasea lovitură, se opri locului. La a şaptea lovitură, se învîrti în jurul său. La a opta, începu să pornească îndărăt, îndepărtîndu-se de palat.

Tînărul cel leneş striga, îl ocăra, îl lovea cu picioarele, însă în zadar: dihania mergea mereu îndărăt. Ceasornicul bătu a noua lovitură. Omul vru să se dea jos, dar din toate părţile ciudatei dihănii se pomiră nişte braţe mari, care îl cuprinseră şi-l ţinură strîns pe loc. La lumina lunii, care izbutise să străpungă norii, văzu atunci că dihania pe care se găsea, era un rac neînchipuit de mare!

Una după alta, luminile începură să se stingă la ferestrele de la palatul Norocului. Ceasornicul bătu a zecea lovitură! Racul tot înapoi. A douăsprezecea lovitură! În aceeaşi clipă porţile palatului se închiseră cu un zgomot puternic, aşa că palatul Norocului rămase închis pentru totdeauna pentru tînărul cel leneş.

Pînă în ziua de astăzi, nimeni nu ştie şi nici nu prea vrea să ştie ce s-a întîmplat cu dînsul şi cu racul pe care mersese călare.

Se ştie însă că tînărul cel hamic şi muncitor a fost primit cu toată prietenia de către zîna Norocului şi a stat acolo mai multe luni de zile. Şi după ce a plecat, zîna l-a ocrotit în viaţă şi l-a ajutat să aibă parte de un trai fericit, aşa cum mi-l doresc mie însumi şi cum îl doresc tuturor cîţi au citit această poveste.

ORAŞUL ÎMPIETRIT

Poveste germană

Un nobil bătrîn şi bogat avea doi fii, care se numeau Friţ şi Petre. Însă Friţ îi era mult mai drag, aşa că lui Friţ îi dete castelul şi cea mai mare parte din avere. În chipul acesta, Friţ a izbutit să ia în căsătorie pe frumoasa Burgunda, la care ţinea aşa de mult, şi să o aducă la castel.

Dar Friţ era un om cu suflet rău şi gînduri necurate. Încă din cele dintîi luni după căsătorie se tot frămînta să găsească un mijloc pentru a se scăpa şi de tatăl său şi de fratele său Petre. După multă gîndire, se hotărî să înceapă cu tatăl său. Şi aşa, într-o noapte, după ce trecuse de miezul nopţii, urcă pe furiş treptele, care duceau la o odăiţă din turla cea mai înaltă a castelului. În odăiţa aceasta tatăl său închisese de mult un servitor, care i se arătase necredincios.

Friţ stătu puţin de vorbă cu acest servitor, după aceea amîndoi coborîră treptele şi, umblînd în vîrful picioarelor, intrară în încăperea în care dormea tatăl lui Friţ, îi puseră un căluş în gură, apoi, luîndu-l pe umeri, îl duseră şi-l închiseră în odăiţa din vîrful turlei. După această ispravă aşa de groaznică, Friţ dete servitorului o pungă cu galbeni, cerîndu-i în schimb să plece în altă ţară.

A doua zi s-a răspîndit vestea că bătrînul nobil pierise fără urmă. În făţărnicia sa, Friţ se căznea să facă pe amărîtul şi îndu-

reratul, pe cînd adevărul este că era vesel şi mulţumit. Durerea lui Petre era însă sinceră. Cu toate că tatăl său nu se purtase drept cu dînsul, Petre avea pentru el toată dragostea şi toată cinstea. Nici nu-i trecea prin gînd să bănuiască pe Friţ, ci îşi închipuia că tatăl său fusese răpit de niscaiva duşmani, care îl duseseră cine ştie în ce ascunzătoare îndepărtată.

«Chiar dacă ar fi să merg pînă la capătul pămîntului şi tot nu mă las, pînă nu-l găsesc pe iubitul meu tată.» Aşa îşi zise Petre şi cu această hotărîre plecă într-o dimineaţă în lumea largă. Şase ani de zile merse el în şir, căutînd pe tatăl său în multe ţări şi oraşe, dar — ştim din ce pricină — n-a fost chip să dea de urmele lui.

Şi iată că într-o dimineaţă în zori, ajunse la un munte foarte înalt, al cărui creştet era încununat cu lumina soarelui, care abia atunci răsărise. «Ce fru-

moasă trebuie să fie lumea privită de acolo de sus!» zise Petre, care, după multă caznă şi trudă, ajunse în vîrful muntelui. Îi pieri însă toată bucuria, cînd văzu că se lasă un nor des şi că o mare de ceaţă se aşterne între el şi toată întinderea de pămînt din jurul muntelui.

Dar, pe cînd, supărat şi obosit, privea fără rost în norul cel des şi în ceaţa groasă, rămase ca înlemnit de mirare, cînd văzu că în văzduh se înalţă şi pluteşte un oraş de o nespusă frumuseţe, un oraş cu palate măreţe, cu grădini întinse şi cu un număr mare de case.

Însă lui Petre i-a fost dat să vadă ceva şi mai ciudat, şi mai vrednic de uimire. Văzu anume că din palatul cel mare a ieşit o ceată de fete tinere, care de care mai frumoase şi îmbrăcate în rochii de mătase tivite cu fire de aur şi argint.

Însă una din fete întrecea mult pe celelalte în frumuseţe şi strălucire. Pe cap purta o coroană făcută din mărgăritari şi diamante, care străluceau mai puternic decît soarele. După coroană şi înfăţişare, se vedea că această fecioară trebuie să fie prinţesă. De altfel, toate celelalte fete se plecau înaintea ei şi o salutau cu tot respectul.

Petre nu-şi mai lua ochii de la această fecioară, a cărei frumuseţe îl fermecase. Din pricina ei nu văzuse cum celelalte fete merseră la un lac înconjurat cu verdeaţă înaltă, cum intrară în lac şi se scăldară în rîsete şi chiote de veselie. El nu vedea decît pe frumoasa fecioară, care stătea la marginea lacului năpădită de gînduri triste. Împins de dragoste şi de milă, şi fără să-şi dea seama că are înaintea sa făpturi aeriene, întinse braţele spre dînsa şi strigă: «Rogu-te, frumoasă fecioară, spune-mi de ce eşti aşa de amărîtă şi jur că sînt gata să-mi dau şi viaţa, ca să-ţi vin în ajutor!»

Fecioara întoarse îngrozită capul şi după ce aruncă o privire asupra lui Petre, ridică braţele spre cer şi dînd un strigăt asemeni unui dangăt de clopot, fugi plutind prin văzduh. În aceeaşi clipă pieriră şi norul, şi ceaţa, şi oraşul cu toate palatele şi celelalte clădiri, precum pieriră şi fetele, care însoţeau pe fecioara cea frumoasă, şi toţi ceilalţi locuitori.

Zăpăcit şi uluit, Petre sări în sus şi întinse braţele, ca şi cum ar fi vrut să apuce pe frumoasa fecioară, dar n-apucă decît vînt. Totuşi, nu se lăsă. După ce mai privi ţintă locul de unde răsărise oraşul minunat, merse într-acolo, vrînd să-l cerceteze mai de aproape. Aici nimeri într-o grămadă de stînci de marmură, fiecare mai înaltă şi mai lată decît un castel din cele mai mari.

Însă Petre văzu că în mijlocul grămezii de stînci se ridica o stîncă, depăşind pe celelalte în înălţime şi lăţime. Petre se căţără pe această stîncă şi începu s-o mîngîie cu mîna. Acum, să vedeţi minune: stînca se despărţi în două şi se ivi o deschizătură ce ducea

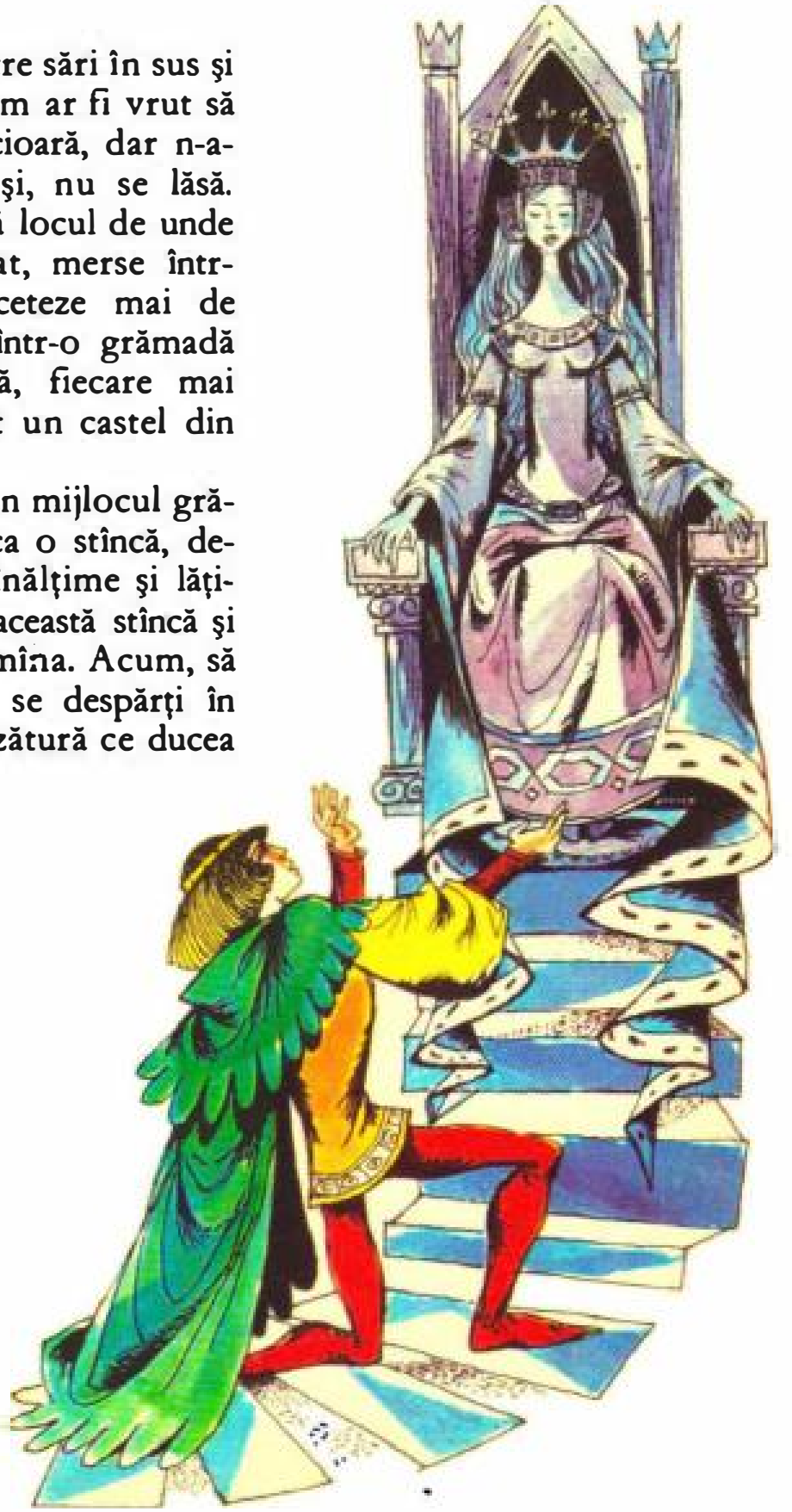

înlăuntrul ei. Împins de curiozitate, Petre intră în această deschizătură, dar în aceeaşi clipă stînca se închise din nou. Aşadar, Petre rămase înlăuntrul stîncii şi în întunericul cel mai adînc.

Aproape nebun de spaimă, începu să bată cu pumnii în stîncă. Şi iată că la a treia lovitură cu pumnii, se deschise pe neaşteptate o uşă, pe care Petre intră, fără să-şi dea seama de ceea ce face. Se pomeni într-o curte rece ca gheaţa, aşternută cu plăci de marmură şi luminată slab de lumina ce cădea dintr-un tavan de marmură. Dar ceea ce văzu acolo era aşa de ciudat, că îi pieri teama şi se trezi într-însul dorinţa de a afla pe ce lume se găseşte.

Era acolo o mulţime mare de oameni îmbrăcaţi după portul de acum cîteva sute de ani în urmă şi în tot felul de poziţii, ca şi cum ar fi fost prefăcuţi în stane de piatră tocmai cînd îşi vedeau de treburi.

Aşa, într-un loc erau mai mulţi tineri şi tinere, care erau gata să pornească la vînătoare. Vedeai tinerii, care se săltaseră în şeile cailor, alţii care tocmai atunci puneau picioarele în scări, alţii care ajutau doamnelor şi domnişoarelor să încalece. Mai vedeai cum şeful grăjdarilor trăgea de ureche pe un argat tînăr, fiindcă, pe semne, nu îngrijise cum trebuie vreun cal. Însă toţi şi toate, oamenii şi caii, erau împietriţi. Pînă şi vrăbiile, care se lăsaseră în curte, ca să ciugulească boabele de ovăz ce cădeau de la cai, erau împietrite.

Petre privea năuc la toate chipurile de piatră ce-l înconjurau. Vrînd să scape de această privelişte aşa de tristă, îşi luă inima-n dinţi şi ieşi din curte, ca să nimerească la o poartă, înaintea căreia stătea în picioare un portar gras, care era gata să-i zică: «Stai!» Dar şi portarul era prefăcut în stană de piatră.

Petre intră pe poartă şi începu să urce treptele unei scări de marmură. Aşa ajunse el sus la un şir lung de săli măreţe, însă a căror mobilă, ca şi păsările, florile şi covoarele, era de piatră rece ca gheaţa. Dar ceea ce l-a înduioşat şi l-a durut pînă în adîncul inimii a fost privelişte a ce înfăţişa un grup nemişcat de pietre, grup alcătuit din încîntătoarele fecioare, pe care le văzuse dimi-

neaţa mergînd pe norul din vîrful muntelui. In mijlocul lor şi şezînd într-un tron de aur şi cu coroană pe cap era frumoasa fecioară, despre care el îşi închipuise că este o prinţesă.

Şi ce tristă şi amărîtă arăta această prinţesă! Cuprins de milă, dar mai mult de o dragoste năpraznică, Petre căzu în genunchi înaintea ei, îi îmbrăţişă picioarele şi strigă: «Frumoasa frumoaselor, în numele dragostei ce-ţi port, trezeşte-te!»

Abia spusese aceste vorbe, că de-a lungul sălilor, în curte şi de jur împrejur răsună dintr-odată un strigăt de bucurie, ca din mii şi mii de glasuri omeneşti, soarele îşi vărsă lumina, iar tot ce fusese rece şi împietrit se trezi plin de viaţă.

Într-o clipă, totul se schimbă. Din grămada fără număr de stînci de marmură răsări un oraş, dezlegat de vraja în care stătuse mai multe sute de ani. Înviară oamenii, caii, păsările, grădinile se umplură cu flori, livezile cu verdeaţă, se ridicară iarăşi bisericile, palatele şi casele.

Petre se freca la ochi, crezînd că visează. Însă frumoasa prinţesă îi întinse mîna ei albă şi fină şi-l lăudă cu glas tare, că a scăpat-o pe dînsa şi a scăpat întregul ei popor.

Apoi îi povesti, cum un vrăjitor rău, ca să-şi răzbune că n-a vrut să se mărite cu el, o prefăcuse pe ea şi toată împărăţia ei într-o grămadă de stînci de marmură şi numai din cînd în cînd, în zorii zilei, îi dădea ei şi supuşilor ei viaţă, însă numai pentru cîteva clipe, pentru ca în felul acesta să simtă şi mai dureros chinul vrăjii. I-a mai spus, cum stătea scris, că nu putea fi dezlegată de vrajă decît de un tînăr curat la inimă şi care din dragoste pentru dînsa ar fi pătruns în castelul vrăjit.

Urmarea se înţelege uşor: Petre s-a căsătorit cu prinţesa, care, pe lîngă bogăţie, era şi una din cele mai frumoase prinţese de pe pămînt. Însă nici în traiul fericit ce ducea nu uitase de tatăl său. Şi aşa, într-una din zile, merseră într-o trăsură de aur cu prinţesa la castelul fratelui său. Dar care nu i-a fost mirarea, cînd a găsit pe fratele său Friţ sărac lipit şi muncind ca argat la curtea castelului pe care îl vînduse. Totuşi Petre a căpătat de la noul

lui stăpîn voie de a vizita castelul cu prinţesa. S-au suit amîndoi şi la odăiţa din vîrful turnului, odăiţa în care, precum ştia şi Petre, fusese închis servitorul cel rău. Iar, precum ştim noi, în această odăiţă a găsit, în loc de servitor, pe tatăl său, care fusese închis de Friţ.

Cînd a aflat Petre de purtarea aşa de ticăloasă a fratelui său, Friţ, n-a mai vrut să ştie de el, şi l-a lăsat să-şi sfîrşească zilele în sărăcie şi mizerie. Pe tatăl său însă l-a luat la dînsul şi l-a ţinut în mare cinste pînă la sfîrşitul vieţii.

BALAURUL DIN VÎRFUL STÎNCII

Legendă poloneză

Într-un sat din apropierea stîncii în vîrful căruia locuia un balaur, ţăranii se strînseseră într-o seară la casa bătrînului şi sfătosului Miloş. Se strînseseră să-şi plîngă morţii şi să se tînguiască de prăpădul ce făcea groaznicul balaur printre oameni.

Cel mai de compătimit era Skuba, căruia, cu cîteva zile mai înainte, balaurul îi răpise şi mîncase nevasta şi copilul.

Skuba se luase după balaur, aşa că putuse să-l vadă de aproape. «Cum arată?» îl întrebă Milka, fiica lui Miloş.

«Are, răspunse Skuba, o lungime de cel puţin cincizeci de coţi. Coada i se termină cu o săgeată, iar picioarele îi sînt late şi scurte; ai zice că sînt picioarele unei şopîrle uriaşe. Pielea dihăniei este acoperită cu solzi ca şi solzii de peşte. Nu ştiu dacă dihania umblă pe jos sau zboară, dar mi s-a părut că are aripi ca aripile liliacului.»

Un alt ţăran, care văzuse balaurul în faţă, spunea: «Eu, unul, i-am văzut capul. Are limba ca limba de năpîrcă, o gură mare cît gura cuptorului şi dinţii mai mari decît colţii mistreţului. Foc şi flăcări îi ies pe nări, iar ochii îi strălucesc ca soarele. Se povesteşte că e deajuns ca dihania să-şi arunci o privire asupra unei păsări, pentru ca pasărea să se oprească din cîntat, să dea din aripi şi vrăjită de această privire, să-i pice drept în gură.»

Dar noaptea înainta şi oamenii nu se îndurau să meargă şi să se culce. Nu se strînseseră numai pentru a-şi povesti unul altuia nenorocirile ce le pricinuise balaurul din vîrful stîncii, ci şi pentru a găsi un mijloc de scăpare. Însă tocmai acest mijloc nu era lesne de găsit.

Să se strîngă mulţi, cît mai mulţi şi să-l omoare? Cu neputinţă, deoarece o săgeată sau o lance cît de ascuţită nu zgîria măcar solzii balaurului mai tari decît oţelul cel mai tare.

Să-l prindă de viu? Era şi mai cu neputinţă: s-ar fi aruncat asupra lor şi i-ar fi sfîşiat pe toţi.

Pînă la urmă, se înţeleseră să meargă a doua zi cîţiva dintr-înşii la regele Krakus şi să-i ceară ajutor şi apărare. Un rege poate face doar mai mult decît dînşii. În afară de aceasta, ştiau despre Krakus că este un rege bun şi cu grijă de supuşii săi.

Şi aşa, ziua următoare, bătrînul sfătos Miloş, deşteptul, dar mult necăjitul Skuba şi alţi cîţiva porniră la drum şi merseră

la cetatea de scaun a regelui Krakus. Nu merseră cu mîinile goale, ci luară să-i ducă în dar lînă de la oi şi faguri de miere de la albine.

Stînd în scaunul său din sala cea mare a palatului, regele îi primi şi îi ascultă cu bunătate şi cu inima înduioşată. Lîngă el stăteau cei doi fii ai săi: prinţii Krak şi Leh, amîndoi tineri, dar aşa de deosebiţi ca fire şi înfăţişare!

. Krak avea o figură senină şi ochi în ale căror priviri se citeau mila şi bunătatea. Leh, dimpotrivă, era întunecat la chip şi împietrit la inimă.

După ce ţăranii îşi spuseră păsul, Skuba, făcînd o plecăciune adîncă, vorbi din nou, precum urmează: «Rege şi stăpîne, în singurătatea traiului meu amărît, am avut doi tovarăşi: un şoim şi un cîine. Şoimului meu nu i se găseşte pereche; pînă şi vulturul se teme şi fuge de el. Însă rog pe buna şi frumoasa domniţă Wanda,

fiica Măriei Tale, să-l primească din parte-mi şi să-l aibă pentru cînd merge la vînătoare. Pe cei doi prinţi îi rog să primească din parte-mi cîinele meu, care este cel mai bun cîine de vînătoare, de o vitejie fără seamăn şi de un devotament fără margini.»

«Sîntem mişcaţi de darurile ce ne faci, răspunse regele. Dar să vie domniţa Wanda, să-ţi mulţumească ea însăşi. Fiii mei, mulţumiţi şi voi lui Skuba pentru darul ce v-a făcut.»

«Ce mai dar!» zise prinţul Leh în bătaie de joc şi întinse mîna să apuce cîinele, însă acesta mîrîi, îi arătă colţii, apoi merse să se culce la picioarele prinţului Krad.

Dar iată că în sală intră domniţa Wanda, îmbrăcată într-o rochie albă şi avînd fruntea încinsă cu o cunună de flori. Şi ce frumoasă era domniţa Wanda! Dar pe cît de frumoasă, pe atît era de bună.

Cînd regele îi arătă darul ce-i adusese Skuba, ea luă şoimul în mînă, îl mîngîie şi îi vorbi cu cuvinte drăgăstoase. Apoi, întorcîndu-se spre rege, îi zise: «Tată, deoarece Skuba nu mai are pe nimeni şi este aşa de nenorocit, n-ar putea să stea totdeauna cu noi? Am tocmai nevoie de un om, care să îngrijească de şoimii şi de cîinii mei de vînătoare.»

Aşa se face că Skuba ajunse sluga cea mai credincioasă a regelui Krakus şi a copiilor regelui.

Însă regele se frămînta cu gîndul şi ziua şi noaptea şi nu găsea vreun mijloc pentru a scăpa pe supuşii săi de balaurul, care îi prăpădea. Într-una din nopţi, cînd somnul nu se apropia de genele sale, chemă pe Skuba şi-l întrebă: «Nu te-ai gîndit şi tu la vreun mijloc pentru a scăpa de balaur?»

«M-am gîndit, Măria Ta, răspunse Skuba, adăugînd: «Iată ce cred eu în scurtimea minţei mele de ţăran: să înjunghiem o oaie, să-i scoatem burta şi măruntaiele şi în locul lor să punem păcură şi pucioasă. Această oaie să o aruncăm în drumul pe care trece balaurul, cînd coboară din vîrful stîncii. O va mînca, dar păcura şi pucioasa îi va arde burta şi maţele. Aşa cred că ne putem scăpa de groaznica dihanie.»

Regele Krakus găsi bun gîndul lui Skuba şi îi zise să pregătească chiar în aceeaşi noapte păcura şi pucioasă, iar dimineaţa, să aleagă din turmele regeşti o oaie mai grasă. Skuba făcu întocmai, iar a doua zi, pe înserat, trei oameni călări plecară de la palat. Unul era regele Krakus, al doilea era prinţul Krak, iar al treilea era Skuba, care ducea pe şaua calului său oaia înjunghiată şi umplută cu pucioasă şi păcură. Cît despre prinţul Leh, nu numai că el n-a vroit să meargă, ci se mai şi bucura, mişelnic, aşteptîndu-se ca tatăl său şi fratele său mai mare, Krak, să fie sfîşiaţi de balaur, pentru ca în chipul acesta să rămînă el singur regele şi stăpînul ţării.

Se lăsase noapte pe tot cuprinsul, cînd cei trei călăreţi ajunseră la drumul din apropierea stîncii balaurului. Regele Krakus sări cel dintîi de pe cal, luă din mîinile lui Skuba oaia pregătită precum am spus şi o puse în mijlocul drumului. Apoi încălecă din nou în aşteptarea balaurului.

—Dar ce-i această fîşie de lumină, care împrăştie pe neaşteptate întunericul nopţii? Şi ce-i acest urlet îngrozitor, care răsună în văzduh?

E balaurul, care coboară din vîrful stîncii în căutare de pradă. El umple văzduhul cu urlete înspăimîntătoare şi tot el face să tremure pămîntul sub picioarele sale. Dar tot el a băgat groaza în caii regelui Krakus, prinţului Krak şi în calul lui Skuba. Speriaţi, au luat-o la fugă nebună. Zadarnic s-au căznit cei trei călăreţi să-i oprească.

Trecuse de miezul nopţii, cînd în curtea palatului intrară ca o săgeată trei cai, dar numai cu doi călăreţi: regele şi prinţul Krak. Skuba lipsea, iar calul său venise singur.

Din pricina aceasta, regele, prinţul Krak şi domniţa Wanda erau foarte amărîţi. Ţineau la Skuba, ştiindu-l credincios şi devotat.

—Însă, ce sînt aceste strigăte de bucurie în curtea palatului? «Trăiască bunul nostru rege Krakus! Trăiască viteazul nostru prinţ Krak! Trăiască buna şi frumoasa noastră domniţă Wanda!»

A, este Skuba în fruntea unei gloate mari de ţărani.

Regele chemă pe Skuba să povestească tot ce i se întîmplase, precum şi pricina strigătelor de bucurie. Skuba povesti precum urmează:

«Calul m-a aruncat din şa, ca şi cum aş fi fost o cîrpă. Am căzut tocmai în drumul pe care venea balaurul. Primejdia în care mă găseam îmi dete puteri nebănuite. M-am sculat şi am luat-o la fugă pînă la stejarul care este la marginea drumului. M-am cățărat pe stejar şi m-am ascuns cît mai bine printre crăci şi frunze. De acolo am putut vedea cum balaurul s-a repezit la oaia pregătită de noi şi cum a mîncat-o dintr-o înghiţitură. După puţin însă, a scos un urlet, care a zguduit din rădăcini toţi stejarii pădurii. Pe semne, păcura şi pucioasa din oaie se aprinseseră.

Tot urlînd, dihania s-a tîrît pînă la rîul Vistula şi băgîndu-şi capul în apă, a început să bea cu atîta lăcomie, încît îţi venea să crezi că vrea să bea toată apa rîului. Dar nu după mult se auzi o detunătură mai tare decît bubuitul tunetului: pleznise dihania.

Mi-am luat inima în dinţi şi m-am apropiat tîrîş. Atunci am văzut că balaurul murise, iar din burta-i deschisă apa curgea gîrlă.»

Regele se bucură nespus de mult de această veste. A doua zi dimineaţa merse şi el şi merse şi tot poporul să vadă balaurul, care zăcea mort lîngă rîul Vistula.

Dar regele luă o hotărîre însemnată şi zise: «În vîrful stîncii, în care a trăit balaurul, voi clădi palatul regesc, iar de jur împrejur voi clădi un oraş, care va purta numele de Krakau (Cracovia) în amintirea mea şi a iubitului meu fiu, prinţul Krak.»

Palatul, care se numeşte «castelul de la Wawel», există pînă în ziua de astăzi, precum tot pînă astăzi există şi frumosul oraş Cracovia, fosta capitală a regilor polonezi.

DARUL ZÎNEI

Poveste germană

La marginea unui oraş, într-o mahala nu departe de un rîu, era o căsuţă; un sărman pescar locuia acolo cu fetiţa şi nevastă-sa. Lotta, căci aşa se numea fetiţa, de vreo zece ani, trebuia să dea o mînă de ajutor părinţilor. Ea ajuta pe tatăl său ca să-şi cîrpească plasa şi mergea adesea cu mama sa în oraş, ca să vîndă peştele pe care-l prindea tatăl său. Lotta făcea toate acestea cu foarte multă neplăcere. Cu drag însă cutreiera străzile oraşului, fără să facă nimic. Se oprea peste tot, ca să se minuneze de lucrurile aşezate pe la vitrine. Iar mamă-sa rămînea necontenit la locul ei ca să vîndă, sau dacă părăsea dugheana, se ducea să cumpere cîte ceva cu puţinii bani ce-i putea cîştiga.

Dar într-o zi, Lotta văzu pe prinţesa castelului din apropiere trecînd într-o minunată şi sclipitoare caleaşcă de aur. De atunci copila fără minte chinuia necontenit pe mamă-sa, căci ea vroia să aibă un veşmînt asemănător cu acel al prinţesei. Aşa făcea toată ziua şi chiar seara cînd se culca în pătucul ei.

După ce-şi spunea rugăciunea, striga printre lacrimi: «Vreau să am o haină de mătase cum poartă prinţesa!». Numai ca să-şi liniştească copila, mama îi răspundea fără să se gîndească: «Dacă vei fi totdeauna cuminte şi silitoare, cînd vei ajunge mare şi vei avea mai multă minte, atunci vei avea o haină de mătase». Abia atunci Lotta adormea.

Cînd ceilalți copii vorbeau despre Crăciun şi despre darurile ce trebuiau să le primească, atunci Lotta spunea plină de mîndrie: «Mie trebuie să-mi aducă o haină strălucitoare de mătase». Pentru că Lotta de acum încolo nu mai vorbea de altceva, toți copiii au luat-o în rîs, căci şi ei doreau haine frumoase, dar niciodată nu s-au gîndit la veşminte de mătase. Lotta se gîndea mereu dacă în curînd are să fie destul de mare ca să primească haina, dar ca să fie silitoare şi ca să învețe ceva, nu se gîndea de loc.

Cînd Lotta a împlinit cincisprezece ani, s-a gîndit că trebuie să primească în dar de la mamă-sa mult promisa haină. Dar aceasta îi spuse pe față că nu se potriveşte cu ea o haină atît de minunată şi de asemenea că ea este prea săracă pentru ca să i-o poată cumpăra. Atît de mîhnită fu Lotta, că ieşi din casă şi merse afară pe cîmp unde creşteau holdele cele verzi. Merse mai departe, pînă în pădure şi apoi mai departe, fără să ia aminte de drum. Deodată în fața ei se ivi un desiş de brazi, care îi închidea drumul. Se aşeză pe o piatră şi suspinînd, zise: «O, dacă totuşi ar apare o zînă, dorințele inimii mele vor putea fi împlinite.» Abia spusese aceste cuvinte, că desişul se despărți şi apăru o făptură înaltă

şi plină de lumină. Era îmbrăcată într-o rochie de mătase care strălucea în toate culorile curcubeului. Da, această rochie era şi mai frumoasă decît rochia prinţesei. Cînd Lotta zări pe frumoasa femeie, se sculă cu grabă şi o salută respectuos; dar tînăra femeie o privi mînioasă şi-i zise: «Eu sînt zîna Florida şi trebuie să te pedepsesc pentru îndrăzneala ta, căci tu ai cutezat să pătrunzi în împărăţia mea, fără să-mi ceri voie.»

«Să spui numai un cuvînt şi îndată te prefac într-o bufniţă sau într-un liliac. Dar de data asta va trebui să te iert, căci astăzi este ziua de naştere a singurei mele fiice şi de aceea îţi voi arăta milă şi îndurare. Vreau chiar să-ţi îndeplinesc o dorinţă, dacă ai cumva vreuna.»

«Dacă eşti într-adevăr o zînă, răspunse Lotta, atunci eşti bogată şi puternică. De aceea, dă-mi, te rog, o rochie ca a ta.»

«Eşti fără minte, îi zise zîna, hai, cere altceva, o asemenea haină nu-i de tine.»

Însă Lotta nu ascultă sfatul bun al zînei, ci se gîndi numai că, în sfîrşit, va putea primi preţioasa haină de atîta timp dorită şi prin care va putea să trezească invidia şi mirarea prietenelor sale. Şi nu se lăsă pînă ce zîna nu-i dete o strălucitoare rochie de mătase.

«Însă un lucru te leagă de această rochie, îi aminti zîna. Cînd o vei îmbrăca, nu trebuie să te priveşti niciodată în oglindă, căci de vei face astfel, vrăjitorul cel rău al ţinutului capătă putere asupra ta şi te preface îndată într-o dihanie groaznică. Bagă de seamă!»

Zîna pieri, iar Lotta înfăşură cu grije preţiosul dar. Era peste măsură de fericită, dar ea nu luase aminte că rătăcise jumătate din noapte prin pădure, mai înainte de a găsi o ieşire din aceste locuri sălbatice.

Înfometată şi sleită de puteri, ajunse tîrziu la căsuţa părinţilor ei. A doua zi arătă prietenelor, tatălui şi mamei darul zînei. Era într-adevăr o minunăţie orbitoare, cînd Lotta desfăşură rochia şi razele soarelui se jucară într-însa. Fericirea strălucea în ochii Lottei, dar mamă-sa nu se bucura de loc, căci auzise felul cum copila era legată de haină. Îi dădea adesea sfatul să înapoieze zînei darul periculos. Dar Lotta nici nu vroia să audă de aşa ceva; totuşi promise mamei sale că nu se va uita niciodată în oglindă. Acest lucru, desigur, nu-i făcea plăcere, însă cînd seara mergea în cămăruţa ei şi privea pe fereastră luna, atunci aşternea veşmîntul zînei. Lotta se bucura mult cînd vedea cum mătasea străluceşte, de îndată ce razele lunii cădeau pe ea. Dar puţin cîte puţin, Lotta s-a plictisit ţinînd strălucitoarea haină numai în casă. Şi astfel gîndea ea: «Dacă nu pot să mă privesc, totuşi alţii pot să mă admire. Părinţii, desigur, n-au să fie împotrivă, dar e mai bine să aştept pînă cînd voi fi odată singură acasă.»

Prilejul îl găsi curînd.

Tatăl şi mama s-au dus într-o după-amiază în vizită la o familie. Lotta abia se văzu singură, că se îmbrăcă repede cu haina zînei şi începu să se plimbe prin faţa casei încoace şi încolo. O pasăre,

care zbura pe acolo, ciripi: «O, ce frumoasă, ce frumoasă!» Gîndăceii şi micile albine bîzîind, şopteau: «Da, este o minune, o adevărată minune!»

Iar un băieţel, care alerga pe acolo, puse mîna la ochi, ca soarele să nu-i împiedice vederea şi rămase mult timp în loc, admirînd veşmîntul copilei. Lotta auzise şi văzuse cum toţi rămăseseră uimiţi: «Aşadar, sînt atît de frumoasă, zise ea, şi totuşi nu pot să mă privesc măcar o dată, asta e tare păcat! Însă zîna m-a oprit numai să mă uit în oglindă, aceasta, desigur, nu o voi face niciodată, dar mă voi duce pînă la rîu, care îmi va arăta atît de bine chipul meu, ca şi oglinda.»

La malul apei crescuse o salcie bătrînă, în care acum se aşează o bufniţă mare cu penele zburlite. La început, Lotta se sperie,

însă se gîndi că bufniţa nu vede noaptea, şi deci acum nu o poate vedea. Se aplecă peste apă, ca să-şi admire strălucitoarea-i înfăţişare. Plină de fericire, bătu din palme, dar îndată veni bufniţa zburînd şi atinse cu aripile-i deschise mari fruntea şi capul Lottei. Ea nu se mai putu ţine pe picioare şi căzu la pămînt.

În timpul acesta, mamă-sa se întorsese acasă, căutase pe Lotta, însă nu o găsise nicăieri. Cînd ieşi afară din casă, o văzu la rîu, alergă cît putu de repede, ca să o scape; dar din Lotta nu mai era nimic de văzut, căci ea fusese prefăcută într-o libelulă ce zbura tristă împrejurul mamei sale, care nu ştia că aceasta este Lotta sa.

Bufniţa cea urîtă şi bătrînă era vrăjitorul cel rău, care a căpătat puterea asupra Lottei din clipa în care aceasta şi-a privit chipul în apă. Ea n-a mai căpătat niciodată înfăţişarea ei omenească.

DIAMANTUL DOMNIŢEI

Împăratul vroia ca domniţa să se mărite după fiul unui împărat vecin, însă domniţa se îndrăgostise de fiul unui sfetnic de la curte şi spusese că mai bine moare, decît să nu ia pe tînărul care îi era aşa de drag şi care era atît de bun, viteaz şi chipeş. Împăratul era supărat foc din pricina aceasta şi avea de gînd să arunce la temniţă pe fiul sfetnicului, iar pe domniţă să o ţie închisă în turla palatului, pînă ce se va hotărî să facă aşa cum îi cerea el.

Ca să scape de această primejdie, cei doi tineri se înţeleseră să fugă pe ascuns de la palat şi să meargă în altă împărăţie. Aşa şi făcură.

Tînărul, care era foarte bogat, luă cu el bani mulţi, iar domniţa îşi luă giuvaericalele. Călăriră pe doi cai sprinteni, porniră în miez de noapte şi nu se opriră decît a doua zi la amiezi, cînd domniţa începu să se simtă obosită. Locul unde se opriseră era în mijlocul unei păduri mari şi dese.

Domniţa îşi puse capul pe genunchii tînărului şi închise ochii fiind cuprinsă de somn. Tînărul, pe cînd se uita la chipul ei şi nu se mai sătura de nespusa ei frumuseţe, văzu că domniţa poartă la gît, legată cu un lănţişor de aur, o cutiuţă de aur.

Doritor să ştie ce este în cutiuţa aceea, o scoase încetişor de la gîtul domniţei şi o deschise. În cutiuţă era un diamant mare

şi care strălucea ca şi soarele. Însă tînărul voia să-l vadă mai bine la lumina soarelui. Pentru a nu trezi pe domniţă, rupse fără să se mişte din loc, muşchi şi iarbă verde, cu care făcu o pernă. Ca să aibă mîinile libere, puse diamantul jos, pe iarbă, iar el apucă binişor capul domniţei, îl potrivi pe perna de muşchi şi iarbă verde.

Însă cînd vroi să ia din nou diamantul şi să-l privească la soare, iată că un corb, lăsîndu-se din zbor ca fulgerul, luă diamantul în cioc, apoi zbură într-un stejar din apropiere, unde începu să se joace cu el.

Tînărul sări după corb, alergă după el cît îl ţineau picioarele, dar corbul zbură într-un copac, pînă ce ajunse la un tufiş, unde pieri cu totul.

Bietul tînăr nu mai putea de necaz. Văzînd că nu e chip

să ia din nou diamantul, se hotărî să se înapoieze la locul unde lăsase pe domniţă dormind. Dar oricît a umblat şi oricît de mult s-a străduit, nu i-a fost cu putinţă să găsească drumul. Începuse să se lase noaptea, iar nenorocitul de el rătăcea mereu prin pădure.

Şi iată că dintr-un desiş îi ieşi înainte un om, care parcă ar fi răsărit din pămînt. Pe omul acesta tînărul îl întrebă de drumul ce duce la stejarul sub care lăsase pe domniţă. «În pădure, îi răspunse omul, zîmbind cu un zîmbet ce semăna mai degrabă a rînjet, stejarii sînt cu miile şi cu zecile de mii şi sînt la fel cu toţii. De aceea, nu te osteni în zadar, ci haidem acasă la mine, unde n-o să-ţi fie rău.»

Neavînd încotro, logodnicul domniţei se duse cu omul acela, care locuia într-o casă ce nu era departe de acolo. Cînd intrară în casă, tînărul văzu în jurul unei mese unsprezece băieţi tineri cam de aceeaşi vîrstă cu dînsul. Masa era acoperită cu toate bunătăţile, iar tinerii mîncau şi petreceau cu mare veselie.

Stăpînul casei vorbi şi zise: «Acum sînteţi doisprezece, adică atîţia cîţi trebuie să fiţi. O să staţi aici, pînă ce se împlineşte anul, iar la sfîrşitul anului o să dezlegaţi trei ghicitori. Cine le va dezlega, va primi din partea mea o pungă de bani, care nu se va goli niciodată. Însă aceluia care nu va putea să le dezlege, îi voi tăia capul.»

Cei unsprezece tineri, gîndindu-se că un an e vreme lungă şi că pînă atunci se pot întîmpla unele lucruri, îi deteră înainte cu ospeţele şi petrecerile. Numai logodnicul domniţei nu petrecea şi aproape că nu se atingea de mîncare. Zi şi noapte se gîndea la domniţă şi se cutremura la gîndul că o lăsase singură în pădure.

Ce s-a întîmplat însă cu domniţa? Cînd s-a trezit, a dat un ţipăt de groază, văzînd că iubitul ei logodnic nu mai era lîngă dînsa. L-a strigat de nenumărate ori pe nume şi l-a căutat peste tot, dar, precum ştim, n-avea cum să-l găsească.

Însă a rămas încremenită şi a început să fie roasă de bănuieli negre cînd a văzut că nu mai are la gît cutiuţa cu diamantul. Să i-o fi luat şi să fi fugit, părăsind-o pe ea în pădure? Cu greu îi venea să creadă aşa ceva.

Cu inima frîntă de durere, căută să iasă din acea pădure a nenorocirii. După ce rătăci de mai multe ori, putu, în sfîrşit, să iasă. Dar în loc să se întoarcă la părinţii săi, deschise o ospătărie cu banii lăsaţi de logodnicul ei şi vînzînd giuvaericalele ce le luase cu dînsa la plecarea de acasă. Pe o tablă de fier, agăţată peste poarta ospătăriei, scrise cu litere mari că dă, fără să ceară un ban, găzduire şi mîncare la toţi drumeţii bolnavi şi nevoiaşi. Făcuse aceasta cu nădejdea că, poate, trece pe acolo şi logodnicul ei.

Între acestea, la casa din pădure se apropia să se împlinească anul. Cei unsprezece tineri îi dădeau înainte cu chefurile şi petrecerile şi nu se gîndeau de loc la cele trei ghicitori ce trebuiau să le dezlege. Cu atît mai mult însă se gîndea la ghicitori logodnicul domniţei. Ba chiar într-o seară, cînd nu-şi mai găsea linişte, ieşi pe furiş din casă şi merse în pădure, unde mîhnit şi amărît, se trînti la rădăcina unui stejar bătrîn.

Pe cînd stătea aşa, trei corbi veniră în zbor şi se aşezară pe crăcile stejarului. Îndată după aceea, corbii începură să-şi vorbească între dînşii. Tînărul, care aproape îşi ţinea răsuflarea, vrînd să audă cît mai bine, rămase nespus de uimit, cînd auzi că glasul primului corb, care începuse să vorbească, este la fel cu glasul omului care era stăpînul casei din pădure.

Corbul acela vorbi, zicînd: «Mîine înjunghiem unsprezece tineri graşi şi unul slab şi jigărit, care este logodnicul domniţei.»

«Crezi tu că are să cadă în cursă? întrebă al doilea corb.»

«Mîine, răspunse primul corb, au de dezlegat trei ghicitori, despre care ei nu ştiu nimic.»

«Şi cum sînt aceste ghicitori?» întrebă corbul al treilea.

Primul corb răspunse, precum urmează: «Prima ghicitoare este: din ce e făcută casa mea din pădure? A doua este: de unde li se aduce mîncarea? Iar ghicitoarea a treia este: cu ce e casa mea luminată şi ziua şi noaptea?»

«Ha, ha! rîse al treilea corb, eu ştiu să dezleg. Casa e făcută din oasele sutelor de tineri, pe care i-ai înjunghiat pînă acum. Mîncarea li se aduce de la bucătăria palatului, iar casa este lumi-

nată şi ziua şi noaptea cu diamantul ce l-ai furat logodnicului domniţei şi pe care l-ai agăţat în tavan.»

«Aşa este!» îi întări vorba primul corb.

Rîseră tustrei, apoi, dînd din aripi, părăsiră stejarul şi zburară încolo.

Pentru întîia oară, tînărul nostru, care îşi însemnase totul în minte, dormi o noapte liniştită.

Dimineaţa următoare, stăpînul casei strînse pe toţi tinerii şi le ceru să dezlege cele trei ghicitori de mai sus. La întrebarea: «Din ce este făcută casa?», unii răspunseră că e făcută din piatră, alţii din cărămidă, alţii din lemn. Numai logodnicul domniţei răspunse zicînd: «Din oasele sutelor de tineri, pe care i-ai înjunghiat.»

«Ai ghicit bine!» îi zise omul, care puse a doua întrebare: «De unde vi se aduce mîncarea?»

«De la cîrciuma din sat,» răspunseră cei unsprezece tineri într-un glas.

«De la bucătăria împăratului,» răspunse la rîndul său logodnicul domniţei.

«Aşa este, ai ghicit bine!» îi zise omul, punînd şi a treia întrebare: «Casa mea cu ce este luminată şi ziua şi noaptea?»

«Cu o lampă mare!» răspunseră cei unsprezece tineri, pe cînd tînărul nostru răspunse: «Cu diamantul meu ce mi l-ai furat în pădure, cînd îţi luaseşi chipul de corb, şi pe care l-ai agăţat în tavan.»

«Ai ghicit bine şi ghicitoarea aceasta, îi zise omul. Iată acum şi punga de bani, care nu se goleşte niciodată. Îţi dau înapoi şi diamantul şi îţi dau şi drumul să mergi în lumea largă să-ţi cauţi logodnica.»

Îi dete, aşadar, şi punga şi diamantul, pe cînd celorlalţi unsprezece tineri le tăie capetele.

Logodnicul domniţei nu mai stătu o clipă la casa din pădure, ci porni numaidecît în lumea largă, vrînd să găsească pe logodnica sa, căreia îi ducea aşa de mult dorul. Cercetă multe sate şi oraşe,

trecu din împărăţie în împărăţie, dar nicăieri n-a putut afla vreo veste despre dînsa.

Anii treceau unul după altul, dar de domniţă nu putea să afle nimic. La urmă, îşi pierdu orice nădejde şi căzu bolnav. Abia se putea ţine pe cal şi nu mai putea duce la gură nici o mîncare. Ajunsese umbra tînărului voinic şi chipeş de odinioară.

Rătăcind aşa, din loc în loc, sosi într-o seară la ospătăria deschisă de domniţă. Citi ce era scris deasupra porţii, cum că sînt găzduiţi şi hrăniţi de pomană toţi drumeţii bolnavi şi nevoiaşi. «N-am nevoie să mi se dea ceva de pomană, îşi zise el, deoarece punga ce mi-a dat omul de la casa din pădure nu se goleşte niciodată.»

Totuşi, intră în ospătărie şi fu dus înaintea domniţei, dar nu se recunoscură unul pe altul. Anii ce trecuseră şi durerea din sufletul lor îi schimbaseră pe amîndoi.

Tînărul a fost dus într-o cameră şi îngrijit cu de toate. «N-am nevoie de lumină» zise el, cînd o slugă îi adusese o lumînare.

Rămînînd singur, scoase din cutiuţă diamantul şi-l puse pe masă gîndindu-se la domniţă. O slujnică văzu din curte lumina cea strălucitoare şi alergă la domniţă, ca să-i dea de veste. Domniţa merse la camera tînărului bolnav, deschise uşa, dar rămase nedumerită în uşă, cînd văzu că lumina cea strălucitoare vine de la diamantul ei.

Cînd îşi mai veni în fire, întrebă pe tînăr de unde are diamantul. Însă, cînd a început să stea de vorbă, iar diamantul să le lumineze chipurile, se recunoscură şi se aruncară unul în braţele celuilalt. De fericire, rîdeau şi plîngeau în acelaşi timp.

Bucuria că şi-a găsit din nou logodnica, l-a însănătoşit pe tînăr în cîteva zile. Au plecat de la ospătărie şi au mers împreună la tatăl domniţei. Cînd a aflat împăratul cît de credincios a fost tînărul, a consimţit cu bucurie la căsătoria lor şi l-a făcut pe ginerele său urmaş la scaunul împărătesc.

MÎNA NEAGRĂ

Poveste spaniolă

Tio Pepe, un ţăran sărac, avea trei fete şi un măgar. Cu măgarul mergea în toate zilele la munte şi căra de la un izvor apă, pe care o vindea la oraş. Cîştiga însă aşa de puţin, că el şi fetele sale posteau mult mai multe zile decît sînt în calendarul creştin.

Dar într-o dimineaţă, pe cînd, călare pe măgăruş, mergea pe drumul pietros ce ducea la izvorul din munte, Tio Pepe rămase uimit văzînd că în locul drumului răsărise o căpăţînă de varză de o mărime neobişnuită.

Nu stătu să se întrebe prin ce minune ar putea să crească o varză aşa de mare într-o grămadă de pietre şi într-un loc unde în ajun nu era măcar un fir de verdeaţă. Tio Pepe făcu altceva: sări de pe măgar şi se repezi s-o scoată din pămînt şi s-o ducă la el acasă. «Din varza aceasta, îşi zise în sinea sa, avem ce mînca o săptămînă întreagă.»

O apucă cu amîndouă mîinile şi trase cu putere, însă auzi un glas mîniat, care strigă: «Cine mă trage de barbă?»

Mirat, dar mai mult speriat, Tio Pepe îşi roti privirile de jur împrejur însă nu văzu pe nimeni. «Mi s-o fi părut», îşi zise el şi trase din nou de foile de varză, dar auzi pentru a doua oară: «Cine mă trage de barbă?»

Tio Pepe sări şi mai speriat şi privi iarăşi în jurul său. Cît putea cuprinde cu ochiul nu erau alte făpturi vii decît el şi măgarul său, despre care ştia că nu poate vorbi în graiul oamenilor.

Vrînd să isprăvească odată cu această poveste, trase pentru a treia oară, opintindu-se din răsputeri. Însă acum s-a întîmplat ceva ce l-a făcut pe bietul Tio Pepe să înlemnească de spaimă. Înaintea lui stătea un uriaş groaznic la vedere. Înalt de o sută de coţi, avea uriaşul acesta un chip mai negru decît păcura, ochii mai roşii decît jăraticul şi gura mai mare decît gura unui cuptor. Cine n-ar fi înlemnit de frică, pomenindu-se pe neaşteptate în faţa unei astfel de dihănii?

Cu un glas ca de tunet, uriaşul se răsti la Tio Pepe: «De ce m-ai tras de barbă şi mi-ai stricat somnul, cînd mi-a venit poftă

să dorm la soare în chip de căpăţînă de varză? Acum, fă-ţi rugăciunea şi pregăteşte-te să mori.

«Domnule uriaş... stăpîne... n-am ştiut... să mă iertaţi. Am de hrănit trei fete şi un măgar», putu răspunde Tio Pepe bîlbîindu-se şi tremurînd din toate mădularele.

Însă uriaşul îi mai zise — de rîndul acesta cu ceva blîndeţe în glas: «Te iert, dacă îmi aduci mîine pe fiica ta cea mare. Locuiesc singur într-un palat dinlăuntrul pămîntului şi am nevoie de o femeie, care să-mi facă gospodăria. Să vii mîine cu ea în acest loc la aceeaşi oră. Trage încet de o foaie a verzei iar eu mă voi ivi numaidecît. Deocamdată, ia aceasta: Uriaşul pieri, după ce îi aruncă o pungă plină cu bani.

Tio Pepe, pe de o parte, se bucura de banii ce-i dăduse uriaşul, dar, pe de altă parte, se amărî mult la gîndul că trebuie să se despartă de Paguita, cum se numea fiica sa mai mare. Cu aceste gînduri se înapoie acasă şi povesti celor trei fete întîmplarea. Se aşteptă ca fetele — şi mai ales Paguita — să se întristeze şi să plîngă. Dar nu s-a întîmplat de loc aşa. Dimpotrivă. Paguita ardea de nerăbdare să meargă mai repede la palatul uriaşului.

A doua zi, se sculă cu noaptea în cap şi se îmbrăcă cu hainele ei de sărbătoare, apoi, călare pe măgar, merse cu tatăl ei la locul unde trebuia să fie căpăţîna de varză. Cînd sosiră aici, Tio Pepe trase puţin de foaia căpăţînei de varză şi în clipa următoare se ivi uriaşul, care luă pe Paguita de mînă, pe cînd zicea lui Tio Pepe: «Acum poţi pleca. Ori de cîte ori ai vrea să mă vezi, vino ca şi astăzi la locul acesta.» Şi îi aruncă încă o pungă plină cu galbeni.

Tio Pepe luă drumul călare pe măgarul său, pe cînd pămîntul se deschidea şi uriaşul conducea pe Paguita la palatul său. Acest palat, ce se găsea adînc înlăuntrul pămîntului, era nesfîrşit de mare, avea săli sprijinite de stîlpi de marmură, luminate în mii de lumini, avea grădini cu flori minunate, în care cîntau sute şi sute de păsări. Într-un cuvînt, era de o măreţie căreia nu i se putea găsi pereche pe toată întinderea pămîntului. Paguita aproape

că îşi pierduse graiul şi îşi oprise răsuflarea.

Însă uriaşul îi zise: «Acest palat e al tău şi poţi trăi fericită, numai dacă nu ieşi din vorba mea. Şi nu-ţi cer decît un lucru: să nu deschizi niciodată uşa de aur din fundul acestei săli. În colo, poţi merge şi te poţi plimba prin toate încăperile şi grădinile. Dacă ai nevoie de ceva, cere cu glas tare,

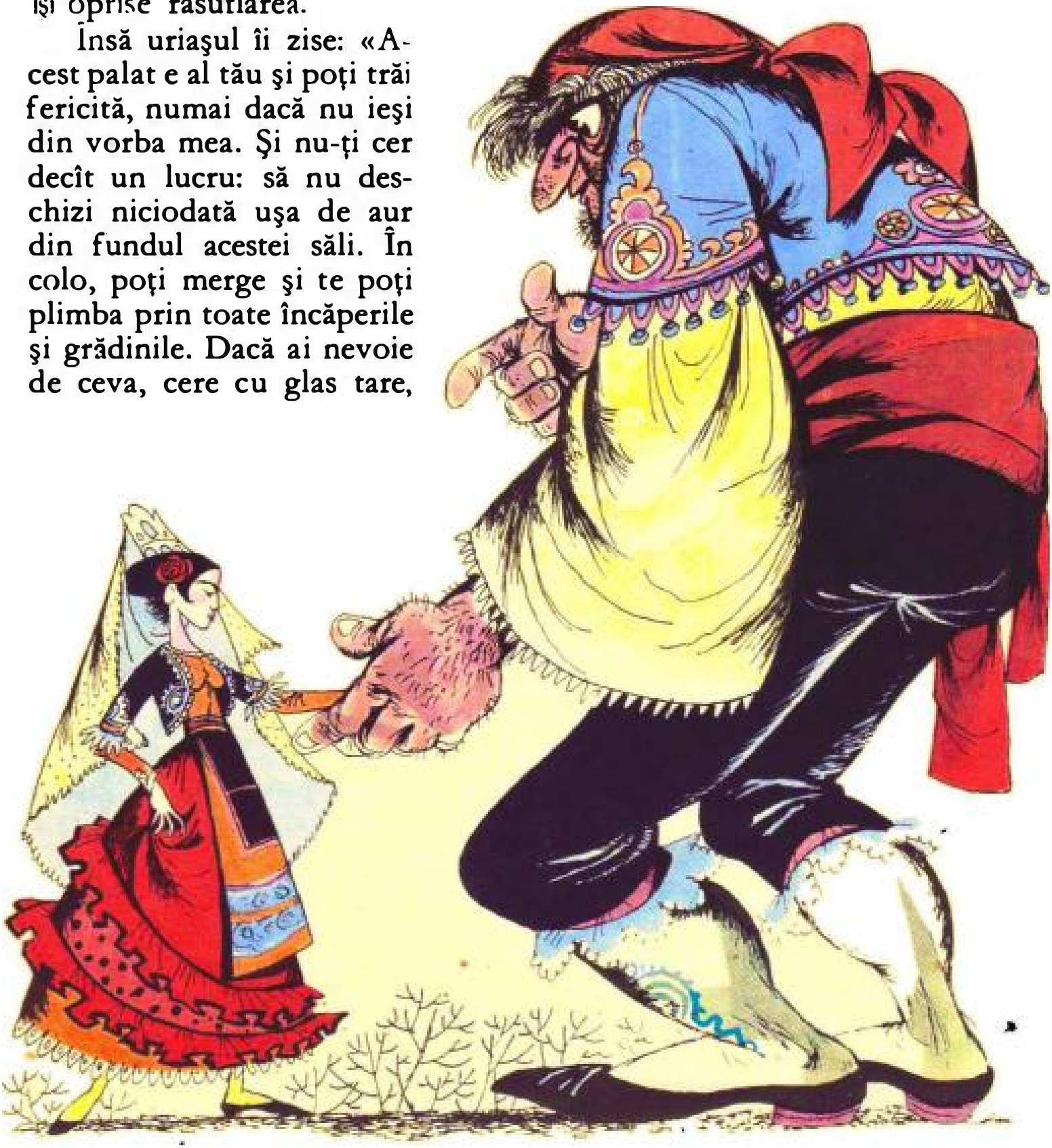

că vei avea îndată tot ce dorești. Eu plec și mă înapoiez tocmai seara. Pînă atunci, să nu te miri și să nu te sperii de nimic.»

După ce a rămas singură, Paguita a intrat într-o cameră, unde se privi într-o oglindă mare și văzu că era sărăcăcios îmbrăcată. «O, cum aș vrea să fiu îmbrăcată ca o prințesă!» zise ea oftînd.

În clipa următoare, o mînă neagră îi așternu înaintea ei zece rochii de culorile cele mai frumoase și făcute din stofele cele mai scumpe. Îi mai puse înainte o mulțime de cercei, brățări și tot felul de giuvaericale.

Paguita era acum îmbrăcată mult mai bine decît o prințesă. Începu însă să-i pară rău că nu e nimeni să o vadă și să o admire, iar după vreo două ore se plictisi de-a binelea. Atunci își aruncă privirile asupra ușii de aur din fundul grădinii și își zise: «Ce ar fi, dacă aș deschide-o puțintel? N-are să afle nimeni.»

Împinsă de curiozitate merse, însă abia o deschise, că dete un țipăt de groază: o mînă neagră o trase în cameră și îi tăie capul!

Ziua următoare, Tio Pepe veni din nou și trase încetișor o foaie din căpățîna de varză. «Ce dorești?» îl întrebă uriașul, care se ivi numaidecît.

Tio Pepe răspunse: «Doresc să aflu cum îi merge fetei mele.»

«Îi merge foarte bine, zise uriașul, însă se cam plictisește singură și cere pe sora sa mijlocie. Să mi-o aduci mîine și pe ea, fiindcă împreună o să fie mai fericite.»

Și îi dete încă o pungă plină cu galbeni.

Și Lolita — așa se numea sora mijlocie a Paguetei — a primit cu toată bucuria să meargă și să trăiască la palatul dinlăuntrul pămîntului. A mers, dar, împinsă de curiozitate, a deschis și ea ușa de aur, așa că a pățit ceea ce pățise și Pagueta. A fost trasă de mîna neagră și i s-a tăiat și ei capul.

Iarăși veni Tio Pepe, ca să întrebe despre Paguita și Lolita, și iarăși uriașul îi zise că le merge bine, dar că ar fi mai fericite dacă ar avea cu ele și pe sora lor mai mică.

Tio Pepe, căruia uriașul îi dete o altă pungă plină cu bani de aur, se întoarse a treia zi cu Rosarita — acesta era numele

fiicei sale mai mici. Însă, spre deosebire de surorile sale, Rosarita nu plecă bucuroasă, ci plîngînd şi ofîtînd.

Cînd a fost dusă la palatul dinlăuntrul pămîntului şi a întrebat de Paguita şi Lolita, uriaşul i-a răspuns, vorbindu-i cu blîndeţe: «Va sosi ziua cînd le vei vedea, dacă, pînă atunci nu ieşi din vorba mea şi nu deschizi uşa de aur. Eu plec şi mă înapoiez tocmai seara.»

Rosarita se hotărî să nu iasă din vorba uriaşului şi să nu deschidă uşa de aur. Ceru şi ea o rochie mai frumoasă decît acea în care era îmbrăcată, iar după ce mîna neagră i-o aduse, zise cu glas tare: «Vreau să lucrez pînă la înapoierea stăpînului meu.»

Numaidecît mîna neagră aduse un coşuleţ cu mătăsuri şi tot felul de stofe, cu foarfeci, ace şi un degetar de aur, iar Rosarita se apucă să coasă. Aşa o găsi uriaşul, cînd se apropie seara. Rămase încîntat, văzînd că nu-i călcase porunca şi nu deschisese uşa de aur şi îi vorbi cu o blîndeţe care înduioşă pe Rosarita.

Una după alta, zilele treceau, iar Rosarita se obişnuia din ce în ce cu traiul ce ducea şi cu înfăţişarea uriaşului. Cu toate că uriaşul îşi păstra această înfăţişare groaznică, Rosarita îl vedea zi de zi mai puţin urît. Aşa, chiar sosi ziua cînd prinse drag de el.

Şi iată că într-o seară, la ora cînd uriaşul se întorcea la palat, Rosarita văzu venind un tînăr frumos ca un înger şi se sperie foarte mult. Însă tînărul îi zise zîmbind: «Nu te speria, Rosarita! Eu sînt soţul tău, uriaşul urîcios, pe care ai consimţit să-l iubeşti. Stăpînul meu, regele duhurilor, căruia îi călcasem poruncile, mă prefăcuse în uriaşul groaznic şi mă osîndise să trăiesc aşa în acest palat, pînă ce se va găsi o fată, care, timp de două luni, să-mi fie ascultătoare şi să nu-i displacă a trăi aici lîngă mine. Sînt o sută de ani de cînd caut o astfel de fată, pînă ce Dumnezeu mi-a ajutat să te găsesc. Începînd de astăzi mi-am luat vechea mea înfăţişare, iar mîine ne vom întoarce pe pămînt, unde vom putea trăi fericiţi. Tot începînd de astăzi, zise mai departe tînărul, mîna neagră, care te slujea, dar, în acelaşi timp, te supraveghea, a plecat, iar în locul ei vom avea servitori mai plăcuţi la vedere. Acum, eu trebuie să merg la stăpînul meu, dar mă voi întoarce mîine şi vom

ieşi împreună de aici. Ia acest inel: vezi că piatra este limpede ca apa de izvor. Dacă îmi calci porunca astăzi, cînd lipsesc, se va înroşi ca rubinul. Dacă mă iubeşti, adu-ţi aminte de uşa de aur şi de promisiunea ta.»

Tînărul plecă, iar Rosarita, rămase singură, căzu pe gînduri. Se gîndea şi zicea: «Oare unde să fie atîtea fete, care fuseseră pedepsite pentru că nu se ţinuseră de porunca dată şi deschiseseră uşa de aur? Nu cumva îndărătul acestei uşi de aur sînt şi surorile mele Paguita şi Lolita? Nu cumva sînt moarte? Uriaşul mi-a spus că am să le văd, dar acuma mă îndoiesc de cuvîntul său.»

Dorul de surori o făcu să deschidă uşa de aur. Intră într-o sală şi aici găsi pe Paguita şi Lolita cu capetele tăiate. «Soţul meu este un ticălos fără seamăn!» ţipă ea îngrozită. În aceeaşi clipă piatra din inel se făcuse roşie ca sîngele. Tinarul se înapoie în ziua următoare si ghici îndată tot ce se întîmplase.

«Rosarita, îi zise el zdrobit de durere, n-ai avut încredere în mine şi din pricina aceasta ne-ai pierdut pe amîndoi. Precum îţi spuneam, diseară se isprăvea vraja noastră. Acum însă, eu nu mai pot ieşi pe pămînt. Din dragostea ce-ţi port voi învia pe surorile tale şi te vei înapoia cu ele acasă la tine. Nu plînge. Trebuie să mă părăseşti. Dacă m-ai fi iubit mai mult decît orice pe lume, ai fi avut încredere în mine şi m-ai fi ascultat.»

Tînărul învie pe cele două surori, luă de mînă pe Rosarita, care plîngea, le conduse pe toate trei la poarta palatului. Aci, îmbrăţişă pe Rosarita şi îi zise: «Îţi doresc să fii fericită!»

Apoi, totul pieri, iar cele trei surori se pomeniră în mijlocul cîmpiei sterpe şi pietroase, sub soarele necruţător de cireşar.

Tio Pepe se bucură, văzînd că fiicele sale se înapoiază sănătoase. Cele două mai mari se măritară după cîteva luni. Însă Rosarita nu se mărită şi nu-şi mai găsi mîngîiere. Rătăcea mereu pe cîmp şi se învîrtea mereu în jurul locului unde uriaşul i se arătase pentru prima oară. Au trecut anii, dar căpăţîna de varză năzdrăvană nu s-a mai ivit. Şi Rosarita a murit cu durerea în suflet şi cu gîndul la uriaş.

CRISTINA DIN PĂDURE

Cristina din pădure era singură pe lume. Părinţii îi muriseră de mult, iar mormintele lor, deasupra cărora se înălţau două cruci de lemn, erau aproape de locuinţa ei şi lîngă un izvor cu apă rece.

Cristina se ruga în toate zilele la aceste morminte şi cum stătea îngenuncheată, i se părea că aude glasul aşa de dulce şi plăcut al părinţilor săi.

Iar florile de pe morminte îmbătau văzduhul cu parfumul lor.

Aşa trecu vremea pentru Cristina, care se făcuse acum o fată răsărită şi de toată frumuseţea. Şi veni feciorul de împărat, călare pe roibul său, şi văzînd-o pe Cristina îngenuncheată la cele două morminte, şi aşa de frumoasă, se opri din mers, descălecă şi apropiindu-se de dînsa o întrebă cu un glas plin de blîndeţe: «Ce faci în locul acesta? Şi eşti o fiinţă pămînteană sau un înger coborît din ceruri?»

«Sînt Cristina din pădure, îi răspunse ea, săracă şi singură pe pămînt. Aicea sînt mormintele părinţilor mei.»

Iar feciorul de împărat o luă de mînă şi-i zise: «Vino cu mine la palatul meu şi jur că ai să fii pentru mine fiinţa cea mai iubită pe pămînt.»

«Viu!» îi întări Cristina vorba, privindu-l cu toată încrederea. Rupse un trandafir, cîteva din florile «nu-mă-uita» şi puţină

iederă de pe mormintele părinților săi, le prinse la piept și întinse apoi feciorului de împărat mîna. Iar el o puse pe calul său și se întoarse la palat iute ca vîntul.

Acolo, feciorul de împărat o puse pe Cristina să șadă într-un scaun de aur, iar el, ducîndu-se la maică-sa, împărăteasa, îi zise: «Mamă, am găsit în pădure o fată, cum nu i se află pereche în frumusețe și în bunătate. Dă-mi, te rog, voie să mă cunun cu dînsa.»

Maică-sa îi răspunse îngrozită: «Cum se poate să-ți părăsești logodnica, pe Domnița din „Insula verde", cu care domnița tatăl tău te-a logodit încă de cînd erai un copil?»

Decît feciorul de împărat i se rugă aşa de mult, încît se mai înmuie şi maică-sa, împărăteasa, şi-i zise să o lase să vadă şi să cerceteze dacă fata găsită în pădure e vrednică să stea într-un scaun împărătesc.

Împărăteasa chemă pe Cristina la dînsa şi nu fu puţin mirată văzînd cît e de frumoasă şi ce bună arată la suflet. Cu toate acestea, o întrebă cu glas aspru şi răstit: «Cum te cheamă şi ce cauţi aicea?»

«Sînt Cristina din pădure şi nu doresc altceva decît să văd din cînd în cînd chipul fiului Măriei Tale.»

«Bine, am să-ţi dau voie, îi răspunse împărăteasa, fiind tot încruntată, însă dacă poţi să duci la bun sfîrşit trei treburi ce îţi voi spune să faci.»

«Ce am de făcut, înaltă stăpînă?» întrebă Cristina cu glasul ei blînd.

«Iată ce: să mergi la poiana din mijlocul pădurei, acolo unde zînele se strîng în toate nopţile. O nenorocire groaznică îmi ameninţă casa şi familia, şi numai regina zînelor ştie şi poate să o îndepărteze. Să-mi aduci aicea pe regină, ca să o pot întreba. Aceasta e cea dintîi treabă ce îţi cer să-mi faci.»

Cristina zîmbi şi zise: «Să aşteptăm cînd o fi noapte cu lună plină şi atunci am să-ţi aduc pe regina zînelor.»

Sosi şi noaptea aceea şi Cristina se duse la poiana din mijlocul pădurei, o poiană ce îi era bine cunoscută şi care era toată acoperită de tot felul de flori frumoase. Din roua ce cădea pe florile acestea, zînele îşi pregăteau vinul lor. De altfel, zînele o cunoşteau pe Cristina şi ţineau mult la dînsa.

Cînd sosi în poiană, Cristina nu găsi acolo decît pe Puc, pe piticul Puc, bătrîn de cînd lumea. «Ce faci aicea, moşule, şi unde e regina zînelor? îl întrebă ea.

«Cristino dragă, nu ştiu unde e regina, iar eu gust vinul nostru, ca să văd dacă e nimerit ori ba. Uite aşa!» Şi Puc îşi duse la gură potirul unei flori şi dete pe gît toată roua dintr-însul. Apoi făcu la fel cu altă floare, şi cu alta, şi cu alta, pînă ce se îmbătă de-a binelea.

Ameţit de atîta băutură, Puc se porni să cînte, să joace şi să se tăvălească printre flori. Cristina, văzînd că nu e nimic de făcut cu dînsul, nu-l mai întrebă ceva, ci stătu să aştepte sosirea zînelor.

Cînd băzu miezul nopţii, veniră şi zînele, frumoase şi zvelte, cum nu se poate spune în cuvinte, şi umplură poiana cu veselia şi zburdălnicia lor. Fiecare potir de floare deveni acum un pahar, fiecare frunză o măsuţă în jurul căreia zînele mîncau şi benchetuiau, iar fiecare foaie de trestie, o sabie cu care se luptau între ele, pentru a cîştiga mingea de aur ce le-o făuriseră piticii. Alte zîne cîntau şi jucau, pe cînd altele ţeseau o pînză fină, din fire aurite de păianjen.

Cristina, însă, se duse la locul unde şedea regina zînelor şi-i zise cu glas rugător: «Fii aşa de bună şi vino cu mine la palatul împărătesc, fiindcă o nenorocire mare ameninţă casa şi familia feciorului de împărat.»

Regina zînelor se gîndi un răstimp şi apoi zise: «Da, viu, fiindcă mă rogi tu; să ştii însă că nu e tocmai pricepută cine te-a trimis să mă chemi.»

Merseră amîndouă într-o trăsurică de muşchi de pe arbori, trasă de şase păuni.

Iar la palat, Cristina auzi cum regina zînelor îi spune împărătesei bătrîne: «Dragă soră, cauţi în depărtare ceea ce ai acasă la tine.» Altceva nu-i mai spuse, ci se întoarse din nou la poiana din pădure.

În dimineaţa următoare, împărăteasa chemă din nou pe Cristina şi-i zise: «Ai adus aicea pe regina zînelor, aşa că ai isprăvit cu bine cea dintîi treabă. Ţineam să ştiu unde este un giuvaer, pe care ea îl dăruise odată soţului meu, împăratul, şi de care giuvaer atîrnă fericirea casei şi familiei mele. Soţul meu a murit cîteva zile după ce îl pierduse, aşa că nimeni nu ştie unde este. E un giuvaer galben şi strălucitor ca soarele şi are într-însul multe puteri ascunse. Regina zînelor mi-a spus în cuvinte puţin lămurite că ar fi aici, în casă. Am dat poruncă să fie căutat peste tot, dar

n-a fost chip să fie găsit. Acum să-l găseşti tu, ca să văd dacă poţi aduce fericirea în palatul meu. Aceasta e a doua treabă ce trebuie să duci la bun sfîrşit.»

Cristina zîmbi, aşa ca şi cum s-ar deschide o roză tînără. Scoase din buzunar o piatră frumoasă şi aurită şi întrebă: «Nu cumva e acesta giuvaerul ce căutaţi?»

«Da, acesta e! strigă împărăteasa, dar unde l-ai găsit?»

«L-am găsit într-un cuib de coţofană, cînd izbucnise furtuna şi mă dusesem să-i scap de la moarte pe bieţii puişori.»

Împărăteasa cercetă giuvaerul cu băgare de seamă şi văzu că se făcuse mai frumos decît era mai înainte. Înţelese că giuvaerul a fost în mîini bune.

De aceea, îi zise Cristinei cu blîndeţe: «Păstrează-l tu, pînă ţi-l cer; în mîinile tale e bine păstrat şi vei avea nevoie de el.»

După cîteva zile, împărăteasa chemă din nou pe Cristina şi-i zise: «Îţi mai rămîne de făcut a treia şi cea din urmă treabă. Mîine soseşte aicea Domniţa din «Insula verde», adică domniţa care este logodnica fiului meu. Peste cinci ani se va face căsătoria lor. Tu nu poţi sta aicea şi n-ai voie să vezi pe fiul meu decît dacă primeşti să fii servitoarea logodnicei lui.»

La cuvintele acestea, bietei Cristina cît p-aci să-i plesnească inima şi să-i sară din piept. Îşi strînse însă tot curajul şi zise cu un glas stins: «Da, înaltă stăpînă, voi face cum îmi porunciţi!»

Ziua următoare sosi şi Domniţa din «Insula verde». Era frumoasă ca soarele ce răsare şi feciorul de împărat ţinea mult la dînsa, toată ziua plimbîndu-se împreună în grădină. Multă vreme Cristina servi ca slujnică supusă şi ascultătoare, fără să se plîngă şi fără să murmure.

Însă cînd trecu anul al cincilea şi se apropie ziua de nuntă, se făcuse la faţă albă ca varul, de credeai că se înfăşurase într-un linţoliu de moarte, şi ochii îi erau tulburi ca o zi mohorîtă şi ploioasă. Iar în ajunul zilei de nuntă se furişă de la palat şi se duse să plîngă la mormîntul părinţilor ei. Florile de pe mormînt erau scăldate în lacrimile ei, dar cu cît plîngea, cu atît se simţea mai uşurată la inimă.

Se despărți de morminte cu liniștea în suflet și intră în coliba părintească, unde se culcă și dormi.

În somn i se părea că aude o muzică și muzica se apropia din ce în ce de dînsa și pe urmă i se păru că doi ochi mari și strălucitori s-au aplecat asupra ei, privind-o. Cristina deschise ochii și văzu stînd în picioare lîngă dînsa pe feciorul de împărat, care o cuprinse în brațe. Veni și împărăteasa mamă și-i zise: «Ai dus la bun sfîrșit cele trei încercări, la care te-am supus. Am văzut că ești vrednică, prin harurile cu care ești înzestrată, așa că tu ești logodnica fiului meu și vom face chiar astăzi nunta.»

Împărăteasa îi puse apoi în deget un inel de aur, iar pe cap o cunună tot de aur.

Veni și sora fiului de împărat, fiindcă Domnița din «Insula verde» nu era decît sora lui, iar nicidecum logodnică, îmbrățișe pe Cristina și-i zise: «Să mă înveți și pe mine să fiu tot așa de bună. cum ești tu.»

Feciorul de împărat o luă apoi de mînă și o duse la palat, unde se făcu o nuntă așa cum se fac nunțile împăraților din povești. Păcat că n-am fost și eu acolo, că v-aș fi adus la fiecare cîte un dar frumos.

CUPRINS

Cavalerul de aur
(Poveste din Pădurea Neagră) 1

Floarea de pe mormînt 11

Ce povestesc Soarele şi Vîntul
(Poveste italiană) 19

Pasărea adevărului
(Poveste din Andaluzia - Spania) 27

Cîntăreţul din fundul Rinului
(Poveste germană) 36

Cele douăsprezece dumicaturi de pîine
(Poveste sîrbească) 42

Bucle de aur
(Poveste norvegiană) 49

Cutia dorinţelor
(Poveste spaniolă) 53

Fata răpită de sirene 60

Crizantema de aur
(Poveste japoneză) 65

Copilul prinţesei Savitri
(Poveste indiană) 70

Limba muţilor
(Poveste sîrbească) 76

Palatul norocului 82

Oraşul împietrit
(Poveste germană) 88

Balaurul din vîrful stîncii
(Legendă poloneză) 95

Darul zînei
(Poveste germană) 101

Diamantul domniţei 107

Mîna neagră
(Poveste spaniolă) 114

Cristina din pădure 121
(Poveste spaniolă)

Redactor responsabil: IOANA BICUȘ
Tehnoredactor: VALERIA POSTELNICU

Dat la cules la 30.05.1968. Bun de tipar la 02.09.1968. Apărut în 1968 la comanda nr. 1914. Tiraj 30.000. Broșate 28.200 + legate 1800. Hârtie scrisă A de 61 g/m². Format hârtie 84×108/32. Coli de tipar 11. A 16 pagini. C.Z. pentru bibliotecile mari 18—12.

Tiparul executat sub comanda nr. 190 la Întreprinderea poligrafică «Arta Grafică», Calea Șerban Vodă nr. 133—135, București, Republica Socialistă România

Lei 0,30

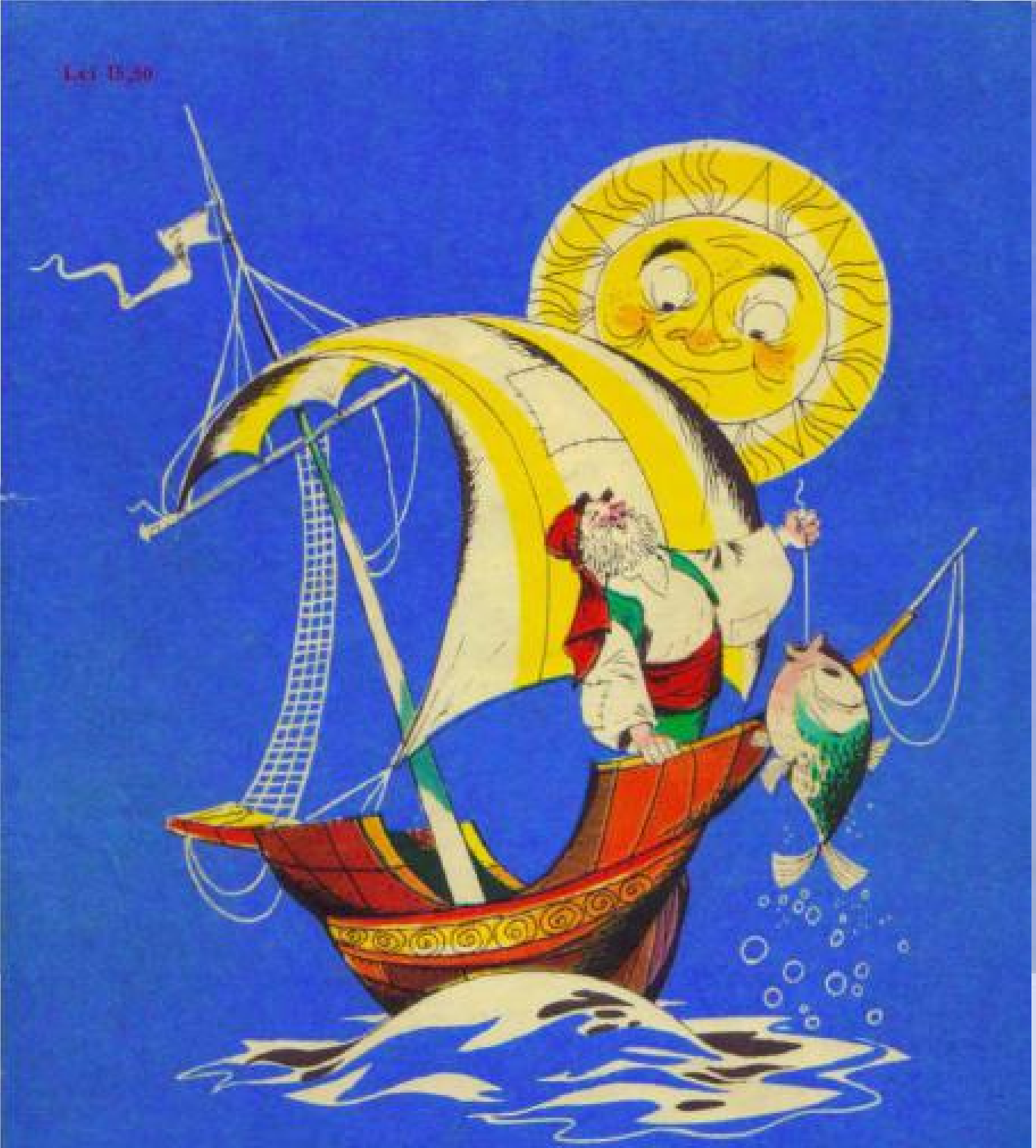

EDITURA TINERETULUI